

Indian Banks' Association

**ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು
ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ
ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ
ಮತ್ತು
ವಿಕಲಚೇತನರು**

ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಗಳು, ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆಗಳು

ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್
ಸಂಕಲಿಸಿದೆ

(ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕುರಿತ ಐಬಿಎ ಕಾರ್ಯ
ಗುಂಪು)

ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ)

1st ಆಗಸ್ಟ್ 2017

"ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು
ನಿರ್ಮಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರವೇಶವು
ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ"

"ಅಂಗವೈಕಲ್ಯವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು
ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ "

ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ

ಈ ಕೈಪಿಡಿ **ಅಂತರ್ಗತ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ಗೆ** ಸಂಬಂಧಿಸಿದ **ನಿಯಮಗಳು** ಮತ್ತು **ನಿಬಂಧನೆಗಳ** ಸಂಕಲನವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಿಯಮಗಳು, ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಸಂಕಲನವನ್ನು **ಆಗಸ್ಟ್ 1, 2017 ರಂತೆ ನವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.**

ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ **ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ** ಸಿದ್ಧ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿ **ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಈ ದಸ್ತಾವೇಜಿನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.** ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸಂವೇದನಾಶೀಲಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆರ್ಬಿಐ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊರಡಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- + **ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಆರ್ಬಿಐ)** ನಿಯಮಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅಂಧ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿಯ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಆದೇಶಿಸುತ್ತದೆ . ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಚೆಕ್, ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆರ್ಬಿಐ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತವೆ.
- + **ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ (ಐಬಿಎ)** ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಕುರುಡು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿಯ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.
- + **ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೋಡ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ಸ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ (ಬಿಸಿಎಸ್ಸಿಐ)** ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬದ್ಧತೆಯ ಸಂಹಿತೆಯು "ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು, ವಿಕಲಚೇತನರು ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಂತಹ ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡಲು ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿಸಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.
- + **ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ (ಆರ್ ಪಿಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ 2016** ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ ಮತ್ತು **ಆರ್ ಪಿಡಿ ನಿಯಮಗಳು 2017** ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- + **ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಆರೈಕೆ ಕಾಯ್ದೆ 2017** 'ಮಾಹಿತಿಯುತ ಸಮ್ಮತಿ' ಮತ್ತು 'ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ' ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 3.5 ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: "ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವನನ್ನು ಸಮರ್ಥ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಘೋಷಿಸಿದ ಹೊರತು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ."
- + **ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಡಿಜಿಟಲ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು** ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬಳಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ವೆಬ್ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ಮಾನದಂಡಗಳ ಅನುಸರಣೆ.

ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಸೀನಿಯರ್ ನಂ.
ಸಂಖ್ಯೆ.

ವಿಷಯಗಳು

ಪುಟ

ಆರ್ಬಿಐ	5
1. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯೋಜನೆ, 2006 - (ಜುಲೈ 14, 2017 ರಂತೆ)	6
2. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯೋಜನೆ (ಜುಲೈ 1 ರವರೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದಂತೆ 2017)	11
3. ಹಳ್ಳಿಯ ಪಿಂಚಣಿ ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆ! ಅನಾರೋಗ್ಯ! ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ! ಜುಲೈ 2017	12
4. ಎಚ್ ಎಫ್ ಸಿಗಳಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ - 3ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2015	14
5. ಅನುಬಂಧ - ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು	15
6. ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆ ಕುರಿತ ಆರ್ಬಿಐ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆ - 1ನೇ ಜುಲೈ 2015	17
7. ಆರ್ಬಿಐ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆಯಿಂದ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 2015	18
8. ಆದ್ಯತಾ ವಲಯದ ಸಾಲ - ವಿಕಲಚೇತನರು (ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ) - ಸೇರ್ಪಡೆ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳು - 13th ಮಾರ್ಚ್ 2015	23
9. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳು, ಎಟಿಎಂಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳು - 11th ಜೂನ್ 2014	24
10. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳು - 21st ಮೇ 2014	26
11. ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪೋಷಕರ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳು - 13th ಜನವರಿ 2014	28
12. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ! ವಿಕಲಚೇತನರು - 5ನೇ ಸ್ಥಾನ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2012	30
13. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳು - 13th ಏಪ್ರಿಲ್ 2009	31
14. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು - 4ನೇ ಜೂನ್ 2008	32
IBA -	33
15. ಐಬಿಎ ಮಾದರಿ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿ-5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2015	34
16. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಐಬಿಎ ಮಾದರಿ ನೀತಿ - 5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ	43
17. ಟಾಕಿಂಗ್ ಎಟಿಎಂ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಐಬಿಎ ಪೋಸ್ಟರ್ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುವುದು - 16ನೇ	46
18. ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ಐಬಿಎ ಮಾನದಂಡಗಳು - 27 ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2013	49
19. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಐಬಿಎ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು - 18th ನವೆಂಬರ್ 2008	69

BCSBI -	74
20. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬದ್ಧತೆಯ ಬಿಸಿಎಸ್ಸಿಐ ಕೋಡ್ - ಜನವರಿ 2014	75
21. ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ	77
NSDL -	78
22. ಅಂಧರ ರೇವಣ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು	79
23. ಕುರುಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು	81
ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಗಳು -	82
24. ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿಯಮಗಳು, 2017	83
25. ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2016	84
26. UNCRPD ಬಾಧ್ಯತೆ	88
27. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್, 2001	90
28. ಆಟಿಸಂ, ಸೆರಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1999	93
29. ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಆರೈಕೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2017	94
30. ವಿಕಲಚೇತನರ ಗುತ್ತಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	96
31. ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳು/ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು ಮತ್ತು ಅವಲಂಬಿತರಿಗೆ ಪಿಂಚಣಿ ಪ್ರೋಪಕರು	97
ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶಗಳು -	98
32. ಸಿಸಿಪಿಡಿ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 23.02.2012	99
33. ಸಿಸಿಪಿಡಿ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 05.09.2005	104
ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ -	111
34. ಅಕ್ಸೆಸಬಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕ್ಯಾಂಪೇನ್ (ಸುಗಮ್ಯ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ್)	112
35. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಬ್ಸೈಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು	114
36. ವೆಬ್ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ	115
37. ಮೊಬೈಲ್ ಪ್ರವೇಶಾರ್ಹತೆ	116
38. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಪ್ರವೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ	117
39. ಸೇವೆಗಳ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವಿತರಣೆ ಮಸೂದೆ, 2011	118
40. ಅಡತ್‌ಡೆ ಮುಕ್ತ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಪರಿಸರ	119
41. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು - ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್	120
ನಿಯಮಗಳು	121

ಆರ್ಬಿಐ

1. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯೋಜನೆ, 2006 - (ಜುಲೈ 14, 2017 ರಂತೆ ನವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ)
2. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯೋಜನೆ (ಜುಲೈ 1, 2017 ರವರೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ)
3. ಹಳೆಯ / ಅನಾರೋಗ್ಯ / ಅಂಗವಿಕಲ / ಅಸಮರ್ಥ ಪಿಂಚಣಿದಾರರು ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು - 1 ನೇ ಜುಲೈ 2017
4. ಎಚ್ ಎಫ್ ಸಿಗಳಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ - 3ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2015
5. ಅನುಬಂಧ - ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು
6. ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆ ಕುರಿತ ಆರ್ಬಿಐ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆ - 1ನೇ ಜುಲೈ 2015
7. ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆಯಿಂದ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು - 1 ನೇ ಜುಲೈ 2015
8. ಆದ್ಯತಾ ವಲಯದ ಸಾಲ - ವಿಕಲಚೇತನರು (ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ) - ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ - 13ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 2015
9. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳು, ಎಟಿಎಂಗಳು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ - 11ನೇ ಜೂನ್ 2014
10. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಅಗತ್ಯ - 21ನೇ ಮೇ 2014
11. ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪೋಷಕರ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳು - 13ನೇ ಜನವರಿ 2014
12. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು / ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು - 5ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2012
13. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ - 13ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 2009
14. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು - 4ನೇ ಜೂನ್ 2008

1. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯೋಜನೆ, 2006 - (ಜುಲೈ 14, 2017 ರಂತೆ ನವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ)

1. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯೋಜನೆ ಎಂದರೇನು?

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯೋಜನೆಯು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲವು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತ್ವರಿತ ಮತ್ತು ಅಗ್ಗದ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ, 1949 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 35 ಎ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಬಿಐ 1995 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯೋಜನೆ 2006 (ಜುಲೈ 1, 2017 ರವರೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದಂತೆ) ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

2. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯಾರು?

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಸ್ಕ್ರೀಮ್ 2006 ರ ಕಲಂ 8 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ದೂರಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಗ್ರಾಹಕರ ದೂರುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ (ಜುಲೈ 1, 2017 ರವರೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದಂತೆ).

3. ಎಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ, ಇಪ್ಪತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಕಚೇರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ರಾಜಧಾನಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಕಚೇರಿಗಳ ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆಯ ಅನುಬಂಧ 1 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯೋಜನೆ, 2006 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಯಾವುವು?

ಎಲ್ಲಾ ನಿಗದಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

5. ದೂರುಗಳಿಗೆ ಆಧಾರಗಳು ಯಾವುವು?

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೊರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ದೂರನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು:

- ಚೆಕ್ ಗಳು, ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಗಳು, ಬಿಲ್ ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪಾವತಿ ಅಥವಾ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಮಿತಿಮೀರಿದ ವಿಳಂಬ;
- ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಟೆಂಡರ್ ಮಾಡಲಾದ ಸಣ್ಣ ಮುಖಬೆಲೆಯ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಮಿಷನ್ ವಿಧಿಸದಿರುವುದು;
- ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ, ಟೆಂಡರ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಮಿಷನ್ ವಿಧಿಸದಿರುವುದು;
- ಒಳಬರುವ ಹಣ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡದಿರುವುದು ಅಥವಾ ವಿಳಂಬ;
- ಕರಡುಗಳು, ಪಾವತಿ ಆದೇಶಗಳು ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಗಳ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆ ಅಥವಾ ವಿಳಂಬ;
- ನಿಗದಿತ ಕೆಲಸದ ಸಮಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿರುವುದು;
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಅದರ ನೇರ ಮಾರಾಟ ಏಜೆಂಟರು ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು (ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲ ಅಥವಾ ವಿಳಂಬ;
- ವಿಳಂಬಗಳು, ಪಕ್ಷಕಾರರ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಜಮಾ ಮಾಡದಿರುವುದು, ಠೇವಣಿ ಪಾವತಿಸದಿರುವುದು ಅಥವಾ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು,

ಯಾವುದೇ ಉಳಿತಾಯ, ಚಾಲ್ತಿ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಇತರ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿನ
ಠೇವಣಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿದರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ;

- ವಿದೇಶದಿಂದ ಹಣ ರವಾನೆ, ಠೇವಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರಿಂದ ದೂರುಗಳು;
- ನಿರಾಕರಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾನ್ಯ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು;
- ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರ್ವ ಸೂಚನೆ ನೀಡದೆ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು;
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಟಿಎಂ / ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಿಪೇಯ್ಡ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು
- ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ / ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು
- ಪಿಂಚಣಿ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಅಥವಾ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ (ಕುಂದುಕೊರತೆಯು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಡೆಯಿಂದ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದರ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಲ್ಲ);
- ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್/ಸರ್ಕಾರದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುವುದು;
- ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಾಕರಣೆ ಅಥವಾ ವಿಳಂಬ, ಅಥವಾ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳ ಸೇವೆ ಅಥವಾ ವಿಮೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ;
- ಸೂಕ್ತ ಸೂಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಥವಾ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಮುಚ್ಚುವುದು;
- ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಮುಚ್ಚುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ;
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಆಚರಣೆಗಳ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿರುವುದು;
- ಭಾರತದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೋಡ್ ಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಬೋರ್ಡ್ ಹೊರಡಿಸಿದ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬದ್ಧತೆಗಳ ಸಂಹಿತೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿರುವುದು;
- ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವಸೂಲಾತಿ ಏಜೆಂಟರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು;
- ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವಿಮೆ / ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ / ಇತರ ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಹೂಡಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದಂತಹ ಪ್ರಾರಾ-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು
- ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಥವಾ ಇತರ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹೊರಡಿಸಿದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವಿಷಯ.

ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಹಕರು ದೂರು ನೀಡಬಹುದು

- ಬಡ್ಡಿದರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು;
- ಸಾಲದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಮಂಜೂರಾತಿ, ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಅಥವಾ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು;
- ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡದೆ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರುವುದು; ಮತ್ತು
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಸಾಲದಾತರಿಗೆ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಸಂಹಿತೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ **ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬದ್ಧತೆಯ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿರುವುದು;**
- ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಯಾವುದೇ ಇತರ ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು.
- ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಬಹುದು.

6. ಯಾವಾಗ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು?

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕ್ ದೂರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ದೂರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ, ಅಥವಾ ದೂರುದಾರರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೀಡಿದ ಉತ್ತರದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗದಿದ್ದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಮುಂದೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

7. ಒಬ್ಬರ ದೂರನ್ನು ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯಾವಾಗ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ?

ಒಬ್ಬರ ದೂರನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ:

- ತನ್ನ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿಲ್ಲ.
- ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ದೂರು ನೀಡಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆದ ನಂತರ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ದೂರು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ದೂರಿನ ವಿಷಯವು ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ / ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಗ್ರಾಹಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ವ್ಯವಹರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಅಥವಾ ಕಿರಿಕಿರಿಯ ದೂರುಗಳು.
- ದೂರು ನೀಡಿದ ಸಂಸ್ಥೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.
- ದೂರಿನ ವಿಷಯವು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯೋಜನೆಯ ಕಲಂ 8 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ದೂರಿನ ಆಧಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಕಚೇರಿಯ ಮೂಲಕ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸಲಾದ ಅದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ದೂರು ಇದ್ದರೆ.

8. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಮುಂದೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವೇನು?

ಸರಳ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಆನ್ ಲೈನ್ ನಲ್ಲಿ ("ದೂರು ದಾಖಲಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡಿ") ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಗೆ ಇಮೇಲ್ ಕಳುಹಿಸುವ ಮೂಲಕವೂ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ನಮೂನೆ ಇದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ.

9. ಒಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ದೂರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು?

ದೂರು ನೀಡಿದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆ ಇರುವ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ದೂರನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ರೀತಿಯ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರುಗಳಿಗೆ, ಗ್ರಾಹಕರ ಬಿಲ್ಲಿಂಗ್ ವಿಳಾಸ ಇರುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಮುಂದೆ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. (ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡಿ)

10. ಒಬ್ಬರ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಿಂದ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದೇ?

ಹೌದು. ದೂರುದಾರರನ್ನು ಒಬ್ಬರ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರತಿನಿಧಿ (ವಕೀಲರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

11. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಯಾವುದೇ ವೆಚ್ಚವಿದೆಯೇ?

ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಹಕರ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

12. ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದಂತೆ ಪರಿಹಾರದ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಮಿತಿ ಇದೆಯೇ?

ದೂರುದಾರರು ಅನುಭವಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ಮೊತ್ತವು ಕೃತ್ಯದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಲೋಪದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ₹ 20 ಲಕ್ಷ (₹ 2 ಮಿಲಿಯನ್) ಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

13. ಮಾನಸಿಕ ಯಾತನೆ ಮತ್ತು ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೇ?

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಮಾನಸಿಕ ಯಾತನೆ ಮತ್ತು ಕಿರುಕುಳಕ್ಕಾಗಿ ದೂರುದಾರರಿಗೆ ₹ 1 ಲಕ್ಷ (₹ 1 ಲಕ್ಷ) ಮೀರದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಅಂತಹ ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ದೂರುದಾರರ ಸಮಯದ ನಷ್ಟ, ದೂರುದಾರರು ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚಗಳು, ಕಿರುಕುಳ ಮತ್ತು ದೂರುದಾರರು ಅನುಭವಿಸಿದ ಮಾನಸಿಕ ವೇದನೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

14. ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿವರಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ?

ದೂರುದಾರರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ, ದೂರು ನೀಡಿದ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಶಾಖೆ ಅಥವಾ ಕಚೇರಿಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ, ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಬೆಂಬಲಿತವಾದ ದೂರಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಸಂಗತಿಗಳು, ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಉಂಟಾದ ನಷ್ಟದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ನಿಂದ ಕೋರಲಾದ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಕಲಂ 9 (3) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೂರುದಾರರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಷರತ್ತುಗಳ ಅನುಸರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಘೋಷಣೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯೋಜನೆ.

15. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಗೆ ದೂರು ಬಂದ ನಂತರ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ರಾಜಿ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಮೂಲಕ, ದೂರುದಾರ ಮತ್ತು ದೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನಡುವಿನ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ ದೂರನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಇತ್ಯರ್ಥದ ನಿಯಮಗಳು (ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೀಡುವ) ಒಬ್ಬರ ದೂರಿನ ಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದರೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಇತ್ಯರ್ಥದ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

16. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ದೂರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದೇ?

ಹೌದು. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಗೆ ನೀಡಲಾದ ದೂರು ಹೀಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ದೂರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು:

- ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ದೂರಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ
- ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ನಿಂದ ಕೋರಲಾದ ಪರಿಹಾರವು ₹ 20 ಲಕ್ಷ (₹ 2 ಮಿಲಿಯನ್) ಮೀರಿದೆ.
- ವಿವರವಾದ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ದೂರಿನ ತೀರ್ಪು ನೀಡಲು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆಗಳು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ
- ದೂರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸೂಕ್ತ ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲ
- ದೂರುದಾರರು ಅದನ್ನು ಸಮಂಜಸವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದೂರು

- ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟ ಅಥವಾ ಹಾನಿ ಅಥವಾ ಅನಾನುಕೂಲತೆ ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲ.

17. ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ ದೂರನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?

ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ ದೂರನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ತೀರ್ಪು ನೀಡಲು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ. ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡುವ ಮೊದಲು, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು ಸಮಂಜಸವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತೀರ್ಪನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಇತ್ಯರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು.

18. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗ ಲಭ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಯೋಜನೆ 2006 ರ ಕಲಂ 13 ರ ಉಪ-ಷರತ್ತು (ಡಿ) ರಿಂದ (ಜಿ) ವರೆಗಿನ ಉಪ-ಷರತ್ತು (ಡಿ) ರಿಂದ (ಜಿ) ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ (ಜುಲೈ 1, 2017 ರವರೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದಂತೆ) ಕಲಂ 12 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ತೀರ್ಪಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ದೂರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಆರ್ಬಿಐನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಗವರ್ನರ್ಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವನಿಗೆ / ಅವಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಇತರ ಆಶ್ರಯ ಮತ್ತು / ಅಥವಾ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಂದೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹೊಂದಿದೆ.

19. ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಸಮಯ ಮಿತಿ ಇದೆಯೇ?

ತೀರ್ಪು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 30 ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ದೂರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ತೀರ್ಪು ಅಥವಾ ನಿರ್ಧಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು, ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸದಿರಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂದು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟರೆ, 30 ದಿನಗಳನ್ನು ಮೀರದ ಮತ್ತೊಂದು ಅವಧಿಯನ್ನು ಸಹ ಅನುಮತಿಸಬಹುದು.

20. ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ?

ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು:

- i. ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಿ; ಅಥವಾ
- ii. ಮೇಲ್ಮನವಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ ಮತ್ತು ತೀರ್ಪನ್ನು ಬದಿಗಿಡಿ; ಅಥವಾ
- iii. ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಗತ್ಯ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಸ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು; ಅಥವಾ
- iv. ತೀರ್ಪನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕೃತ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು; ಅಥವಾ

v. ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತೋರುವ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ.

ಮೂಲ: <https://www.rbi.org.in/scripts/FAQView.aspx?Id=24>

ಟಾಪ್

2. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯೋಜನೆ (ಜುಲೈ 1, 2017 ರವರೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ)

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯೋಜನೆ 2006
(ಜುಲೈ 1, 2017 ರವರೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದಂತೆ)
ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ
ಮುಂಬೈ

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯೋಜನೆ 2006 ಅಧಿಸೂಚನೆ

ಉಲ್ಲೇಖ ಸಿಇಪಿಡಿ. PRS. ಸಂಖ್ಯೆ 6317 / 13.01.01/2016-17
ಜೂನ್ 16, 2017

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ, 1949 (1949 ರ 10) ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 35 ಎ ಯಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದರ ಅಧಿಸೂಚನೆಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ (i) ಆರ್ ಪಿಸಿಡಿಯ ಭಾಗಶಃ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು. BOS. ಸಂಖ್ಯೆ 441/ 13.01.01/200506 ದಿನಾಂಕ ಡಿಸೆಂಬರ್ 26, 2005, (ii) CSD. BOS 4638 /13.01.01/2006-07 ದಿನಾಂಕ ಮೇ 24, 2007 ಮತ್ತು (iii) CSD. BOS. ಸಂಖ್ಯೆ 4736 / 13.01.01/2008-09 ದಿನಾಂಕ ಫೆಬ್ರವರಿ 3, 2009, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಈ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯೋಜನೆ 2006 ಅನ್ನು ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯೋಜನೆ, 2006 ಅನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಈ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಈ ಯೋಜನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು **ಜುಲೈ 1, 2017 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿವೆ.**

Sd/-
(ಎಸ್ ಎಸ್ ಮುಂದಾ)

ಮೂಲ: https://rbidocs.rbi.org.in/rdocs/Content/PDFs/BOS2006_2302017.pdf

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಕಚೇರಿಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ

ಮೂಲ:

<https://rbi.org.in/Scripts/AboutUsDisplay.aspx?pg=BankingOmbudsmen.htm> ಟಾಪ್

3. ಹಳೆಯ / ಅನಾರೋಗ್ಯ / ಅಂಗವಿಕಲ / ಅಸಮರ್ಥ ಪಿಂಚಣಿದಾರರು ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು - ಜುಲೈ 1, 2017

ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆ - ಏಜೆನ್ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಿಂಚಣಿ ವಿತರಣೆ

ಆರ್ಬಿಐ/2017-18/1

ಡಿಜಿಬಿಎ. GBD. ನಂ.-1/31.05.001/2017-18

ಜುಲೈ 1, 2017

ಎಲ್ಲಾ ಏಜೆನ್ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಸರ್ / ಮೇಡಂ

ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆ - ಏಜೆನ್ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಿಂಚಣಿ ವಿತರಣೆ

ಮೇಲಿನ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ [ಮಾಸ್ಟರ್ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಆರ್ ಬಿಐ/2015-16/63 ದಿನಾಂಕ ಜುಲೈ 1, 2015 ಅನ್ನು](#) ನೋಡಿ. ನಾವು ಈಗ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಇದು ಜೂನ್ 30, 2017 ರವರೆಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಹೊರಡಿಸಿದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

2. ನಿಮ್ಮ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ [ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು](#) ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ www.mastercirculars.rbi.org.in ನಿಂದ ಡೌನ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ನಿಮ್ಮದು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ

(ಎಸ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ)

ಪ್ರಧಾನ ಚೀಫ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್

Encl.: ಮೇಲಿನಂತೆ

ವಯಸ್ಸಾದ / ಅನಾರೋಗ್ಯ / ಅಂಗವಿಕಲ / ಅಸಮರ್ಥ ಪಿಂಚಣಿದಾರರು ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು

14. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಪಿಂಚಣಿ / ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲ ಪಿಂಚಣಿದಾರರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು / ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಏಜೆನ್ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಂತಹ ಪಿಂಚಣಿದಾರರನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು:

- ಚೆಕ್ ಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಲು ತುಂಬಾ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ / ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪಿಂಚಣಿದಾರ
- ಕೆಲವು ದೈಹಿಕ ದೋಷ / ಅಸಮರ್ಥತೆಯಿಂದಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಆದರೆ ಚೆಕ್ / ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಫಾರ್ಮ್ ಮೇಲೆ ಅವನ / ಅವಳ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಹಾಕಲು ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪಿಂಚಣಿದಾರ.

15. ಅಂತಹ ಹಳೆಯ / ಅನಾರೋಗ್ಯ / ಅಸಮರ್ಥ ಪಿಂಚಣಿದಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು:

- ವಯಸ್ಸಾದ / ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಪಿಂಚಣಿದಾರರ ಹೆಬ್ಬರಳು ಅಥವಾ ಕಾಲ್ಪೆರಳ ಗುರುತನ್ನು ಪಡೆದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಗುರುತಿಸಬೇಕು, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು.
- ಪಿಂಚಣಿದಾರನು ಅವನ / ಅವಳ ಹೆಬ್ಬರಳು / ಕಾಲ್ಪೆರಳ ಗುರುತನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಚೆಕ್ / ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು, ಇದನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಗುರುತಿಸಬೇಕು, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

ಅದರಂತೆ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲ ಪಿಂಚಣಿದಾರರು ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನೋಟಿಸ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಏಜೆನ್ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡುವಂತೆ ಕೋರಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸಂವೇದನಾಶೀಲಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಹವಿದ್ದರೆ www.rbi.org.in ನಮ್ಮ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ಪಿಂಚಣಿ ವಿತರಣೆಯ ಎಫ್‌ಎಕ್ಯೂಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂಲ: https://rbi.org.in/Scripts/BS_ViewMasCirculardetails.aspx?id=11020

ಟಾಪ್

4. ಎಚ್ ಎಫ್ ಸಿಗಳಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ - 3ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2015

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕ್

NHB(ND)/DRS/ನೀತಿ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ.73/2015-16 ಡಿಸೆಂಬರ್ 3, 2015

ಎಲ್ಲಾ ನೋಂದಾಯಿತ ಹೌಸಿಂಗ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಂಪನಿಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಸರ್ / ಮೇಡಂ

ಎಚ್.ಎಫ್.ಸಿ.ಗಳಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ

ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಹೌಸಿಂಗ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ (ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿ) ಗೃಹ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿಗಳು ನೀಡುವ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

2. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂಗವೈಕಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಸೇವೆಗಳು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳು / ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಅವರು ನೀಡುವ ವಿವಿಧ ಉತ್ಪನ್ನ / ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಬಹುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

3. ದಯವಿಟ್ಟು ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮದು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ

(ಡಾ. ಸಂಜೀವ್ ಶರ್ಮಾ) ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು

Encl.: ಮೇಲಿನಂತೆ

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿದೆ

ಕೋರ್ 5-ಎ, 4 ನೇ ಮಹಡಿ, ಇಂಡಿಯಾ ಹ್ಯಾಬಿಟಾಟ್ ಸೆಂಟರ್. ಲೋಧಿ ರಸ್ತೆ, ನವದೆಹಲಿ-110003.

ದೂರವಾಣಿ : PBX 011-2464 9031 ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 011-2464 6988, 24649041

ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ : www.nhb.org.in ಇ-ಮೇಲ್ : ho@nhb.org.in ಗ್ರಾಮ : ನಿವಾಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್

ಮೂಲ : http://test.nhb.org.in/Regulation/Policy_Circular.php

[http://test.nhb.org.in/Regulation/NHB\(ND\)-DRS-Policy-Circular-No-73-2015-16.pdf](http://test.nhb.org.in/Regulation/NHB(ND)-DRS-Policy-Circular-No-73-2015-16.pdf)

ಮೇಲ್ಕಾಗ

5. ಅನುಬಂಧ - ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

1. ಹೌಸಿಂಗ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಂಪನಿಗಳು (ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿ) ನೀಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಸೇವೆಗಳು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಖೆಗಳು / ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು.
2. ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಸೇವೆಗಳು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡುವಂತೆಯೇ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಹೀನತೆಯು ಸಾಲವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು / ನಿರಾಕರಿಸಲು ಮಾನದಂಡವಾಗಬಾರದು.
3. ಎಚ್ ಎಫ್ ಸಿಗಳು ಇತರ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡುವಂತೆಯೇ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
4. ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಇತರ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡುವಂತೆಯೇ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಸೇವೆಗಳು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಅದೇ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.
5. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿ, ಮೇಲಾಧಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿಯಮಗಳ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೊರೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬಾರದು.
6. ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿಯ ಸಾಲ ನೀತಿಯು ಅದು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಹ-ಸಾಲಗಾರ ಅಥವಾ ಇತರ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಖಾತರಿದಾರನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸದಿದ್ದರೆ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು.
7. ಎಚ್ ಎಫ್ ಸಿಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಬಾರದು.
8. ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಬಳಸುವ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ಸೇರಿದಂತೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಎಚ್ ಎಫ್ ಸಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬಾರದು. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಎಚ್ ಎಫ್ ಸಿಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಘೋಷಿಸಬಹುದು.
9. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಫಾರ್ಮ್ ಗಳು, ಸ್ಲಿಪ್ ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಮತ್ತು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಶಾಖೆ / ಕಚೇರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ / ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು.
21. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಗಳು) ಸೇರಿದಂತೆ ಅವರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಯಾರೊಂದಿಗಾದರೂ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಅವರು ನೀಡುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.
22. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ಬಯಸಿದರೆ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ / ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪವರ್ ಆಫ್ ಅಟಾರ್ನಿ ಅಥವಾ ಮ್ಯಾಂಡೇಟ್ ಹೋಲ್ಡರ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸಲು ಅನುಮತಿಸಬಹುದು.
23. ಶಾಖೆ / ಕಚೇರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ / ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೊದಲು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕ / ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

24. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟೇಶನ್ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಇತರ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕರಂತೆಯೇ ಇರಬೇಕು. ಖಾತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ "ಖಾತೆದಾರನು ದೃಷ್ಟಿಹೀನನಾಗಿದ್ದಾನೆ" ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

25. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಎಚ್ ಎಫ್ ಸಿಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದಾಖಲೆಗಳ ನಕಲನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

26. ಎಚ್ ಎಫ್ ಸಿಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳ (ಎಂಬಟಿಸಿ) ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬೈಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪಠ್ಯ ಓದಬಹುದಾದ ಪಿಡಿಎಫ್ ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

16. ಎಚ್‌ಎಫ್‌ಸಿಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರಿಂಗ್ ಸೇವೆ (ಇಸಿಎಸ್) ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಈ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಕೇವಲ ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಸಮಗ್ರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬಹುದು.

[ಮೇಲ್ಕಾಣೆ](#)

6. ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆ ಕುರಿತ ಆರ್ಬಿಐ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆ - ಜುಲೈ 1, 2015

ಆರ್ಬಿಐ/2015-16/59

DBR No.Leg.BC. 21/09.07.006/2015-16

ಜುಲೈ 1, 2015

ಆಷಾಢ 10, 1937

ಎಲ್ಲಾ ನಿಗದಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು (ಆರ್ಬಿಐಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)

ಪ್ರಿಯ ಸರ್,

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆ ಕುರಿತು ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆ

ದಯವಿಟ್ಟು ಜೂನ್ 30, 2014 ರವರೆಗೆ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಜುಲೈ 01, [2014 ರ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆ DBOD ಸಂಖ್ಯೆ ಲೆಗ್.BC.21/09.07.006/2014-15](#) ಅನ್ನು ನೋಡಿ. ಈ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಜೂನ್ 30, 2015 ರವರೆಗೆ ಹೊರಡಿಸಲಾದ ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ನಿನ್ನದು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ,

(ಸುದರ್ಶನ್ ಸೇನ್)

ಚೀಫ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್-ಇನ್-ಚಾರ್ಜ್

ಮೂಲ: https://rbi.org.in/scripts/BS_ViewMasCircularDetails.aspx?id=9862

[ಟಿಪ್ಪಣಿ](#)

ಆರ್ಬಿಐ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆ 2015 ರಿಂದ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 7. KEY ಅಂಶಗಳು

೧.೧ ಸಾಮಾನ್ಯ

ಶಾಖೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ನೀತಿ

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ತಮ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವತ್ತ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಯ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಖೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮಂಡಳಿಯ ಅನುಮೋದಿತ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು, ಅದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು:-

(ಎ) ಪಿಂಚಣಿದಾರರು, ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು, ಅಂಗವಿಕಲರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಒತ್ತು ನೀಡಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ, ಸರಿಯಾದ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗಮನ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಶಾಖೆಗಳಿಂದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

9. ವಯಸ್ಸಾದ ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಖಾತೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ

9.1 ಅನಾರೋಗ್ಯ/ವೃದ್ಧ/ಅಸಮರ್ಥ ಪಿಂಚಣಿಯೇತರ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ

ಪಿಂಚಣಿ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅನಾರೋಗ್ಯ / ವೃದ್ಧ / ಅಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲದ ಪಿಂಚಣಿ ಅಲ್ಲದ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು.

೯.೨ ಅನಾರೋಗ್ಯ / ಹಳೆಯ / ಅಸಮರ್ಥ ಖಾತೆದಾರರ ವಿಧಗಳು

ಅನಾರೋಗ್ಯ / ಹಳೆಯ / ಅಸಮರ್ಥ ಖಾತೆದಾರರ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ:

(a) ಚೆಕ್ ಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಲು ತುಂಬಾ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ / ತನ್ನ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಹಾಜರಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಖಾತೆದಾರನು ಆದರೆ ಚೆಕ್ / ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ / ಅವಳ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು;

(b) ಖಾತೆದಾರನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಕೆಲವು ದೈಹಿಕ ಅಸಮರ್ಥತೆಯಿಂದಾಗಿ ಚೆಕ್ / ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ / ಅವಳ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೯.೩ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ

ಹಳೆಯ / ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಖಾತೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು:-

- a. ಅನಾರೋಗ್ಯ ಪೀಡಿತ/ ವೃದ್ಧ/ ಅಸಮರ್ಥ ಖಾತೆದಾರರ ಹೆಬ್ಬರಳು ಅಥವಾ ಕಾಲ್ಪೆರಳ ಗುರುತನ್ನು ಪಡೆದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಗುರುತಿಸಬೇಕು, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು.
- b. ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಚೆಕ್ / ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು, ಇದನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಗುರುತಿಸಬೇಕು, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು.
- c. ಮೇಲೆ ಪಡೆದ ಚೆಕ್ / ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಫಾರ್ಮ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಯಾರು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸಹಿಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ನೀಡುವಂತೆ ಕೇಳಬೇಕು.

9.4 ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಸಹಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಐಬಿಎ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಚೆಕ್ / ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಮೂನೆಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಂಘವು ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಾರರಿಂದ ಪಡೆದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:

"ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲಮುಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ, "ಚಿಹ್ನೆ" ಎಂಬ ಪದವು ಅದರ ವ್ಯಾಕರಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಅರಿವಿನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅದರ ವ್ಯಾಕರಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಅರಿವಿನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ "ಗುರುತು" ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎಐಆರ್ 1950 - ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್, 265 ರಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಡುವೆ ದೈಹಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಹಿಯು ಗುರುತಿನ ಮೂಲಕ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗುರುತನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು. ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಇದು ಕಾಲ್ಪೆರಳಿನ ಗುರುತು ಆಗಿರಬಹುದು. ಇದು ಸಹಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಹಾಕಬಹುದಾದ ಗುರುತು, ಸಹಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ದೈಹಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಧನದಿಂದ ಹಾಕಲಾಗುವ ಗುರುತು ಮೂಲಕ ಇರಬಹುದು".

10. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

10.1 ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ತೀರ್ಪಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಐಬಿಎ ರೂಪಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

ಭಾರತೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಂಘವು ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು / ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

10.2 ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳು/ ಎಟಿಎಂಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ

ವ್ಹಿಲ್ ಚೇರ್ ಬಳಕೆದಾರರು / ವಿಕಲಚೇತನರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಎಟಿಎಂಗಳು / ಭವಿಷ್ಯದ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಯಾಂಪ್ಪಳೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಟಿಎಂಗಳ ಎತ್ತರವು ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರ ಬಳಕೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಹ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅಂತಹ ಯಾಂಪ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಲಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಖೆಗಳು ಅಥವಾ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಬಹುದು.

ವಿಕಲಚೇತನರು / ವ್ಹಿಲ್ ಚೇರ್ ಬಳಕೆದಾರರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಯಾಂಪ್ಪಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಂಡಳಿಯ ಆಯಾ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

10.3 ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ / ಎಟಿಎಂ / ಲಾಕರ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಕರಣ ಸಂಖ್ಯೆ 2791/2003 ರಲ್ಲಿ, ವಿಕಲಚೇತನರ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5, 2005 ರ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತ್ತು, ಇದನ್ನು ಐಬಿಎ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 20, 2005 ರ ಸುತ್ತೋಲೆ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ರವಾನಿಸಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ, ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಮೇಲಿನ ಆದೇಶದ ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್ 14 ರಲ್ಲಿ, ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್, ಲಾಕರ್ ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ / ಬಳಸುವಲ್ಲಿ ಅಪಾಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇತರ ಗ್ರಾಹಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅಪಾಯದ ಅಂಶವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಚೆಕ್ ಗಳು, ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಚಿಲ್ಡ್ರೆ ಸಾಲಗಳು, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಬಹುದು.

10.3.1 ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪಾಡ್ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳು

ಜುಲೈ 1, 2014 ರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪಾಡ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪಾಡ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಂಡಳಿಯ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿಯು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂತಗನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಭೂತಗನ್ನಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಖೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು.

** 11. ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ, ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಲಚೇತನರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ / ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

ಮೇಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ / ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ:

- ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1987 ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಆರೈಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ತಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ, "ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿ" ಎಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 53 ಮತ್ತು 54 ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥರಿಗೆ ಪೋಷಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1987 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಗಳು ನಿಗದಿತ ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಾಗಿವೆ.
- ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಲತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯ್ದೆ, 1999 ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 2 ರ ಕಲಂ (ಜೆ) "ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ" ಎಂದರೆ ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೋಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕಾನೂನು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ / ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಪೋಷಕರು / ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಆಯಾ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶಗಳು / ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಂದೇಹವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸರಿಯಾದ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಬಹುದು.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಇದರಿಂದ ಅಂಗವಿಕಲರ ಪೋಷಕರು / ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

11.1 ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಲತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯ್ದೆ, 1999 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನ

ದೆಹಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ, ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಎದ್ದುಕಾಣುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತ್ತು (i) ಕಾಯ್ದೆ (ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಲಚೇತನರ ಕಾಯ್ದೆ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯ ವಿವರಗಳು; (ii) ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪಕ್ಷಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಲಚೇತನರ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ನೀಡಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ; ಮತ್ತು (iii) ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳ ವಿವರಗಳು. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ / ಹಿಂದಿ (ಅಥವಾ ಎರಡರಲ್ಲೂ) ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೇಲಿನ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂಲ: https://rbi.org.in/scripts/BS_ViewMasCircularDetails.aspx?id=9862

**** (ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ - ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1987 ಅನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಆರೈಕೆ ಕಾಯ್ದೆ 2017 ರಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ 2016 ಅನ್ನು ಸಹ ನೋಡಿ)**

[ಮೇಲ್ಕುಗ](#)

8. ಆದ್ಯತಾ ವಲಯದ ಸಾಲ - ವಿಕಲಚೇತನರು (ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ) - ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ - 13 ಮಾರ್ಚ್ 2015

ಆರ್ಬಿಐ/2014-15/499

FIDD.CO. ಯೋಜನೆ.BC.51/04.09.01/2014-15

March 13, 2015

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು / ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು / ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ
[ಎಲ್ಲಾ ಅನುಸೂಚಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, (ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು
ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)]

ಪ್ರಿಯ ಸರ್ / ಮೇಡಂ,

ಆದ್ಯತಾ ವಲಯದ ಸಾಲ - ವಿಕಲಚೇತನರು (ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ) - ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ

- ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆ RPCD.CO ರ ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್ IV ಅನ್ನು ನೋಡಿ.
ಪ್ಲಾನ್.ಬಿಸಿ 10/04.09.01/2014-15 ದಿನಾಂಕ ಜುಲೈ 1, 2014 ರಂದು ಆದ್ಯತಾ ವಲಯದ ಸಾಲ-
ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ಗೀಕರಣ.
2. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಆದ್ಯತಾ ವಲಯದ ಸಾಲಗಳು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ವರ್ಗದಡಿ ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ
ಅರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.
 3. ಈ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಈ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ನಿನ್ನದು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ,
(ಪಿ ಮನೋಜ್)
ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್

ಮೂಲ:

<https://www.rbi.org.in/scripts/NotificationUser.aspx?Id=9600&Mode=0> ಟಾಪ್

9. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳು, ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ - 11ನೇ ಜೂನ್ 2014

ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

ಆರ್ಬಿಐ/2013-14/ 637

UBD. BPD. Cir.No 70/13.03.000/2013-14

ಜೂನ್ 11, 2014

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ
ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ (ನಗರ) ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು

ಪ್ರಿಯ ಸರ್ / ಮೇಡಂ

ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳು/ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ

ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತೋಲೆ UBD.CO.NOOE.DI. BPD. (ಪಿಸಿಬಿ) ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ 63/9.39.000/2008-09 ದಿನಾಂಕ ಏಪ್ರಿಲ್ 29, 2009 ರ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಪ್ರತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಹೊಂದಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ವಿಕಲಚೇತನರು / ವ್ಹೀಲ್ ಚೇರ್ ಬಳಕೆದಾರರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಯುಸಿಬಿಗಳಿಗೆ ಈಗ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಳಿ / ಮಂಡಳಿಯ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅಂತಹ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಲಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಖೆಗಳು ಅಥವಾ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬಹುದು.

3. ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ

ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಜುಲೈ 1, 2014 ರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಬೈಲ್ ಕೀಪ್‌ಯಾಡ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಏಪ್ರಿಲ್ 24, 2009 ರ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಬೈಲ್ ಕೀಪ್‌ಯಾಡ್ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದು ಐಬಿಐಡಿ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಳಿ / ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿಯು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

4. ಮೇಲಿನವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಳಕೆಗಾಗಿ, ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂತಗನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಭೂತಗನ್ನಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಖೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮದು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, (ಪಿ.ಕೆ.ಅರೋರಾ)
ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್

ಮೂಲ: <https://rbi.org.in/scripts/NotificationUser.aspx?Id=8936&Mode=0>

ಟಿಪ್ಪಣಿ

10. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ - 21ನೇ ಮೇ 2014

ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

ಆರ್ಬಿಐ/2013-14/598

DBOD. No.Leg.BC.113 /09.07.005/2013-14

ಮೇ 21, 2014

ಎಲ್ಲಾ ನಿಗದಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು (ಆರ್ಬಿಐಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)

ಪ್ರಿಯ ಸರ್ / ಮೇಡಂ,

ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳು/ ಎಟಿಎಂಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ

ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತೋಲೆ DBOD ಅನ್ನು ನೋಡಿ. ದಿನಾಂಕ 13.07.005/2008-09 ದಿನಾಂಕದ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂಪ್ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪಾಡ್ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ವಿಕಲಚೇತನರು ದಿನನಿತ್ಯದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಅಂತಹ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೇಲಿನ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಎಟಿಎಂಗಳು / ಭವಿಷ್ಯದ ಎಟಿಎಂಗಳಿಗೆ ಯಾಂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ವ್ಹೀಲ್ ಚೇರ್ ಬಳಕೆದಾರರು / ಅಂಗವಿಕಲರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಎಟಿಎಂಗಳ ಎತ್ತರವು ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರ ಬಳಕೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಹ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅಂತಹ ಯಾಂಪ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಲಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಖೆಗಳು ಅಥವಾ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಬಹುದು.

4. ವಿಕಲಚೇತನರು / ವ್ಹೀಲ್ ಚೇರ್ ಬಳಕೆದಾರರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಯಾಂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಂಡಳಿಯ ಆಯಾ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. 2

5. ಇದಲ್ಲದೆ, ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಜುಲೈ 1, 2014 ರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಂಡಳಿಯ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿಯು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

6. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂತಗನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಭೂತಗನ್ನಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಖೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು.

ನಿನ್ನದು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ,
(ರಾಜೀಶ್ ವರ್ಮಾ)
ಚೀಫ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್

ಮೂಲ:

<https://www.rbi.org.in/scripts/NotificationUser.aspx?Id=8891&Mode=0> ಟಾಪ್

11. ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪೋಷಕರ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳು - 13ನೇ ಜನವರಿ

2014 ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

ಆರ್ಬಿಐ/2013-14/444

DBOD. No.Leg.BC.84/09.07.005/2013-14

ಜನವರಿ 13, 2014

ಎಲ್ಲಾ ನಿಗದಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು (ಆರ್ಬಿಐಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)

ಪ್ರಿಯ ಸರ್ / ಮೇಡಂ,

**** ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1987 ಮತ್ತು ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಲತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯ್ದೆ, 1999 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪೋಷಕರ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳು**

ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತೋಲೆ DBOD ಅನ್ನು ನೋಡಿ. ನವೆಂಬರ್ 19, 2007 ರ ದಿನಾಂಕದ no.Leg.BC.51/09.07.005/2007-08 ರಲ್ಲಿ, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1987 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೀಡುವ ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಶಿಪ್ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಯಿತು, ಅಥವಾ ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳು, ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಲತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾಯ್ದೆ, 1999 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ / ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳು.

2. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ / ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ:

i. ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1987 ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಆರೈಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ತಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ, "ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿ" ಎಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 53 ಮತ್ತು 54 ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥರಿಗೆ ಪೋಷಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1987 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಗಳು ನಿಗದಿತ ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಾಗಿವೆ.

ii. ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಲತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯ್ದೆ, 1999 ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 2 ರ ಕಲಂ (ಜಿ) "ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ" ಎಂದರೆ ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆ

ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೋಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.

iii. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕಾನೂನು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವಲಂಬಿಸಬಹುದು

ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ / ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಪೋಷಕರು / ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಆಯಾ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶಗಳು / ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಸಂದೇಹವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸರಿಯಾದ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಬಹುದು.

3. ಅಂಗವಿಕಲರ ಪೋಷಕರು / ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ನಿನ್ನದು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ,

(ರಾಜೀಶ್ ವರ್ಮಾ)

ಚೀಫ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್

ಮೂಲ: <https://rbi.org.in/SCRIPTs/NotificationUser.aspx?Id=8689&Mode=0>

**** (ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ - ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 1987 ಅನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಆರೈಕೆ ಕಾಯ್ದೆ 2017 ರಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.)**

[ಮೇಲ್ಕಾಣ](#)

12. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು / ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು - 5 ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2012

ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

ಆರ್ಬಿಐ /2012-13/191

DBOD. ಇಲ್ಲ. ಲೆಗ್.BC. 38/09.07.005/2012-13

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5, 2012

ಎಲ್ಲಾ ನಿಗದಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು (ಆರ್ಬಿಐಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)

ಪ್ರಿಯ ಸರ್

ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು / ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತೋಲೆ DBOD ಅನ್ನು ನೋಡಿ. ಇಲ್ಲ. ಲೆಗ್ BC. 91 / 09.07.005/2007-08 ದಿನಾಂಕ ಜೂನ್ 4, 2008 ರಂದು ಶೀರ್ಷಿಕೆ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಧರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಚೆಕ್ ಗಳು, ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಲಗಳು, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಡಿಬಿಒಡಿಯನ್ನು ಸಹ ನೋಡಿ. ಸಂಖ್ಯೆ ಲೆಗ್.ಬಿಸಿ.123/09.07.005/2008-09 ದಿನಾಂಕ ಏಪ್ರಿಲ್ 13, 2009 ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಎಟಿಎಂಗಳು / ಭವಿಷ್ಯದ ಎಟಿಎಂಗಳಿಗೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ.

2. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನಂತಹ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮೇಲಿನ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಕುರುಡುತನ, ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿನ್ನದು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ,

(ರಾಜೇಶ್ ವರ್ಮಾ)

ಚೀಫ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್

ಮೂಲ:

https://www.rbi.org.in/scripts/BS_CircularIndexDisplay.aspx?Id=7548 ಟಾಪ್

13. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಅಗತ್ಯ - 13ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 2009

ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

ಆರ್ಬಿಐ/2008-09/431

DBOD. No.Leg.BC.123 /09.07.005/2008-09 ಏಪ್ರಿಲ್ 13, 2009

ಎಲ್ಲಾ ನಿಗದಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು
(RRB ಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)

ಪ್ರಿಯ ಸರ್,

ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳು/ ಎಟಿಎಂಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯ

ವಿಲ್ಡ್ ಚೇರ್ ಬಳಕೆದಾರರು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರದ ಎತ್ತರವೂ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಯಾಂಪ್ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಾವು ಹಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಳಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬ್ರೈಲ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಾತನಾಡುವ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಮತ್ತು ಕೀ ಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಾವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

2. ನಾವು ಮೇಲಿನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು **ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಎಟಿಎಂಗಳು / ಭವಿಷ್ಯದ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಯಾಂಪ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು** ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ವಿಲ್ಡ್ ಚೇರ್ ಬಳಕೆದಾರರು / ಅಂಗವಿಕಲರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂನ ಎತ್ತರವು ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅದರ ಬಳಕೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. **ವಿಕಲಚೇತನರು / ವಿಲ್ಡ್ ಚೇರ್ ಬಳಕೆದಾರರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗಳ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಯಾಂಪ್ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.**

3. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು **ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಪ್ರತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ** ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇರಿಸಬೇಕು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಂತಹ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು.

ನಿಮ್ಮದು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ

(ಪ್ರಶಾಂತ್ ಸರನ್)

ಚೀಫ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್-ಇನ್-ಚಾರ್ಜ್

ಮೂಲ: <https://www.rbi.org.in/scripts/NotificationUser.aspx?Mode=0&Id=4923>

ಟಾಪ್

14. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು - 4ನೇ ಜೂನ್ 2008

ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

ಆರ್ ಬಿಐ / 2007-08 / 358

DBOD. ನಂ.ಲೆಗ್ BC. 91 /09.07.005/2007-08

ಜೂನ್ 4, 2008

ಎಲ್ಲಾ ನಿಗದಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು
(RRB ಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)
ಪ್ರಿಯ ಸರ್,

ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ

ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ / ಎಟಿಎಂ / ಲಾಕರ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

2. ಪ್ರಕರಣ ಸಂಖ್ಯೆ 2791/2003ರಲ್ಲಿ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಿಕಲಚೇತನರ ಆಯುಕ್ತರು ದಿನಾಂಕ 05.09.2005 ರ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಐಬಿಎ 2005 ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 20 ರ ಸುತ್ತೋಲೆ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ರವಾನಿಸಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ, ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಮೇಲಿನ ಆದೇಶದ ಪ್ಯಾರಾ 14 ರಲ್ಲಿ, ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್, ಲಾಕರ್ ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ / ಬಳಸುವಲ್ಲಿ ಅಪಾಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇತರ ಗ್ರಾಹಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅಪಾಯದ ಅಂಶವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

3. ಆದ್ದರಿಂದ ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಚೆಕ್ ಗಳು, ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಲಗಳು, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಬಹುದು.

ನಿಮ್ಮದು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ

(ಪ್ರಶಾಂತ್ ಸರನ್)

ಚೀಫ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್-ಇನ್-ಚಾರ್ಜ್

ಮೂಲ: <https://www.rbi.org.in/Scripts/NotificationUser.aspx?Id=4226&Mode=0>

ಟಿಪ್ಪಣಿ

IBA

15. ಐಬಿಎ ಮಾದರಿ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿ - 5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2015
16. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಿವನ್ಸ್ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಐಬಿಎ ಮಾದರಿ ನೀತಿ - 5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2015
17. ಟಾಕಿಂಗ್ ಎಟಿಎಂ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಐಬಿಎ ಪೋಸ್ಟರ್ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುವುದು - 16ನೇ ಜನವರಿ 2014
18. ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ಐಬಿಎ ಮಾನದಂಡಗಳು - 27 ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2013
19. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಐಬಿಎ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು - 18ನೇ ನವೆಂಬರ್ 2008

15. ಐಬಿಎ ಮಾದರಿ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿ-5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2015

No.CIR/RB/CS/1292

ಫೆಬ್ರವರಿ 5, 2015

ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರು

ಪ್ರಿಯ ಸರ್ / ಮೇಡಂ,

ಮಾದರಿ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿ

ಆರ್ಬಿಐ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಐದು ಮೂಲಭೂತ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕರಡು ಚಾರ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಇರಿಸಿತ್ತು - (i) ನ್ಯಾಯಯುತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಹಕ್ಕು (ii) ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಹಕ್ಕು, (iii) ಸೂಕ್ತತೆಯ ಹಕ್ಕು, (iv) ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಹಕ್ಕು, (v) ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರದ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು

ಆಗಸ್ಟ್ 22, 2014 ರಂದು ತಮ್ಮ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಹಕ್ಕಿನ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಹಾರ. ಕರಡು ಕುರಿತು ಐಬಿಎ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 26, 2014 ರಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ ಆರ್ಬಿಐಗೆ ಕಳುಹಿಸಿತ್ತು. ವಿವಿಧ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ **ನಿಯಂತ್ರಕ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾದರಿ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿಯನ್ನು** ರೂಪಿಸುವಂತೆ ಆರ್ಬಿಐ ಐಬಿಎ ಮತ್ತು ಬಿಸಿಎಸ್‌ಬಿಗೆ ವಿನಂತಿಸಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ, ಐದು ಮೂಲಭೂತ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕರಡು ಮಾದರಿ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಆರ್ಬಿಐಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈಗ, ಆರ್ಬಿಐ ಜನವರಿ 27, 2015 ರ ಸಂವಹನದ ಮೂಲಕ ಕರಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾದರಿ ನೀತಿ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ ಮತ್ತು ಜುಲೈ 31, 2015 ರ ನಂತರ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮಂಡಳಿ ಅನುಮೋದಿತ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತೆ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಐಬಿಎಗೆ ವಿನಂತಿಸಿದೆ. ಮಾದರಿ ನೀತಿ ದಾಖಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಆರ್ಬಿಐ ಪತ್ರದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜನವರಿ 31, 2015 ರಂದು ನಡೆದ ಐಬಿಎ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮಾದರಿ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲು ಐಬಿಎಗೆ ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು.

ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮಂಡಳಿ ಅನುಮೋದಿತ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆದರೆ ಜುಲೈ 31, 2015 ರ ನಂತರ ಆರ್ ಬಿಐಗೆ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೂಪಿಸುವಂತೆ ನಾವು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮಂಡಳಿ ಅನುಮೋದಿತ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀವು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿದ ಆರ್ ಆರ್ ಬಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವಂತೆ ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇವೆ.ಮಾದರಿ ನೀತಿ ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ನಮ್ಮ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ www.iba.org.in [ಗ್ರಾಹಕ ಆರೈಕೆ - ಮಾದರಿ ನೀತಿ ದಾಖಲೆಗಳು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ] ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿನ್ನದು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ,

ಕೆ ಉನ್ನಿಕೃಷ್ಣನ್
ಉಪ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ

**ಮೂಲ : <http://www.iba.org.in/ModelPolicy.asp>
<http://www.iba.org.in/Model%20Policy/No CIR RB CS 1292 dtd 05 02 15 Model Cu ಸ್ಕೋಮರ್ Rights%20Policy.pdf>**

[ಮೇಲ್ಕಾಣ](#)

ಐಬಿಎ ಮಾದರಿ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿ

ಗ್ರಾಹಕರ ರಕ್ಷಣೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ದೇಶೀಯ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊರತರಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಹಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನೀತಿಯು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಗ್ರಾಹಕರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಸಹ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನೀತಿಯು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಅದರ ಏಜೆಂಟರು ನೀಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ, ಅದು ಕೌಂಟರ್ ಮೂಲಕ, ಫೋನ್ ಮೂಲಕ, ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ, ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಾಧನಗಳ ಮೂಲಕ, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

1. ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಹಕ್ಕು

ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆದಾರರು ಇಬ್ಬರೂ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಣಕಾಸು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಮತ್ತು ವಿತರಿಸುವಾಗ ಲಿಂಗ, ವಯಸ್ಸು, ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಂತಹ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಬಾರದು.

ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಬ್ಯಾಂಕ್ -

i) ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು;

ii) ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ನಡುವೆ ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು;

iii) ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗುವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು;

iv) ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ;

v) ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ, ವಯಸ್ಸು, ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕರ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಥವಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು, ಅದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೀಯ, ವಾಣಿಜ್ಯಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ಆರ್ಥಿಕ ತರ್ಕವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಮಹಿಳೆಯರು ಅಥವಾ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಂತಹ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಥವಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು / ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಅನ್ಯಾಯದ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಥವಾ ನಿಯಮಗಳ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ;

vi) ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಮೇಲಿನ ತತ್ವವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ;

vii) ನೀಡಲಾಗುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳು ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾನೂನುಗಳು ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ;

ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ, ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಂದಿಗಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರು ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಆಂತರಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಆಂತರಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ.

2. ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಹಕ್ಕು

ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆದಾರರು ತಾವು ರೂಪಿಸುವ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿವೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಉತ್ಪನ್ನದ ಬೆಲೆ, ಸಂಬಂಧಿತ ಅಪಾಯಗಳು, ಉತ್ಪನ್ನದ ಜೀವನ ಚಕ್ರದ ಮೇಲೆ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಹಕರು ಅನ್ಯಾಯದ ವ್ಯವಹಾರ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಬಲವಂತದ ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ದಾರಿತಪ್ಪಿಸುವ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬಾರದು. ಅವರ ಸಂಬಂಧದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆದಾರರು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ದೈಹಿಕ ಹಾನಿಯಿಂದ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ, ಅನಗತ್ಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಂತಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಬಹಿರಂಗ ಕಿರುಕುಳದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವಂತಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಬ್ಯಾಂಕ್ -

- i) ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರು ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ / ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು;
- ii) ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗಿನ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಈಕ್ವಿಟಿ, ಸಮಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯ ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ;
- iii) ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿದರಗಳು / ಸೇವಾ ಶುಲ್ಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಳ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರು ಉತ್ಪನ್ನದ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯುತ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು;
- iv) ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸರಳ ಮತ್ತು ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ;
- v) ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ಉತ್ಪನ್ನ ಅಥವಾ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು (ಎಂಐಟಿಸಿ) ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ನೀಡುವಾಗ ಗ್ರಾಹಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಅಂತಹ ನಿಯಮಗಳು ಗ್ರಾಹಕರ ಭವಿಷ್ಯದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- vi) ಬಡ್ಡಿದರಗಳು, ಶುಲ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಶಾಖೆಗಳು ಅಥವಾ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಹಾಯವಾಣಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ;
- vii) ಅವರ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಂಕ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂಕ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ;

) ಗ್ರಾಹಕರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಶುಲ್ಕಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅವರ ಸುಂಕ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿ;

1-ಆಗಸ್ಟ್-2017

-37-

ix) ಪರಿಷ್ಕೃತ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮೊದಲು ಗ್ರಾಹಕರು ಒಪ್ಪಿದಂತೆ ಪತ್ರ ಅಥವಾ ಖಾತೆಯ ಹೇಳಿಕೆ, ಎಸ್‌ಎಂಎಸ್ ಅಥವಾ ಇಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು;

x) ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ ನಂತರ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪರಿಣಾಮದೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಅಂತಹ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡದೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಯು 30 ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ಅದು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಬದಲಾವಣೆಯು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕನಿಷ್ಠ 30 ದಿನಗಳ ಮುಂಚಿತ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸೂಚನೆಯು 60 ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಸದ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಹ ಖಾತೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು;

xi) ಗ್ರಾಹಕರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಉತ್ಪನ್ನ / ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದ / ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ದಂಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು;

xii) ರೇವಣಿಗಳು, ಚೆಕ್ ಸಂಗ್ರಹ, ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ, ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಬಾಕಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ಮರು ಸ್ವಾಧೀನದ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಡೊಮೇನ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು;

xiii) ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರಿಯಾಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ;

xiv) ಉತ್ಪನ್ನ / ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ / ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಸಮಂಜಸವಾದ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರಲು / ನಿರಾಕರಿಸದಿರಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ. ಅಂತಹ ಅವಧಿಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಥವಾ ಸೇವೆಯ ಅನ್ವಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ

xv) ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿ ಸಂವಹನ ಮಾಡಿ -

- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು,
- ತಮ್ಮ ಕಚೇರಿಗಳ ಸ್ಥಳಾಂತರ
- ಕೆಲಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು
- ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ
- ಯಾವುದೇ ಕಚೇರಿ ಅಥವಾ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದು

- ಕನಿಷ್ಠ 30 ದಿನಗಳ ಮುಂಚಿತ ಸೂಚನೆಯೊಂದಿಗೆ. ಮಾಹಿತಿಯ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವಿಕೆಯು ಉತ್ಪನ್ನ / ಸಂಬಂಧದ ಜೀವನ ಚಕ್ರದ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಹ ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವೆಬ್ ಸೈಟ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂವಹನದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಭಾವ್ಯ ಚಾನೆಲ್ ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ;

xvi) ಗ್ರಾಹಕರು ಅನುಮಾನಿಸುವ, ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಅಥವಾ ಎದುರಿಸುವ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು / ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು;

xvii) ಉತ್ಪನ್ನ ಅಥವಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಗ್ರಾಹಕರು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದಾಗ, ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸದಸ್ಯರು, ಉತ್ಪನ್ನ / ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರು ಮಾಹಿತಿಯುತ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು;

1-ಆಗಸ್ಟ್-2017

-38-

xviii) ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದದ ಪೂರ್ವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡದೆ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಬಾರದು;

viii) ಖಾತೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳು / ಪಾಸ್‌ಬುಕ್‌ಗಳು, ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು, ಉತ್ಪನ್ನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಯೋಚಿತ ಮಾಹಿತಿ, ಅವಧಿ ರೇವಣಿಗಳ ಮುಕ್ತಾಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತ ಒಳಹರಿವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅವನ / ಅವಳ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ;

ix) ಎಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ದಾರಿತಪ್ಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ;

x) ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ದೈಹಿಕ ಹಾನಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಬೇಡಿ, ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬೇಡಿ ಅಥವಾ ಅನಗತ್ಯ ಕಿರುಕುಳ ಎಂದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾದ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಡಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಹಾರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

) ಉತ್ಪನ್ನಗಳು/ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಶುಲ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ರಚನೆಯು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

3. ಸೂಕ್ತತೆಯ ಹಕ್ಕು

ನೀಡಲಾಗುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಗ್ರಾಹಕರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿರಬೇಕು.

ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಬ್ಯಾಂಕ್ -

i) ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಮಂಡಳಿ ಅನುಮೋದಿತ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ;

ii) ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ನೀಡಲಾದ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಥವಾ ಸೇವೆಯು ಗ್ರಾಹಕರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಮಾಡಿದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಹಕರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ. ಅಂತಹ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಅದರ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ

iii) ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷದ ಹಣಕಾಸು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ವಿತರಿಸಲು ಮಂಡಳಿಯ ಅನುಮೋದಿತ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ನಂತರ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ;

iv) ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಸೇವೆಗೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವಂತೆ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಡಿ;

v) ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಅಥವಾ ನೀಡಲಾಗುವ ಸೇವೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ;

vi) ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನದ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಯಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ.

4. ಖಾಸಗಿತನದ ಹಕ್ಕು

ಗ್ರಾಹಕರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅವರು ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆದಾರರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ನೀಡದ ಹೊರತು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ವ್ಯವಹಾರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸದ ಹೊರತು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಮಾಹಿತಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ) ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಡಬೇಕು. ಸಂಭಾವ್ಯ ಕಡ್ಡಾಯ ವ್ಯವಹಾರ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಅಥವಾ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಂವಹನಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಬ್ಯಾಂಕ್ -

i) ಗ್ರಾಹಕರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಗೌಪ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ (ಗ್ರಾಹಕರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮೂಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಸಹ), ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮದಂತೆ, ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅದರ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು / ಸಹವರ್ತಿಗಳು, ಟೈ-ಅಪ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿ / ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಬಾರದು:

- a. ಗ್ರಾಹಕರು ಅಂತಹ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ
- b. ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಾನೂನು / ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ;
- c. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ
- d. ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು
- e. ಇದು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಮಾಹಿತಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಲ ಸಂಗ್ರಹ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಡೀಫಾಲ್ಟ್ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವಂತಹ ನಿಯಂತ್ರಕ ಕಡ್ಡಾಯ ವ್ಯವಹಾರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ

ii) ಅಂತಹ ಕಡ್ಡಾಯ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವಿಕೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಿಖಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

iii) ಗ್ರಾಹಕರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡದ ಹೊರತು, ಗ್ರಾಹಕರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಬಾರದು ಅಥವಾ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು;

iv) ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವಾಗ ಟೆಲಿಕಾಂ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರಿ ಅಥಾರಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಹೊರಡಿಸಿದ ಟೆಲಿಕಾಂ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ಸ್ ಗ್ರಾಹಕ ಆದ್ಯತೆಯ ನಿಯಮಗಳು, 2010 (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಹಕ ಆದ್ಯತೆಯ ನೋಂದಣಿ) ಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು.

5. ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರದ ಹಕ್ಕು

ನೀಡಲಾಗುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆದಾರರನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಮಾನ್ಯ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಪೂರೈಕೆದಾರರು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆದಾರರು ತಪ್ಪುಗಳು, ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಲೋಪಗಳು, ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬಗಳನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ನೀತಿಯು ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು.

ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಬ್ಯಾಂಕ್ -

i) ತಪ್ಪಾಗುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು;

ii) ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸರಿಪಡಿಸಿ;

iii) ತಪ್ಪಾಗಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಆರೋಪವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವುದು;

iv) ಅದರ ಲೋಪಗಳಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಅನುಭವಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ನೇರ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿ.

ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಹ -

i) ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅದರ ಗ್ರಾಹಕ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಡೊಮೇನ್ ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ;

v) ನಿಗದಿತ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಿತ ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ / ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬಗಳು / ಲೋಪಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಡೊಮೇನ್ ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ;

vi) ದೃಢವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾದ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿ;

vii) ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು;

viii) ಹೇಗೆ ದೂರು ನೀಡಬೇಕು, ಯಾರಿಗೆ ದೂರು ನೀಡಬೇಕು, ಯಾವಾಗ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶದಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರು ತೃಪ್ತರಾಗದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿ;

ix) ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ / ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ. ದೂರುಗಳ ಪರಿಹಾರದ ಸಮಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸೇವಾ ವಿತರಣಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ / ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು;

x) ಮೊದಲೇ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸಮಯದೊಳಗೆ ದೂರನ್ನು ಪರಿಹರಿಸದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ದೂರನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಗೆ ಎಸ್ಕಲೇಟ್ ಮಾಡುವ ಆಯ್ಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದೂರುದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ;

xi) ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಡೊಮೇನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇರಿಸಿ;

xii) ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಶಾಖೆಯು ಯಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ನ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ -

i) ಎಲ್ಲಾ ಔಪಚಾರಿಕ ದೂರುಗಳನ್ನು (ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ದಾಖಲಾದ ದೂರುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ) ಮೂರು ಕೆಲಸದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮತ್ತು 30 ದಿನಗಳನ್ನು ಮೀರದಂತೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಪರಿಹರಿಸಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ (ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುವ ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಆಂತರಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ದೂರನ್ನು ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಸಮಯ ಸೇರಿದಂತೆ). ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಕೋರಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ 30 ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ;

ii) ಗ್ರಾಹಕರು ವಿವಾದದ ಪರಿಹಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ವಿವಾದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಫಲಿತಾಂಶದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗದಿದ್ದರೆ ದೂರನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ ಮನ್ ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೋಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ;

ಇದಲ್ಲದೆ, ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ವಿಷಯಗಳು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಷ್ಟದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ನ ಸಮಂಜಸವಾದ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮೀರಿದ ಬಾಹ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವೇರಿಯಬಲ್ ಗಳಿಂದಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಇತ್ಯಾದಿ).
ಬಿ) ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಯಾವುದೇ ವಿವಾದಿತ ವಹಿವಾಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ
ತೋರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ (ಬಡ್ಡಿ / ಶುಲ್ಕಗಳೊಂದಿಗೆ)

ಮೂಲ:

<http://www.iba.org.in/Model%20Policy/Model Customer Rights Policy Amended Fin ಅಲ್ 27 1 15.pdf>

ಮೇಲ್ಕಾಣ

16. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಐಬಿಎ ಮಾದರಿ ನೀತಿ-5ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2015

1. ಪರಿಚಯ

ಸ್ವರ್ಧಾತ್ಮಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯು ಸುಸ್ಥಿರ ವ್ಯವಹಾರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ದೂರುಗಳು ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಘಟಕದ ವ್ಯವಹಾರ ಜೀವನದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು. ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ, ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ತೃಪ್ತಿ ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಳಜಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ತ್ವರಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹೊಸ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಂಬಿದೆ. ಈ ನೀತಿ ದಸ್ತಾವೇಜು ಸರಿಯಾದ ಸೇವಾ ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರ ದೂರುಗಳು ಮತ್ತು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ದೂರುಗಳು ಮತ್ತು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ತ್ವರಿತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪನ್ನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಪರಿಶೀಲನಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಹಕರ ಅಸಮಾಧಾನವು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನೀತಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.

- ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು
- ಗ್ರಾಹಕರು ಎತ್ತುವ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ
- ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ದೂರುಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೃಪ್ತರಾಗದಿದ್ದರೆ, ಸಂಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ದೂರುಗಳು / ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಪರಿಹಾರದ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಲ್ಲಾ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗಬಹುದು.
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೌಕರರು ಉತ್ತಮ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿಸಲು, ಅಂತಹ ಗುರಿಯತ್ತ ರಚನಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೋರಲಾದ ಪರಿಹಾರವು ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಪಾಲಿಸಿ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ ಅನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ದೂರು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು.

1.1 ಗ್ರಾಹಕರ ದೂರು ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ;

- a. ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಆಟಿಟ್ಯೂಡಿನ್‌ಲ್ ಅಂಶಗಳು
 - b. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು / ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಅಸಮರ್ಪಕತೆ ಅಥವಾ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸೇವೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಒದಗಿಸಿದ ನಿಜವಾದ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂತರಗಳು.
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಒದಗಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗದಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ದೂರನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ದೂರನ್ನು ಲಿಖಿತವಾಗಿ, ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ದೂರವಾಣಿ ಮೂಲಕ ನೀಡಬಹುದು. ಗ್ರಾಹಕರ ದೂರನ್ನು ನಿಗದಿತ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಪರಿಹರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಒದಗಿಸಿದ ಪರಿಹಾರದಿಂದ ಅವರು ತೃಪ್ತರಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ದೂರು ಅಥವಾ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಇತರ ಕಾನೂನು ಮಾರ್ಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಅನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

2. ಗ್ರಾಹಕರ ದೂರುಗಳು / ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆಂತರಿಕ

ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ೨.೧ ಮಂಡಳಿಯ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿ

ಮಂಡಳಿಯ ಈ ಉಪಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ಖಾತೆಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ರೇವಣಿದಾರನ ಮರಣದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಉತ್ಪನ್ನ ಅನುಮೋದನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ರೇವಣಿದಾರರ ತೃಪ್ತಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸೇವೆಗಳ ತ್ರಿವಾರ್ಷಿಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಮಗ್ರ ರೇವಣಿ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಒದಗಿಸಿದ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸಹ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

೨.೨ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ

ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು / ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಹಿರಿಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರಲ್ಲದೆ, ಸಮಿತಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಪಡೆದ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕೇತರರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಿತಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

- ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಫೀಡ್-ಬ್ಯಾಕ್ ಅನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ. ಸಮಿತಿಯು ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿನ ಬದ್ಧತೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಮೆಂಟ್ ಗಳು / ಫೀಡ್ ಬ್ಯಾಕ್ ಅನ್ನು ಸಹ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ
- BCSBI ನಿಂದ ಪಡೆದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬದ್ಧತೆಗಳು.
- ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಿತಿಯು ಜವಾಬ್ದಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸಮಿತಿಯು ವಲಯ / ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು / ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಂದ ಅಗತ್ಯವಾದ ಫೀಡ್ ಬ್ಯಾಕ್ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿರುವ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಪರಿಹರಿಸದ ದೂರುಗಳು / ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಯ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

2.3 ದೂರುಗಳು ಮತ್ತು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿಯೋಜಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು *

ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ (ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ) ಶ್ರೇಣಿಯ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತದೆ, ಅವರು ಇಡೀ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ದೂರು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದೂರು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ನಿಯೋಜಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಲಯ / ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬಹುದು. ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿ (ಗಳ) ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಶಾಖೆಯ ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

[*ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ವಿತರಣೆಗೆ ಬಳಸುವ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ರಚನೆ / ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ದೂರುಗಳು ಮತ್ತು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.]

3. ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು

ಒದಗಿಸುವುದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ;

- ದೂರುಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
- ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿ(ಗಳ) ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ
- ಪ್ರದೇಶದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್ಮನ್ ಸಂಪರ್ಕ ವಿವರಗಳು

- ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬದ್ಧತೆಗಳ ಸಂಹಿತೆ / ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಅಭ್ಯಾಸ ಕೋಡ್

1-ಆಗಸ್ಟ್-2017

-44-

4. ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಪರಿಹಾರ

ಶಾಖೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದೂರುಗಳು / ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಶಾಖಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ದೂರುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಹಕರ ತೃಪ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ದೂರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರು ತೃಪ್ತರಾಗದಿದ್ದರೆ, ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ತನ್ನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬ್ರಾಂಚ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅವರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಥವಾ ವಲಯ ಕಚೇರಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ಅಂತೆಯೇ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಥವಾ ವಲಯ ಕಚೇರಿಯು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬಹುದು.

೪.೧ ಕಾಲಮಿತಿ

ದೂರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಬೇಕು ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದೂರನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕೋನಗಳಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕು. ದೂರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಶಾಖೆಗಳು, ವಲಯ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಬಹುದು. ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ದೂರನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಶಾಖಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನಿಲುವನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಶಾಖೆ ಮತ್ತು ವಲಯ ಕಚೇರಿಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದೂರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

5. ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂವಹನದ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರ ನಿರೀಕ್ಷೆ / ಅವಶ್ಯಕತೆ / ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗುರುತಿಸಿದೆ. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಗ್ರಾಹಕ ಸಭೆಗಳು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ / ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ದೂರುಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸಂವಹನಗಳು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಗ್ರಾಹಕರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಗ್ರಾಹಕರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ತನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಒಳಹರಿವು.

6. ದೂರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಪರೇಟಿಂಗ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸಂವೇದನಾಶೀಲಗೊಳಿಸುವುದು

ದೂರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು. ನಾವು ಜನರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಘರ್ಷಣೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದು. ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಗ್ರಾಹಕರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. **ಕೋಪಗೊಂಡ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೃದು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ, ದೂರುಗಳು/ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆಂತರಿಕ ಯಂತ್ರವು ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸುಗಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಬೇಕು.**

[http://www.iba.org.in/Model%20Policy/b\)%20IBA%20Model%20Policy%20for%20Grivance%20Redressal%20in%20Banks.pdf](http://www.iba.org.in/Model%20Policy/b)%20IBA%20Model%20Policy%20for%20Grivance%20Redressal%20in%20Banks.pdf)

ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ

1-ಆಗಸ್ಟ್-2017

-45-

17. ಟಾಕಿಂಗ್ ಎಟಿಎಂ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಐಬಿಎ ಪೋಸ್ಟರ್ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುವುದು - 16 ನೇ ಜನವರಿ 2014

ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್
ನಂ.ಸಿಐಆರ್ / ಆರ್ ಬಿ / ಎಟಿಎಂವಿಸಿಪಿ / 8667 ಜನವರಿ 16, 2014

ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರು

ಪ್ರಿಯ ಸರ್ / ಮೇಡಂ,

ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗಾಗಿ ಎಟಿಎಂ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಅಂತರ್ಗತ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕ್ರಮಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ, ಆರ್ಬಿಐ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದಂತೆ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಈ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು, ಮೊಬೈಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಭಾರತವು 15 ದಶಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಮತ್ತು ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆರ್ಬಿಐ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು, ಚೆಕ್ ಬುಕ್, ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

2. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಪ್ರತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಹೊಂದಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಬ್ರೈಲ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸಲಹೆ ನೀಡಿತ್ತು.

3. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರ ಎಟಿಎಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುರಿತ ಐಬಿಎ ಉಪಸಮಿತಿಯು ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಾಗಿ ವರ್ಕ್ ಫ್ಲೋ ಮತ್ತು ಸ್ಕ್ರೀನ್ ಶಾಟ್ ಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಾಗಿ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದೆ, ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ, ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಬಳಕೆದಾರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾನದಂಡಗಳು ಕುರುಡು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬಳಕೆದಾರರು ಮತ್ತು ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ 'ಪ್ರವೇಶಾರ್ಹತೆ' ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿಯೋಜನೆ ಮತ್ತು

ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು
ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಿಮ ಗ್ರಾಹಕರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಲಭತೆಯನ್ನು
ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಾಗಿ
ಮಾನದಂಡಗಳು

ಅಕ್ಸೆಸಬಲ್ ಎಟಿಎಂಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಾಗಿ ವರ್ಕ್ ಪ್ಲೋ ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ರೀನ್ ಶಾಟ್ ಗಳನ್ನು ನಂತರ ಐಬಿಎ ಮೂಲಕ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು.

4. ಐಬಿಎ ಉಪಸಮಿತಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಎಟಿಎಂ ಅನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಎಟಿಎಂ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಐಬಿಎ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ. ಅನುಬಂಧ - 1

5. ಸಂಘದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಎಟಿಎಂ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ (ತೋರಿಸಿರುವ ಬಣ್ಣಗಳ ಪ್ರಕಾರ) ನೀಡಲಾದ ಬೋರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು.

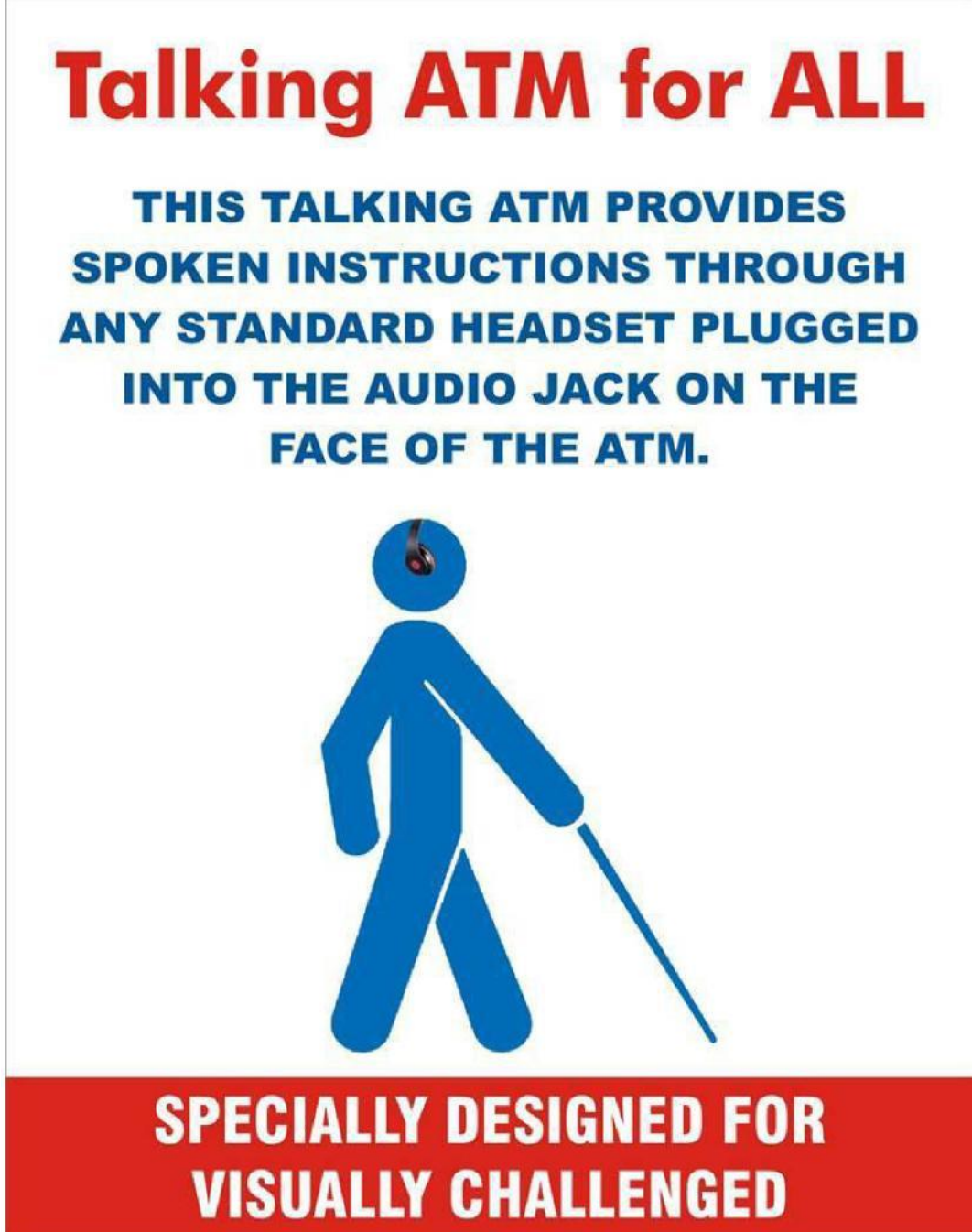
6. ಅಂತೆಯೇ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಬೋರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಿನ್ನದು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ,

ಕೆ ಉನ್ನಿಕೃಷ್ಣನ್
ಉಪ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ

Encl: ಮೇಲಿನಂತೆ

ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ - ಐಬಿಎ ಟಾಕಿಂಗ್ ಎಟಿಎಂ ಪೋಸ್ಟರ್

[ಮೇಲ್ಕಾಣ](#)

18. ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ಐಬಿಎ ಮಾನದಂಡಗಳು - 27 ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2013

No.CIR/RB/ATMVCP/6846

ಫೆಬ್ರವರಿ 27, 2013

ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರು

ಪ್ರಿಯ ಸರ್ / ಮೇಡಂ,

ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗಾಗಿ ಎಟಿಎಂ ಸ್ಥಾಪನೆ

ನಾವು ಆರ್ಬಿಐ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಡಿಬಿಒಡಿ ಮೂಲಕ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತೇವೆ. No.Leg.BC.123/09.07.005/2008-09 ದಿನಾಂಕ 13ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 2009ರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಟಿಎಂಗಳು ವ್ಹೀಲ್ ಚೇರ್ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ 1/3 ರಷ್ಟು ಅಂಧ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಇದು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಡಿಬಿಒಡಿ ಮೂಲಕ ಆರ್ಬಿಐ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಅನುಸರಣೆಯೂ ಇದೆ. No.Leg.BC.38/09.07.005/2012-13 ದಿನಾಂಕ 5ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2012 ಇದನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆರ್ಬಿಐ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳ ನಂತರ, ಐಬಿಎ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗಾಗಿ ಎಟಿಎಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತ್ತು. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಮಾದರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಆರಂಭಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಉಪಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳ ಕ್ರಾಸ್ ಕಂಟ್ರಿ ನಿಯೋಜನೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಹ ಇದು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಉಪಸಮಿತಿಯು ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಟಿಎಂ ತಯಾರಕರೊಂದಿಗಿನ ತನ್ನ ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮುಖ ಕಳವಳಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸುವ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕ್ಸೇವಿಯರ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ದಿ ವಿಶುವಲ್ ಚಾಲೆಂಜ್ಸ್ (ಎಕ್ಸ್‌ಆರ್‌ಸಿವಿಸಿ) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಉಪಸಮಿತಿಯ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಯೂನಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರವರ್ತಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಿದೆ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಅಂತಹ 2000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಧ್ವನಿ ಪ್ರಾಂಪ್ಟ್ ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಪ್ರವೇಶದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸದ ಭಾಗಶಃ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಯಶಸ್ವಿ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ಕಲಿಯುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನಕಲು ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಇವುಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಮೇಲಿನವುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ದಾಖಲೆಯು ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಉದ್ಯಮ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಿಮ ಗ್ರಾಹಕರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಲಭತೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. .../-

ಆಗಸ್ಟ್ 24, 2012 ರಂದು ನಡೆದ ಮೇಲಿನ ಉಪಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಉಪಸಮಿತಿಯು ರಚಿಸಿದ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಐಸಿಐಸಿಐ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಎಚ್ ಡಿಎಫ್ ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯ ಗುಂಪು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹರಿವನ್ನು ವರದಿ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಈ ವರದಿಯನ್ನು 2012ರ ನವೆಂಬರ್ 19ರಂದು ನಡೆದ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸಮಿತಿಯು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿತು ಮತ್ತು (1) ಯೂನಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್ ಆರ್ ಸಿವಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು ಮತ್ತು

(2) ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ನಡುವೆ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹರಿವುಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು. ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು 2012 ರ ನವೆಂಬರ್ 30 ರಂದು ನಡೆದ ಸಂಘದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಯಿತು. ಎಟಿಎಂ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು

ನವೀಕರಿಸಲು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳ ಮಾನದಂಡಗಳು (ಅನುಬಂಧ -1) ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹರಿವನ್ನು (ಅನುಬಂಧ -2) ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ನಿಯೋಜನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳಿಗೆ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹರಿವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿನ್ನದು ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ,

ಕೆ ಉನ್ನಿಕೃಷ್ಣನ್
ಉಪ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ

[ಮೇಲ್ವಾಗ](#)

ಅನುಬಂಧ - ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಾಗಿ ಐಬಿಎ ಮಾನದಂಡಗಳು

ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗೆ ಮಾನದಂಡಗಳು

ಇವರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ

ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್

ಆರ್ಬಿಐ ಸುತ್ತೋಲೆ - ಆರ್ಬಿಐ/2008-09/431 ಡಿಬಿಒಡಿ. No.Leg.BC.123/09.07.005/2008-09
ದಿನಾಂಕ 13 ಏಪ್ರಿಲ್ 2009 ರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಟಿಎಂಗಳು
ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ
ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ 1/3 ರಷ್ಟು ಅಂಧ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ
ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಇದು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ
ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದಾಗಿನಿಂದ ತಳಮಟ್ಟದ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ
ಎಟಿಎಂ ತಯಾರಕರು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕ್ಸೇವಿಯರ್ ದೃಷ್ಟಿ
ವಿಕಲಚೇತನರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ (ಎಕ್ಸ್‌ಆರ್‌ಸಿಎಸ್‌ಸಿ) ಕೈಗೊಂಡ ಆರ್ & ಡಿ ಕಾರ್ಯಗಳ
ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂ ಅನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ
ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವ ಮಾನದಂಡಗಳ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು
ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಾನದಂಡಗಳು ಕುರುಡು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬಳಕೆದಾರರು
ಮತ್ತು ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ 'ಪ್ರವೇಶಾರ್ಹತೆ'
ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ
ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿಯೋಜನೆ
ಮತ್ತು ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು
ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ
ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಿಮ ಗ್ರಾಹಕರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಲಭತೆಯನ್ನು
ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂ ತಯಾರಕರ
ನಡುವೆ ಉದ್ಯಮದಾದ್ಯಂತ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು
ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

1-ಆಗಸ್ಟ್-2017

-52-

ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂನ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವವೆಂದರೆ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಂಧ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಧ್ವನಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಖಾಲಿ ಪರದೆಯೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ / ಭಾಗಶಃ ದೃಷ್ಟಿಯ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪರದೆ ಡೇಟಾ ಮೂಲಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಳಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ವ್ಹೀಲ್ ಚೇರ್ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಭೌತಿಕ ಪ್ರವೇಶ. ಕೆಳಗಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಬಳಕೆದಾರರ ಪ್ರೊಫೈಲ್ ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕುರುಡು ಬಳಕೆದಾರರು

ವಹಿವಾಟು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು: (ಎಟಿಎಂ ವಹಿವಾಟಿನ ಹರಿವಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನುಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.)

- 1. ಆಡಿಯೋ ಸ್ವಾಟ್-ಅಪ್ ಆಯ್ಕೆ:** ಆಡಿಯೋ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಎಟಿಎಂ ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಜ್ಯಾಕ್ ನಲ್ಲಿ ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಸೇರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- 2. ಸ್ವಾಗತ ಸಂದೇಶ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಆಯ್ಕೆ:** ಆಡಿಯೋ ಪ್ರಾರಂಭವು ಭಾಷೆಗಳ ಮೆನು ಆಯ್ಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ವಿಳಾಸದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು (ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು: ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ / ಪ್ರಾದೇಶಿಕ). ಈ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ಯಾಡ್ ಕೀಲಿಗಳು 1, 2 ಅಥವಾ 3 ರಿಂದ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- 3. ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಆಯ್ಕೆ:** ಘಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಆಡಿಯೋ ಪ್ರಾಂಪ್ಟ್ ಆಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಆಯ್ಕೆಗಳಾಗಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ಯಾಡ್ ಕೀಲಿಗಳು 1 ಮತ್ತು 2 ಅನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ನೀಡದ ಕಾರಣ, ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ಯಾಡ್ ಕೀಲಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯ ಕೀಲಿಯ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ಯಾಡ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- 4. ಮರೆಮಾಡು / ಖಾಲಿ ಪರದೆ:** ದೃಶ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಮರೆಮಾಡುವ / ಖಾಲಿ ಮಾಡುವ ಆಯ್ಕೆಯೊಂದಿಗೆ ವಹಿವಾಟು ಸೆಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಮೊದಲೇ ಘೋಷಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ಯಾಡ್ ಕೀಲಿಯನ್ನು ಒತ್ತುವ ಮೂಲಕ ಈ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬೇಕು / ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ. ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದ ಆಯ್ಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಂತ್ರವು ಪರದೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- 5. ಸಹಾಯ / ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಫಂಕ್ಷನಾಲಿಟಿ:** ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಧ್ವನಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಆಯ್ಕೆ ಅಥವಾ ನೇರವಾಗಿ ನೀಡಬೇಕಾದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ.

ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಎಟಿಎಂ ಯಂತ್ರದ ಪೂರ್ಣ ವಿನ್ಯಾಸ, ಕಾರ್ಯ ಕೀಲಿಗಳು - ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನ, ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ಯಾಡ್ - ಚಿಹ್ನೆ ಕೀಲಿಗಳು, ಕಾರ್ಡ್ ಸ್ಲಾಟ್‌ಗಳು, ಮನಿ ಔಟ್‌ಲೆಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ರಸೀದಿ ಮುದ್ರಕದ ಸ್ಥಾನ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ಯಾಡ್‌ಲ್ಲಿರುವ ಕೀಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಲಿಸುವ ಆಯ್ಕೆ

ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ಯಾಡ್ ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಘೋಷಿಸಿದ ಕೀಲಿಯನ್ನು ಒತ್ತುವ ಮೂಲಕ ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಅಥವಾ ನೇರವಾಗಿ ವಹಿವಾಟಿಗೆ ಜಿಗಿಯುವುದನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಪರೈವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರಳವಾಗಿರಬೇಕು.

ಆಡಿಯೊ ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಸಂದೇಶದ ಉದಾಹರಣೆ: ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಪರದೆ ಇದೆ. ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ನಿಮ್ಮ ಪರದೆಯ ಕೆಳಗೆ ಇದೆ, ನಿಮ್ಮ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ, ವಿವಿಧ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಡೇಟಾವನ್ನು ನಮೂದಿಸಲು ನೀವು ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೀರಿ. ಈ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಆಗಿದ್ದು, ಅದರ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೀಲಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕ್ಲಿಯರ್ ಕೀಲಿಯು ಸಂಖ್ಯೆ 3 ರ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ, ಎತ್ತರಿಸಿದ ಲಂಬ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಕೀಲಿಯು ಸಂಖ್ಯೆ 6 ರ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು, ಎತ್ತರಿಸಿದ ಕ್ರಾಸ್ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಂಟರ್ ಕೀಲಿಯು ಸಂಖ್ಯೆ 9 ರ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ, ಎತ್ತರಿಸಿದ ವೃತ್ತ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕ್ಯಾಶ್ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರ್ ಸ್ಲಾಟ್ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಕೆಳಗಿದೆ, ಎಟಿಎಂನ ಮುಂಭಾಗದ ಮುಖದಲ್ಲಿ, ರಸೀದಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ ಸ್ಲಾಟ್ ಎಟಿಎಂನ ಮುಂಭಾಗದ ಮುಖದ ಪರದೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಕಾರ್ಡ್ ಇನ್‌ಪುಟ್ ಸ್ಲಾಟ್ ಎಟಿಎಂನ ಮುಂಭಾಗದ ಮುಖದ ಪರದೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ರಸೀದಿ, ನಗದು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಡ್ ಸ್ಲಾಟ್ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಬ್ರೈಲ್ ಲೇಬಲ್ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಪಿನ್ ಅನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಿರಿ. ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಲು - 1, ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು, 2 ಒತ್ತಿರಿ.

6. ವಹಿವಾಟು ಮೆನುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು: ಎಲ್ಲಾ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಧ್ವನಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ನೆರವು ಇರಬೇಕು. ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಿಂಗಲ್ ಸ್ಪೀನ್ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉದಾ. ಮೆನುಗಳು, ದೋಷ ಸಂದೇಶಗಳು, ಪ್ರಾಂಪ್ಟ್ ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಮಾತನಾಡದ ಆಡಿಯೊ ಔಟ್ ಪುಟ್ ಪಿನ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದು ಪ್ರತಿ ನಮೂದಿಗೆ * (ಸ್ವಾರ್) ನಂತೆ ಬೀಪ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಧ್ವನಿ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪುನರಾವರ್ತಿತ: ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕತೆಯು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ನಮೂದಿಸುವ / ಸರಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಆಯ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ನಮೂದುಗಳ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಧ ಬಳಕೆದಾರರು ಡೇಟಾವನ್ನು ನಮೂದಿಸುವಾಗ ಧ್ವನಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ವಿರಾಮಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಉದಾ. ಪಿನ್ ನಮೂದು ಅಥವಾ ಮೊತ್ತ ನಮೂದು, ಇತ್ಯಾದಿ.
- ಐವಿಆರ್ ಪ್ರಕಾರದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ: ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಟರ್ಯಾಕ್ಟಿವ್ ವಾಯ್ಸ್ ರೆಸ್ಪಾನ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ. ಟಾಕಿಂಗ್ ಮೋಡ್ ನಲ್ಲಿ FDK ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನವು ಸರಳ, ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಸಂಖ್ಯೆ ಕೀಗಳು 1 ಮತ್ತು 2 ಅನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮೆನು-ಉಪಮೆನು ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದು.
- ಟಚ್ ಸ್ಪೀನ್ ಎಟಿಎಂ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ನೊಂದಿಗೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಸಿಸ್ಟಂ.
- ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಮೊತ್ತ / ಖಾತೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸುವಾಗ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಡೇಟಾವನ್ನು (ಪಿನ್ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಫೀಡ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸ್ವಯಂ ಧ್ವನಿಯಾಗಿರಬೇಕು.
- ಬಿಲ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾವತಿಗಳಂತಹ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಸೇವೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಈ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.
- ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಯಾವ ಕೀಲಿಯನ್ನು ಒತ್ತಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೀಲಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಹಿವಾಟು ಆದೇಶಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಕೀಲಿಗಳಿಗೆ ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ನ ಹರಿವನ್ನು ಇಡೀ ಮಾಡ್ಯೂಲ್ ಗೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

- ನಗದು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಕಾರ್ಡ್ ಸೇರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ರಸೀದಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಹಿವಾಟುಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಡ್ ಸ್ಲಾಟ್ ಗಳ ಸ್ಥಾನ, ಹಣದ ಮಳಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ರಸೀದಿ ಮುದ್ರಕದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಹಿವಾಟು ಆದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಧ್ವನಿ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ದೋಷ ಸಂದೇಶಗಳು: ದೋಷ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿ ಸೂಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ತಲೆಕೆಳಗಾದ ಕಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಡಿಯೋ ಪ್ರಾಂಪ್ಟ್ ಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬೇಕು.
- ಧ್ವನಿ ಔಟ್ ಪುಟ್ ನೊಂದಿಗೆ ಪರದೆ ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ.

**ಎಲ್ಲಾ ವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸದ ಹರಿವಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ ಎ ನಲ್ಲಿ
ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ.**

**ಹೆಚ್ಚುವರಿ
ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು**

1. **ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಗಳು:** ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಜ್ಯಾಕ್ ಯುನಿವರ್ಸಲ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಪಿನ್ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.
2. **ಬ್ರೈಲ್ ಲೇಬಲ್ ಗಳು:**
 - ಕಾರ್ಡ್ ಸ್ಲಾಟ್, ಕ್ಯಾಶ್ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರ್, ರಸೀದಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ ಮತ್ತು ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಜ್ಯಾಕ್ ಸ್ಲಾಟ್ ಗಳಿಗೆ ಬ್ರೈಲ್ ಲೇಬಲ್ ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು.
 - ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ 'ಇದು ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬ್ರೈಲ್ ಲೇಬಲ್ ಅನ್ನು ಸಹ ಇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಗುತ್ತಿಗೆ ಪಡೆದ ಬ್ರೈಲ್ ಬಳಸಿ ಬ್ರೈಲ್ ಲೇಬಲ್ ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು.
 - ಎಲ್ಲಾ ಬ್ರೈಲ್ ಲೇಬಲ್ ಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಐಟಂಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು 1 ಇಂಚು (25 ಮಿಮೀ) ಮೀರದ ಅಂತರವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
3. ಬಳಕೆದಾರರು ಯಾವುದೇ ಬಟನ್ ಅನ್ನು 10 ಸೆಕೆಂಡುಗಳ ಕಾಲ ಒತ್ತದಿದ್ದರೆ, ಸಿಸ್ಟಮ್ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ **ಪ್ರಾಂಪ್ಟ್ ಗಳನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಬೇಕು.**
4. ಎಟಿಎಂ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಮಯವನ್ನು 30 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
5. **ಟೆಕ್ಸ್ಟ್-ಟು-ಸ್ಪೀಚ್ (ಟಿಟಿಎಸ್) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ.** ಟಿಟಿಎಸ್ ಎಂಜಿನ್ ನಿಂದ ಪದಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಘೋಷಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿಫಂಟು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಹ್ಲಾದಕರ ಟಿಟಿಎಸ್ ಧ್ವನಿಗಳ ಬಳಕೆ ಭಾರತೀಯ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ.
6. ಎಟಿಎಂ ಕಿಯೋಸ್ಕ್ ನ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಶ / ವಿನ್ಯಾಸದ ನೆಲದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ **ಅಗತ್ಯವಿದೆ.** ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕಿಯೋಸ್ಕ್ ಒಳಗೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲದರಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಬಹುದು ಎಂದು ಇದು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
7. **ತ್ವರಿತ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಸ್ಥಿಪಬಿಲಿಟಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ:** ಟಾಕಿಂಗ್ ಮೋಡ್ ಅನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಗ್ರಾಹಕರು ಎಟಿಎಂ ಆಡಿಯೋ ಜ್ಯಾಕ್ ಗೆ ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಪಿನ್ ಅನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವನ / ಅವಳ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವನಿಯೋಜಿತವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರದೆಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಂಧ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ತ್ವರಿತ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ

ಕೆಲಸದ ಹರಿವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ: - ಅವನ / ಅವಳ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು
ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವನಿಯೋಜಿತವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದ ಭಾಷೆ **ಇಂಗ್ಲಿಷ್** ಮತ್ತು
ಪರದೆಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ (ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ).

- ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಪಿನ್ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ.
- ಪಿನ್ ನಮೂದಿಸಿದ ನಂತರ

ಎಟಿಎಂ ವಹಿವಾಟಿನ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

- > ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆ.
- > ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರಣೆ.
- > ಪಿನ್ ಬದಲಾವಣೆ.

8. ಭಾಷಾ ಬೆಂಬಲ: **ಬಹುಭಾಷಾ** ಬೆಂಬಲ. ಮೊದಲಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.
9. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ **ಎಟಿಎಂ ಬಳಕೆ**.
10. **ವಿಶೇಷ** ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲ.
11. **ಸ್ವಂತ ಬ್ಯಾಂಕ್** ಮತ್ತು **ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು** ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಕೆ ಸಾಧ್ಯ.
12. **ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಕೈಪಿಡಿ**: ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ನೀಡಲು **ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು (ಅಂಧರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಬ್ರೈಲ್, ಡೈಸಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಟಾಕಿಂಗ್ ಬುಕ್, ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಪಿಡಿಎಫ್, ಇ-ಪರ್ಸ, ಎಚ್ಪಿಎಮ್‌ಎಲ್, ದೊಡ್ಡ ಫಾಂಟ್ ಪುಸ್ತಕ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.**
13. **ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು** (ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆ, ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಪಿನ್ ಬದಲಾವಣೆ) **ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಟಾಕಿಂಗ್ ಮೋಡ್ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.**

ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ / ಭಾಗಶಃ ದೃಷ್ಟಿ ಬಳಕೆದಾರರು

1. **ಕಲರ್ ಕಾಂಟ್ರಾಸ್ಟ್**: ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಕ್ ಗ್ರೌಂಡ್ ಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಕಾಂಟ್ರಾಸ್ಟ್ (ಡಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಲೈಟ್) - ಮಾನಿಟರ್ ಮತ್ತು ಫಂಕ್ಷನ್ ಕೀಗಳಲ್ಲಿ. (ಗಾಢ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಬಣ್ಣಗಳು. ಉದಾ. ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಅಥವಾ ನೀಲಿ ಮೇಲೆ ಹಳದಿ).
2. **ಫಾಂಟ್ ಶೈಲಿ**: ನಾನ್ ಸೆರಿಫ್ ಫಾಂಟ್ ಗಳು.
3. **ಫಾಂಟ್ ಗಾತ್ರ**: ದೊಡ್ಡದು: ಮೇಲಿನ ಅಕ್ಷರ "I" ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳು 3/16 ಇಂಚು ಗರಿಷ್ಠ ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿರಬೇಕು.
4. **ಪರ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿಯ** ಸಿಂಕ್ರೊನೈಸೇಶನ್ .
5. **ಸುಲಭವಾಗಿ ಓದಲು ಕೀಲಿಗಳ ಮೇಲೆ** ದಪ್ಪ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು / ಹೆಸರುಗಳು.

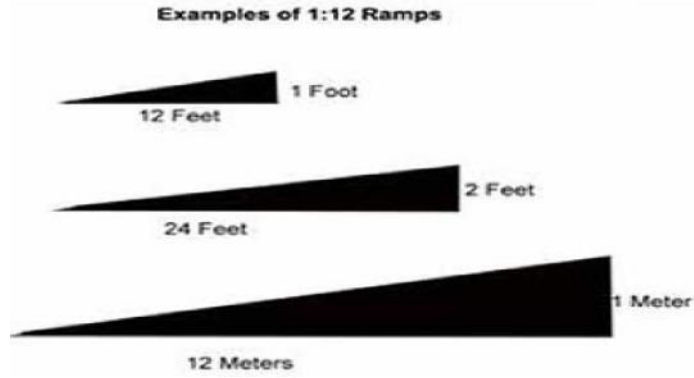
ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರು

1. ಪ್ರವೇಶ ಬಿಂದು:

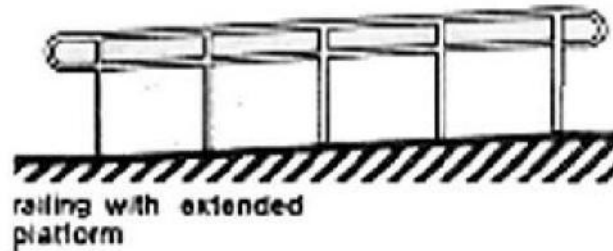
- ನೆಲಮಟ್ಟದ ಮೇಲ್ಮೈ.
- ಯಾವುದೇ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲ.
- ಮೇಲ್ಮೈ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಆಗ ಯಾಂಪ್ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಯಾಂಪ್:

- ಇಳಿಜಾರು: ಗರಿಷ್ಠ 1:12 ಗ್ರೇಡಿಯಂಟ್ ಹೊಂದಿರುವ ಯಾಂಪ್. ಯಾಂಪ್ ಏರುವ ನೆಲದಿಂದ ಪ್ರತಿ ಇಂಚು (25 ಮಿಮೀ) ಗೆ, 12 ಇಂಚುಗಳು (305 ಮಿಮೀ) ಯಾಂಪ್ ಉದ್ದವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ.

- ಅಗಲ: ಅಗಲವು ಕನಿಷ್ಠ 1200 ಮಿಮೀ (48 ಇಂಚುಗಳು) ಆಗಿರಬೇಕು.
- ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಸ್ಪೇಸ್: ಲಂಬ ಏರಿಕೆಯ ಪ್ರತಿ 750 ಮಿಮೀ (30 ಇಂಚುಗಳು) ನಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಇರಬೇಕು. ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಸ್ಥಳದ ಗಾತ್ರವು ಕನಿಷ್ಠ 1500 ಮಿಮೀ x 1500 ಮಿಮೀ (60 x 60 ಇಂಚುಗಳು) ಸ್ಪಷ್ಟ ಸ್ಥಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾಂಪ್ ನ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಸ್ಥಳವೂ ಇರಬೇಕು.
- ಹ್ಯಾಂಡ್ ರೇಲ್ ಗಳು: ಯಾಂಪ್ ನ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಂಡ್ ರೇಲ್ ಗಳು. 760 ಮಿಮೀ (30 ಇಂಚುಗಳು) ಮತ್ತು 900 ಮಿಮೀ (36 ಇಂಚುಗಳು) ಎಂಬ ಎರಡು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಲು. ಎರಡೂ ತುದಿಗಳು ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಗ್ರೌಟ್ ಆಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾಂಪ್ ನ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಮೀರಿ 300 ಮಿಮೀ (12 ಇಂಚುಗಳು) ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು.
- ಯಾಂಪ್ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ ಸ್ಲಿಪ್ ನಿರೋಧಕವಾಗಿರಬೇಕು.

3. ಬಾಗಿಲು:

- ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುವುದನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಿ: ಎಟಿಎಂ ಕಿಯೋಸ್ಕ್ ನಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲು ಇದ್ದರೆ ಅದು 900 ಎಂಎಂ (36 ಇಂಚುಗಳು) ಸ್ಪಷ್ಟ ತೆರೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಹ್ಯಾಂಡಲ್ ಗಳು: ನೆಲಮಟ್ಟದಿಂದ 800 ಎಂಎಂ (32 ಇಂಚುಗಳು) ಮತ್ತು 1000 ಎಂಎಂ (40 ಇಂಚುಗಳು) ನಡುವೆ ಇರಿಸಬೇಕು.
- ವಿಧ ಮತ್ತು ಕೀಲುಗಳು: ಹ್ಯಾಂಡಲ್ ಗಳು ಲಿವರ್ ಪ್ರಕಾರದ್ದಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೀಲುಗಳು 20ನ್ಯೂಟನ್ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಲದಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಯವಾಗಿರಬೇಕು.
- ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಸ್: ಒಳಗೆ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ತೆರೆಯುವ ಅಥವಾ ಸ್ಲೈಡಿಂಗ್ ಟೈಪ್ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ನಂತರ 1500 ಎಂಎಂ x 1500 ಎಂಎಂ (60 x 60 ಇಂಚುಗಳು) ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಸ್ ಅತ್ಯಗತ್ಯ, ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಸ್ ನಿರೋಧಕವಾಗಿರಬೇಕು.

4. ಕ್ಯಾಬಿಕಲ್ ಗಾತ್ರ:

- ವ್ಯಾಸ ಸ್ಥಳ: ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿಯ 180 ಡಿಗ್ರಿ ಕುಶಲತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ 60 ಇಂಚು (1524 ಮಿಮೀ) ವ್ಯಾಸದ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ 60 ಇಂಚು (1524 ಮಿಮೀ) ನಿಂದ 60 ಇಂಚು (1524 ಎಂಎಂ) ಟಿ-ಆಕಾರದ ಸ್ಥಳ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು.
- ಕ್ರಿಯರ್ ಪ್ರೋರ್ ಗಾತ್ರ: ಕ್ಯಾಬಿಕಲ್ ನ ಕನಿಷ್ಠ ಸ್ಪಷ್ಟ ನೆಲದ ಗಾತ್ರವು 1800 ಮಿಮೀ (72 ಇಂಚು) ನಿಂದ 1800 ಮಿಮೀ (72 ಇಂಚು) ಆಗಿರಬೇಕು. (ಅಂದರೆ ಎಟಿಎಂ ಯಂತ್ರದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ).

5. ಯಂತ್ರದ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಆಳ:

- ಗರಿಷ್ಠ ಎತ್ತರ: ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರು ತಲುಪುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿರುವ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ, ಟಚ್ ಸ್ಕ್ರೀನ್, ನಮ್ ಪ್ಯಾಡ್ ಅಥವಾ ಎಟಿಎಂ ಕ್ಯಾಬಿಕಲ್ನಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಶೆಲ್ವ್ ಅನ್ನು 800 ಎಂಎಂ - 1000 ಎಂಎಂ (32 ಇಂಚು - 40 ಇಂಚು) ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕು.
- ಆಳ: ಟೇಬಲ್ / ಶೆಲ್ವ್ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ, ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 700 ಎಂಎಂ (28 ಇಂಚು) ಎತ್ತರ ಮತ್ತು 280 ಎಂಎಂ - 300 ಎಂಎಂ (11 ಇಂಚು - 12 ಇಂಚು) ಆಳದ ಕನಿಷ್ಠ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮೊಣಕಾಲು ಸ್ಥಳವಿರಬೇಕು.

ವಿಶೇಷ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ನಿಜವಾದ ಎಟಿಎಂ ವಹಿವಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಇರಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಪರದೆಗೆ - ಪಠ್ಯವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಧ್ವನಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಕುರುಡು, ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಪಡೆಯಲು ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಮೊದಲ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂ ಮಾದರಿಗೆ ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಎಟಿಎಂ ತಯಾರಕರು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಗಳ ನಡುವಿನ ನಿಜವಾದ ಕೆಲಸದ ಹರಿವು ಬದಲಾಗಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸೂಚಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹರಿವು ಮತ್ತು ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕುರುಡು ಬಳಕೆದಾರರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂ ತಯಾರಕರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ

ಅನುಬಂಧ ಎ

ಅಕ್ಸೆಸಬಲ್ ಎಟಿಎಂಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗಾಗಿ
ವರ್ಕ್ ಫ್ಲೋ ಮತ್ತು ಸ್ಕ್ರೀನ್ ಶಾಟ್ ಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ

(ಈ ಹರಿವು ಸಂಪೂರ್ಣ, ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಬಳಕೆದಾರ ಸ್ನೇಹಿ.)

ಕೆಲಸದ ಹರಿವಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಮೊದಲ ಭಾಗವು ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಸೇರಿಸುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ಪಿನ್ ನಮೂದಿಸುವ ಮೊದಲು (ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸ್ವಿಚ್ ಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಮೊದಲು). **ಆಫ್ ಲೈನ್ ಮೋಡ್** ನಲ್ಲಿ)

ಎರಡನೇ ಭಾಗವು ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಪಿನ್ ನಮೂದಿಸಿದ ನಂತರ (ಅಂದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸ್ವಿಚ್ ಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ). **ಆನ್ ಲೈನ್ ಮೋಡ್** ನಲ್ಲಿ)

ಮೊದಲ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೆಲಸದ ಹರಿವು - ಆಫ್ ಲೈನ್ ಮೋಡ್.

1. ಎಟಿಎಂ ಆಡಿಯೋ ಜ್ಯಾಕ್ ಗೆ ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಅನ್ನು ಕಸ್ಟಮರ್ ಪ್ಲಗ್ ಇನ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ - ಟಾಕಿಂಗ್ ಮೋಡ್ ಅನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಆಡಿಯೋ ಸಂದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತ.
3. ಭಾಷೆಗಳ ಆಯ್ಕೆ.
4. ಕೀಪ್ಯಾಡ್ (ಇಪಿಪಿ) ಮೂಲಕ ವಾಲ್ಯೂಮ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ.
5. ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮರೆಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಆಯ್ಕೆ.
6. ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಅಥವಾ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ.
7. ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿಸಿ.
8. ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಸೇರಿಸಿ.

ಎರಡನೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೆಲಸದ ಹರಿವು - ಆನ್ ಲೈನ್ ಮೋಡ್.

1. ನಿಮ್ಮ PIN ನಮೂದಿಸಿ.
2. ಎಟಿಎಂ ವಹಿವಾಟುಗಳು
- ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆ - ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರಣೆ - ಪಿನ್ ಬದಲಾವಣೆ
3. ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆಗಾಗಿ X ಒತ್ತಿರಿ.
ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ X ಒತ್ತಿರಿ.
PIN ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ X ಒತ್ತಿರಿ.
(ಇಲ್ಲಿ X ಅನ್ನು ಕೀಪ್ಯಾಡ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಆಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಫ್ಐಕೆ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.)

ವಿವಿಧ ವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ ವಹಿವಾಟಿನ ಹರಿವು

ನಾನು. ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆ

- ನೀವು ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ದೃಢೀಕರಿಸಲು
2 - ಹಿಂತಿರುಗಲು
- ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ
2 - ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ
- ದಯವಿಟ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ ಮತ್ತು ಎಂಟರ್ ಒತ್ತಿ (ನಮೂದಿಸಿದ
ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಂಕಿಯಲ್ಲ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಬೇಕು. ಉದಾ.
ಒಂದು, ಹತ್ತು, ನೂರು, ಸಾವಿರ, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ, ಇತ್ಯಾದಿ).
- ನೀವು ರೂಪಾಯಿ XXXX /-
ಒತ್ತನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದ್ದೀರಿ
1 - ದೃಢೀಕರಿಸಲು / ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ
2 - ಹಿಂತಿರುಗಲು / ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ
- ನೀವು ರಸೀದಿ ಬಯಸಿದರೆ ಒತ್ತಿರಿ
1 - ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ
2 - ಇಲ್ಲ ಎಂದಾದರೆ
- ದಯಮಾಡಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ; ನಾವು ನಿಮ್ಮ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
- ನೀವು ರಸೀದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ನಗದು ಮತ್ತು ರಸೀದಿಯನ್ನು
ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.
- XXX ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಟಿಎಂ ಬಳಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

II. ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರಣೆ

- ನೀವು ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ದೃಢೀಕರಿಸಲು
2 - ಹಿಂತಿರುಗಲು
- ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ
2 - ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ

- ನೀವು ರಸೀದಿ ಬಯಸಿದರೆ ಒತ್ತಿರಿ
1 - ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ
2 - ಇಲ್ಲ ಎಂದಾದರೆ
- ದಯಮಾಡಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ; ನಾವು ನಿಮ್ಮ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
- ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿನ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ರೂ. XXXX /- ಆಗಿದೆ.
- ನೀವು ಕೇಳಿದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ರಸೀದಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.
- XXX ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಟಿಎಂ ಬಳಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

III. PIN ಬದಲಾವಣೆ

- ನೀವು PIN ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ದೃಢೀಕರಿಸಲು
2 - ಹಿಂತಿರುಗಲು
- ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ PIN ನಮೂದಿಸಿ.
- ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ PIN ಅನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಮೂದಿಸಿ (PIN ನಮೂದಿಸುವಾಗ ಬೀಪ್ ಅಥವಾ *(ನಕ್ಷತ್ರ) ನ ಆಡಿಯೋ ಪ್ರಾಂಪ್ಟ್ ಅನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ).
- ದಯಮಾಡಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ; ನಾವು ನಿಮ್ಮ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
- ನಿಮ್ಮ PIN ಅನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.
- XXX ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಟಿಎಂ ಬಳಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಾಗಿ ಎಕ್ಸ್ ವೈರುಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸದ ಹರಿವನ್ನು ಆಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಸ್ಕ್ರೀನ್ ಪಠ್ಯ ಎರಡನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಟೇಬಲ್ ಫಾರ್ಮ್ಯಾಟ್ ನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಬಹುದು.

ಆಡಿಯೋ ಮಾತನಾಡಲಾಗಿದೆ		ಪರದೆ ಪಠ್ಯ	
ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಅನ್ನು ಜ್ಯಾಕ್ ಗೆ ಪ್ಲಗ್ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ, ಧ್ವನಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ (ಟಾಕಿಂಗ್ ಮೋಡ್) ಇರುತ್ತದೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ.		ಮೊದಲ ಪರದೆಯು XYZ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಯಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು "ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಡ್ ಸೇರಿಸಿ" ಸಂದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಪರದೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. XYZ ಬ್ಯಾಂಕ್ "ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ	
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಡಿಯೋ	ಹಿಂದಿ ಆಡಿಯೋ	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪರದೆ ಪಠ್ಯ	ಹಿಂದಿ ಪರದೆ ಪಠ್ಯ
XYZ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಎಟಿಎಂಗೆ ಸ್ವಾಗತ	XYZ English एटीएम में आपका स्वागत है.	XYZ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬ್ರಾಂಡೆಡ್ ಪರದೆಗಳ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. XYZ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಟಿಎಂಗೆ ಸ್ವಾಗತ ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಡ್ ಸೇರಿಸಿ	XYZ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬ್ರಾಂಡೆಡ್ ಪರದೆಗಳ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. XYZ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ನೀವು ಸ್ವಾಗತ ಹೈ ಕೃಪಯಾ ಅಪ್ನಾ ಕಾರ್ಡ್ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಕೇರ್
ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೆ 1, ಹಿಂದಿಗೆ 2 ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ	ಈ ಮಹಾ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ತಂಭನಗಳನ್ನು	ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ - ಇಂಗ್ಲಿಷ್ - ಹಿಂದಿ	ಅಪಾನಿ ಪಸಂದ್ ಕಿ ಭಾಷಾ ಕಾ ಚುನವ್ ಕರೇ - ಇಂಗ್ಲಿಷ್ - ಹಿಂದಿ
ವಾಲ್ಯೂಮ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು 1 ಒತ್ತಿರಿ, ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು 2 ಒತ್ತಿರಿ ಮುಂದುವರಿಸಲು Enter ಒತ್ತಿರಿ ಎಂಟರ್ ಕೀಲಿಯು ಸಂಖ್ಯೆ 9 ರ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ (ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಹೆಚ್ಚಳ / ಇಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು	ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಶುಭಾಷಯಗಳು 9 000 ಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ	ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು "1" ಒತ್ತಿರಿ ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು "2" ಒತ್ತಿರಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ENTER ಒತ್ತಿರಿ.	ಆವಾಜ್ ಬದಲಿಸಲು ಕೆಲವು "1" ದಬಾನ್ಯ ಆವಾಜ್ ಕಾಮ್ ಕರ್ನೆ ಕೆಲವು "2" ದಬಾನ್ಯ ಆಗೇ ಜೇನ್ ಕೆಲವು "ಪ್ರವೇಶಿಸಿ" ದಬಾನ್ಯ

ಐಬಿಎ - ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

ಆಡಿಯೋ ಸೆಷನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗೌಪ್ಯತೆಗಾಗಿ ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ ಸೆಷನ್ ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲು ದಯವಿಟ್ಟು 1 ಒತ್ತಿರಿ ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ದಯವಿಟ್ಟು 2 ಒತ್ತಿರಿ	ಈ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ . ಈ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ತಂಭನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ	ಪರದೆಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲು "1" ಒತ್ತಿರಿ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು "2" ಒತ್ತಿರಿ	ಸ್ಟ್ರೀನ್ ಚಿಪಾನೆ ಕೆ ಲಿಯೆ "1" ದಬಾನಿ ಸ್ಟ್ರೀನ್ ಡಿಖಾನೆ ಕೆ ಲಿಯೆ "2" ದಬಾನ್ಯೆ
--	---	--	---

	ए टी एम स द करीन छु पाने हं करे		
	द बाएं ए टी एम स द करीन हं करे करे द बाएं .		
ನಿಮ್ಮ ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ.	आपकी ए टी एम स करीन प्रदर्शित नहीं की जा रही हैं.	ಈ ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ತಂಭನಗಳನ್ನು ತಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ	ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
ನಿಮ್ಮ ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ	आपकी ए टी एम स करीन प्रदर्शित की जा रही है.		
ಆಡಿಯೋ ಸೆಷನ್ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಸಣ್ಣ-ಎಟಿಎಂ-ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಅನ್ನು ಕೇಳಲು ನಿಮಗೆ ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ, ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಅನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು, ದಯವಿಟ್ಟು 1 ಅನ್ನು ಒತ್ತಿ, ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಕೇಳಲು, ದಯವಿಟ್ಟು 2 ಅನ್ನು ಒತ್ತಿ.	ಈ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ತಂಭನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಈ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು		
	ಈ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ತಂಭನಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ ಈ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು		

---	---
---	---

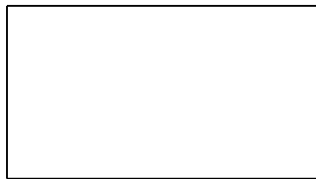
**ATM ಓರಿಯಂಟೇಶನ್
ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲು
"1" ಒತ್ತಿರಿ**

ಎಟಿಎಂ ನಿರ್ದೇಶನ್
ಕೋ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಕರ್ನೆ
ಕೆ ಲಿಯೆ "1"
DABANYE

**ATM ಓರಿಯಂಟೇಶನ್
ಕೇಳಲು "2" ಒತ್ತಿರಿ**

ಎಟಿಎಂ ನಿರ್ದೇಶನ್
ಕೋ ಸುನಾನೆ ಕೆ ಲಿಯೆ
"2" ದಬಾನ್ಯೆ

ಎಟಿಎಂ ಆಡಿಯೊದ ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ - ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಸಂದೇಶವು ಎಟಿಎಂ ಮಾದರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.			
ನೀವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಕೇಳಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ	आपने एटीम इस्तेमाल करने सम्बन्धी संपिप्त	---	---
ನೀವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಕೇಳಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅಲ್ಲ.	हं कु अ सव क ल्यु चूना है.	---	---
	आपने एटीम इस्तेमाल करने सम्बन्धी संपिप्त		

	한국어 한국어.		
ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಲು, 1 ಅನ್ನು ಒತ್ತಿ, ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು, 2 ಅನ್ನು ಒತ್ತಿ.	ಇದು 1000 ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ.	ATM ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಲು "1" ಒತ್ತಿರಿ ಮುಂದುವರಿಸಲು "2" ಒತ್ತಿರಿ	ಎಟಿಎಂ ನಿರ್ದೇಶನ್ ಕೋ ಡೊಬಾರಾ ಸುರಾನೆ ಕೆ ಲಿಯೆ "1" ದಬಾನಿ "2" ದಬಾನೆಸ್
ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಸೇರಿಸಿ. ಕಾರ್ಡ್ ಸ್ಲಾಟ್ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.	한국어 कांिट िलें. कांिट खांचा आपके दासहनी और है.	ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ XYZ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬ್ರಾಂಡೆಡ್ ಪರದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಡ್ ಕೃಪೆಯ ಅಪ್ಪಾ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ	
ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಎಟಿಎಂ ಪಿನ್ ನಮೂದಿಸಿ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಎಂಟರ್ ಒತ್ತಿ, ನೀವು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒತ್ತಿ, ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೀಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ 3 ರ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.	ದಯವಿಟ್ಟು ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ. ಈ ಯಾ ತ ನಾ ಮ ಯ ರು ,	XYZ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬ್ರಾಂಡೆಡ್ ಪರದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ PIN ನಮೂದಿಸಿ	
ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆಗಾಗಿ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ X ಒತ್ತಿರಿ PIN ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ X ಒತ್ತಿರಿ X ಒತ್ತಿರಿ	한국어 한 국 어	XYZ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬ್ರಾಂಡೆಡ್ ಪರದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ	

(ಇಲ್ಲಿ X ಅನ್ನು ಕೀಪಾಡ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಆಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಫ್ಐಕೆ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.)

ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಸೂಚಿಸಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹರಿವು

ಇವರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ

ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್

ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಐಸಿಐಸಿಐ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಎಚ್ ಡಿಎಫ್ ಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಉಪ ಸಮಿತಿಯು ರಚಿಸಿದ ಕಾರ್ಯ ಗುಂಪು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹರಿವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

ಗ್ರಾಹಕರು ಆಡಿಯೋ ಜ್ಯಾಕ್ ಅನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ:

1. XYZ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಟಿಎಂಗೆ ಸ್ವಾಗತ.

2. ದಯವಿಟ್ಟು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ಇಂಗ್ಲಿಷ್
2 - ಹಿಂದಿ

3. ನೀವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್/ಹಿಂದಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು 1-ಒತ್ತಿರಿ
2-ಕಡಿಮೆ ವೋಲ್ಯೂಮ್

4. ಆಡಿಯೋ ಸೆಷನ್ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೆಷನ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗೌಪ್ಯತೆ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡಲು
2 - ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು

5. ಗೌಪ್ಯತೆಗಾಗಿ ಮರೆಮಾಡಲಾದ ಪರದೆ/ ನಿಮ್ಮ ಎಟಿಎಂ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಿಯೋ ಸೆಷನ್ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಸಣ್ಣ ಎಟಿಎಂ ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಅನ್ನು ಕೇಳಲು ನಿಮಗೆ ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ದೃಷ್ಟಿಹೀನವನ್ನು ಕೇಳಲು
2 - ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲು

6. ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಲು, ಒತ್ತಿರಿ
1 - ಹೌದು
2 - ನಿಮ್ಮ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು

7. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಎಟಿಎಂ ಕಮ್ ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಸೇರಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ.

8. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ PIN ನಮೂದಿಸಿ ಮತ್ತು Enter ಒತ್ತಿ.

9. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆ 2 - ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರಣೆ
3 - PIN ಬದಲಾವಣೆ

10. ನೀವು ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ದೃಢೀಕರಿಸಲು
2 - ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು
11. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ.
1 - ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ
2 - ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ
12. ದಯವಿಟ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ ಮತ್ತು ಎಂಟರ್ ಒತ್ತಿ.
13. ನೀವು ರೂ.100/- ಒತ್ತನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದ್ದೀರಿ
1 - ದೃಢೀಕರಿಸಲು
2 - ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು
14. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ನಾವು ನಿಮ್ಮ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
15. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ನಗದು ಮತ್ತು ರಸೀದಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.
16. ನಿಮ್ಮ ವಹಿವಾಟು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ. XYZ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಟಿಎಂ ಬಳಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ

ಸೂಚಿಸಲಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹರಿವು ಗ್ರಾಹಕರು ಆಡಿಯೋ ಜ್ಯಾಕ್ ಅನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ:

10. **(1 ರಿಂದ 9 ರವರೆಗಿನ ಹಂತಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ)**
ನೀವು ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ದೃಢೀಕರಿಸಲು
2 - ಹಿಂತಿರುಗಲು
11. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ.
1 - ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ
2 - ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ
12. ದಯಮಾಡಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ. ನಾವು ನಿಮ್ಮ ವಿನಂತಿಯನ್ನು
ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
13. ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ರೂ. 100/- ಆಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ
ರಸೀದಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.
14. ನಿಮ್ಮ ವಹಿವಾಟು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ. XYZ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಟಿಎಂ
ಬಳಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಿನ್ ಬದಲಾವಣೆಗೆ

ಸೂಚಿಸಲಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹರಿವು ಗ್ರಾಹಕರು ಆಡಿಯೋ ಜ್ಯಾಕ್ ಅನ್ನು

ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ: (1 ರಿಂದ 9 ರವರೆಗಿನ ಹಂತಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ)

10. ನೀವು PIN ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪತ್ರಿಕಾ
1 - ದೃಢೀಕರಿಸಲು
2 - ಹಿಂತಿರುಗಲು
11. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ PIN ನಮೂದಿಸಿ.
12. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ PIN ಅನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಮೂದಿಸಿ.
13. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ನಾವು ನಿಮ್ಮ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
14. ನಿಮ್ಮ PIN ಅನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.
15. ನಿಮ್ಮ ವಹಿವಾಟು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ. XYZ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಟಿಎಂ ಬಳಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಎಟಿಎಂನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಡ್ ರೀಡರ್ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಹಂತ -7 ರ ಭಾಷೆ ಬದಲಾಗಬಹುದು (ಡಿಪ್ ಕಾರ್ಡ್ ರೀಡರ್ ಅಥವಾ ಮೋಟಾರೈಸ್ಡ್ ಒಂದು). **ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಹಿವಾಟು ವಿಫಲವಾದರೆ, ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಗೋಚರಿಸುವ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಓದಬೇಕು.** ಕೀ ಪ್ಯಾಡ್, ಕ್ಯಾಶ್ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರ್, ಕಾರ್ಡ್ ರೀಡರ್, ವಹಿವಾಟು ಸ್ವೀಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕೀ ಪ್ಯಾಡ್ನ ವಿವರಣೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಲಾಟ್‌ಗಳ ಸ್ಥಳದ ಬಗ್ಗೆ ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಇರುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

1. ವೇಗದ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಸ್ಥಿರಬಿಲಿಟಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಆಡಿಯೋ ಜ್ಯಾಕ್ ಸೇರಿಸಿದ ನಂತರ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ಗ್ರಾಹಕರು ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ, ಡಿಫಾಲ್ಟ್ ಭಾಷೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವೇಗದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ 1 ರಿಂದ 6 ಹಂತಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಯಾವುದೇ ನಂಬರ್ ಕೀ ಮೂಲಕ ಟಾಕಿಂಗ್ ಮೋಡ್ ಅನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಮೊದಲ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ, ಟಾಕಿಂಗ್ ಮೋಡ್ ಬಳಸುವ ಗ್ರಾಹಕರು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಬಯಸಿದರೆ, ಅವನು / ಅವಳು ಯಾವುದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೀಲಿಯನ್ನು ಒತ್ತುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೆ ಮಾತನಾಡುವ ಮೋಡ್ ಅನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. (2 ನೇ/3 ನೇ ವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಜ್ಯಾಕ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಸೇರಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು.)

[ಮೇಲ್ಕಾಗ](#)

19. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಐಬಿಎ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು - 18 ನೇ ನವೆಂಬರ್ 2008

No.CE/RB-1/vip/1766

ನವೆಂಬರ್ 18, 2008

ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರು

ಪ್ರಿಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ,

ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸುವ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಿಬಿಆರ್ / ಆರ್ಬಿ / 1230 ಅನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 4, 2006 ರಂದು ನಾವು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ನಂತರ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತಳಮಟ್ಟದ ತೊಂದರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಾವು ಹಲವಾರು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನವದೆಹಲಿಯ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5, 2005 ರಂದು ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದೃಷ್ಟಿಹೀನರ ದೂರುಗಳ ನಂತರ, ವಿಕಲಚೇತನರ ಆಯುಕ್ತರು ಮೇ 2008 ರಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಆರ್ಬಿಐ) ಗೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದರು.

ತರುವಾಯ, ಆರ್ಬಿಐ, ಸುತ್ತೋಲೆ ಡಿಬಿಒಡಿ ಮೂಲಕ. No.Leg BC.91/09.07.005/2007-08 ದಿನಾಂಕ ಜೂನ್ 4, 2008 ರಂದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೀಡುವಂತೆಯೇ ಅದೇ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿತು. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಲಗಳು, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಆರ್ಬಿಐ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ಐಬಿಎ ಉಪ ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 2006 ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಂಗವಿಕಲರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮುಂಬೈ ಮೂಲದ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಆವಿಷ್ಕಾರವು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಶಕ್ತಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಸಂವಾದಗಳು ಸೂಚಿಸಿವೆ. ಆನ್ ಲೈನ್ / ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಗಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಗಳು ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಕ್ರೀನ್ ರೀಡರ್ ಗಳಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮುದ್ರಿತ ದಾಖಲೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ಯಾನ್ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ನಂತರ ಸ್ಕ್ರೀನ್ ರೀಡರ್ ಮೂಲಕ ಓದುವ ಮೂಲಕ ಓದಬಹುದು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಸಾಫ್ಟ್ವೇರ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಫಿಂಗರ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಇದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಿಯ ಬದಲಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅವರು ದೃಢೀಕರಿಸಿದ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ಸ್ಯಾನ್ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಚೆಕ್ ಅನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ಸಿಸ್ಟಮ್ ನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾದಾಗ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೋರ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪ್ರಾಟ್ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲು

ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ
ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

1-ಆಗಸ್ಟ್-2017

-69-

ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲಾಯಿತು, ಇದು ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ 9 ನೇ ವಿಧಿಯು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಅಥವಾ ಒದಗಿಸಲಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಅನುಚ್ಛೇದ 12 ಹೇಳುತ್ತದೆ "ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಥವಾ ಆನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಪಡೆಯಲು, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲಗಳು, ಅಡಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ರೀತಿಯ ಹಣಕಾಸು ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಮಾನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಕ್ಷಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿ ವಂಚಿತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು."

ಆರ್ಬಿಐ ಹೊರಡಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಧ್ಯವಿರುವಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಟಾಕಿಂಗ್ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲಿನವುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನಾವು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವಾಗ ಉಪಸಮಿತಿಯು ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಆನ್ ಲೈನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕೋರಿಕೆಯು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಆಪರೇಟಿಂಗ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ವಿನಂತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿನ್ನದು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ,

ಕೆ ಉನ್ನಿಕೃಷ್ಣನ್
ಉಪ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ

Encl: ಮೇಲಿನಂತೆ

ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

I. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳು

1. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
2. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಬಾರದು.
3. ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇತರ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡುವಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕ / ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಪಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು, ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಗ್ರಾಹಕರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು.
4. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಫಾರ್ಮ್ ಗಳು, ಸ್ಲಿಪ್ ಗಳು, ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಮತ್ತು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
5. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಬಳಸುವ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ಸೇರಿದಂತೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಯಾವುದೇ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬಾರದು.
6. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು.
7. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ಬಯಸಿದರೆ ತಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ / ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪವರ್ ಆಫ್ ಅಟಾರ್ನಿ ಅಥವಾ ಮ್ಯಾಂಡೇಟ್ ಹೋಲ್ಡರ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸಲು ಅನುಮತಿಸಬಹುದು.

II. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು

1. ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೀಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕು.
2. ಬ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ನ ಇತರ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾಡುವಂತೆಯೇ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅದೇ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.
3. ಅವನು / ಅವಳು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅನುಮತಿಸಬೇಕು.
4. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಗಳು) ಸೇರಿದಂತೆ ಅವರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಯಾರೊಂದಿಗಾದರೂ ಜಂಟಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.
5. ಶಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ / ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು.
6. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಮೊದಲು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕ / ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.
7. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟೇಶನ್ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಇತರ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕರಂತೆಯೇ ಇರಬೇಕು.
8. ಖಾತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ "ಖಾತೆದಾರನು ದೃಷ್ಟಿಹೀನನಾಗಿದ್ದಾನೆ" ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

III. ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆ / ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ

1. ನಗದು ಪಾವತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದಂತೆ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
2. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಪಾವತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಉದ್ಯೋಗಿ / ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ಅಂತಹ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಜರಿರಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿದ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಹೊರಗಿನ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.
3. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಸ್ವಯಂ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಬಾರದು.

4. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬಾರದು.
5. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ಅಂತಹ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು ಇತರ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು.
6. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರು ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಗೌರವಿಸಬೇಕು.

IV. ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು / ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು

1. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವಿನಂತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು / ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.
2. ಕ್ರೆಡಿಟ್/ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಆಯಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವೆಬ್ ಸೈಟ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಓದಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಪಾಯದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಿವರಿಸಬೇಕು.
3. ಛಾಯಾಚಿತ್ರವಿರುವ ಕ್ರೆಡಿಟ್ / ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ನೀಡಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಈ ಛಾಯಾಚಿತ್ರವು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ/ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

V. ಎಟಿಎಂ/ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು

1. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.
2. ಆಥೋರ್ಪೆಡಿಕ್ಲ್ ಅಂಗವಿಕಲರಂತಹ ಇತರ ವರ್ಗದ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಎಟಿಎಂಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

VI. ಆನ್ ಲೈನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ / ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಟೆಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ / ಫೋನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್

1. ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು.
2. ವೆಬ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಗಳು, ಡೆಸ್ಕ್ ಟಾಪ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಗಳು ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಗಳಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು.
3. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಬಳಕೆದಾರರ ದೃಢೀಕರಣ / ಪಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಪರ್ಯಾಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
4. ಎಲ್ಲಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಭದ್ರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವುಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು.

VII. ಲಾಕರ್ ಗಳು

1. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವಿನಂತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
2. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ಇರುವ ಸೂಕ್ತ ಲಾಕರ್ ಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದು.
3. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಾಕರ್ ನೀಡುವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು ಇತರ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕರಂತೆಯೇ ಇರಬೇಕು.
4. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಾಕರ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು:
 - a. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ - ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ
 - b. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ - ಅರ್ಜಿದಾರರ ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ.
 - c. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ - ಜಂಟಿಯಾಗಿ.
5. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ಲಾಕರ್ ತೆರೆದಾಗ ಲಾಕರ್ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಜರಿರಲು ವಿನಂತಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಲಾಕರ್ ಮುಚ್ಚಿದ ನಂತರ ಏನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

VIII. ಸಾಲಗಳು

1. ಇತರ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡುವಂತೆಯೇ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಹೀನತೆಯು ಸಾಲವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು / ನಿರಾಕರಿಸಲು ಮಾನದಂಡವಾಗಬಾರದು.
2. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿ, ಮೇಲಾಧಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿಯಮಗಳ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೊರೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬಾರದು.

[ಮೇಲ್ಕಾಗ](#)

BCSBI

20. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬದ್ಧತೆಯ ಬಿಸಿಎಸ್ಪಿಐ ಕೋಡ್ - ಜನವರಿ 2014

21. ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ

20. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬದ್ಧತೆಯ ಬಿಸಿಎಸ್ಸಿಐ ಕೋಡ್ - ಜನವರಿ 2014

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೋಡ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

11. ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು ಮತ್ತು ವಿಕಲಚೇತನರು

- a) ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು, ವಿಕಲಚೇತನರು ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಂತಹ ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡಲು ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿಸಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ನೀತಿಗಳು, ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ.
- b) ನಿಮ್ಮಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.
- c) ನಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂಗಳಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.
- d) ನಿಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಹಿವಾಟುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ನಡೆಸುವ ನಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನಾವು ಸಂವೇದನಾಶೀಲಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ.
- e) ಈ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಬದ್ಧತೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ -
 - I. ನಾವು ನಿಮಗೆ ಸೂಕ್ತ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತೇವೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಹಿವಾಟುಗಳು ಮತ್ತು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕಗೊಳಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.
 - II. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಹಾಲ್ ನಲ್ಲಿ ಆಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒದಗಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.
 - III. ಏಕ ಗವಾಕ್ಷಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ಒದಗಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.
 - IV. ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಪಾಸ್ ಬುಕ್ ಅನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನೀವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಮಿತಿಗಳವರೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ನಾವು ಅನುಮತಿಸುತ್ತೇವೆ.
 - V. ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಶಾಖೆಗೆ ಬರಲು ಅಸಮರ್ಥತೆ ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 'ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ' ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ (ಖಾತೆಗೆ ಸಾಲ ನೀಡಲು ನಗದು / ಸಾಧನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಚೆಕ್ ವಿತರಣೆ / ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಕೋರಿಕೆ ವಿರುದ್ಧ ನಗದು / ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಗಳ ವಿತರಣೆ) ಒದಗಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.
 - VI. ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಲಾದ ಪಿಂಚಣಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪಿಂಚಣಿ ಸ್ಲಿಪ್ ಅನ್ನು ನಾವು ನಿಮಗೆ (ಪಿಂಚಣಿದಾರರಿಗೆ) ನೀಡುತ್ತೇವೆ.
 - VII. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಪಿಂಚಣಿ ವಿತರಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.
 - VIII. ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಯಾವುದೇ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು (ಪಿಂಚಣಿದಾರರು) ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಲೈಫ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಅನ್ನು ನಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

- . ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯ್ದೆ, 1999 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪೋಷಕರನ್ನು ಹೇಗೆ ನೇಮಿಸುವುದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ನಾವು ಅಂಗವಿಕಲರ ಸಂಬಂಧಿಕರು / ಪೋಷಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತೇವೆ.
- I. ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಲಗಳು, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ.
- II. ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇವೆ.
- III. ನಿಯಮಿತ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ ಇದರಿಂದ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಅನುಭವದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಮೂಲ: http://www.bcsbi.org.in/Codes_CommitmentCustomers.html

ಟಾಪ್

21. ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ

ನಿಮ್ಮ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು, ನೀವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇದು

- ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಖೆಗೆ ಲಿಖಿತವಾಗಿ ದೂರು ನೀಡಿ.
- ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು (ಪ್ರಾದೇಶಿಕ / ವಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ) ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು, ಅವರ ಸಂಪರ್ಕ ವಿವರಗಳು ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು.
- ನಿಮ್ಮ ದೂರನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ 30 ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ನೀವು ಉತ್ತರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಉತ್ತರದಿಂದ ನೀವು ತೃಪ್ತರಾಗದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಶಾಖೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಅನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಸಂಪರ್ಕ ವಿವರಗಳು ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು www.rbi.org.in>ಹೋಮ್>ಮೋರ್ಲಿಂಕ್>ದೂರುಗಳು>ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೋಡ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕನಿಷ್ಠ, ಸಂಹಿತೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಎಸ್ಸಿಐ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೂರುಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೂಲ: <http://www.bcsbi.org.in/GrievanceRedressal.html>

ಟಿಪ್ಪಣಿ

NSDL

22. ಅಂಧರ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು

23. ಕುರುಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು

22. ಅಂಧರ ರೇವಣಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟೀಸ್ ಡಿಪಾಸಿಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಭಾಗವಹಿಸುವವರ ಇಂಟರ್ಫೇಸ್

ಸುತ್ತೋಲೆ

ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ. NSDL/POLICY/2007/0049

ದಿನಾಂಕ : ಆಗಸ್ಟ್ 21, 2007

ಉಪ : ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ - ಅಂಧರ ರೇವಣಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು

ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾಸಿಟರಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರಿಗೆ (ಡಿಪಿಗಳು) ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ ತನ್ನ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದಿದೆ. ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್/ಪಿಬಿ/2005/1584 ದಿನಾಂಕ ಆಗಸ್ಟ್ 26, 2005ರಂದು ಅಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿ ಫಲಾನುಭವಿ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಿದೆ. ಕುರುಡರಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ (ಗಳ) ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ ಈ ಮೇಲಿನ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಅಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಗಳು) ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತೊಂದರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಧರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಲವಾರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ.

ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮತ್ತು ಅಂಧರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಅಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯ (ಗಳ) ಬಯಕೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಡಿಪಿಗಳಿಗೆ ಈ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್/ಪಿಬಿ/2005/1584 ದಿನಾಂಕ ಆಗಸ್ಟ್ 26, 2005 ಅನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಅಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿ(ಗಳಿಂದ) ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ:

1) ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಾದ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್/ಪಿಬಿ/2004/1622 ಮತ್ತು ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್/ಪಿಬಿ/2004/2117 ದಿನಾಂಕ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 7, 2004 ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ 25, 2004 ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಗುರುತಿನ ಪುರಾವೆ, ವಿಳಾಸದ ಪುರಾವೆ ಮತ್ತು ಅಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯ (ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕ್ಲೈಂಟ್ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ) ಛಾಯಾಚಿತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ. ಮಾರ್ಚ್ 16, 2007 ಮತ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್ 18, 2007 ರ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ / ಪಾಲಿಸಿ / 2007/0016 ಮತ್ತು ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ / ಪಾಲಿಸಿ / 2007/0022 ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಹಕರ 'ವೈಯಕ್ತಿಕ' ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು. ಗ್ರಾಹಕರ ಪ್ಯಾನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಪಡೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ. NSDL/POLICY/2006/0007 ದಿನಾಂಕ ಮಾರ್ಚ್ 3, 2006.

2) ಸಂಗಾತಿ(ಗಳ) ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

3) ಗ್ರಾಹಕರು ವಿನಂತಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ಡಿಪಿ-ಕ್ಲೈಂಟ್ ಒಪ್ಪಂದದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಡಿಪಿ ಓದಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಹಕರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ, ಎನ್ ಎಸ್ ಡಿಎಲ್ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಡಿಪಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. NSDL/PI/2002/0709 ದಿನಾಂಕ ಮೇ 3, 2002.

4) DPM ಸಿಸ್ಟಮ್ ನಲ್ಲಿ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಹಿ(ಗಳನ್ನು) ಡಿಪಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಡಿಪಿಎಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ (ಅಧಿಕೃತ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ) ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು

'ಸಹಿದಾರರ' ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ವಿವರಗಳು) ಕ್ಲೌಂಟ್ "ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ" ಎಂದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕ್ಲೌಂಟ್ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥನಾಗಿದ್ದರೆ, ಡಿಪಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು "ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತು" ಎಂದು ಹಾಕಬೇಕು.

5) ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರ ವಿತರಣಾ ಸೂಚನೆ ಸ್ಲಿಪ್ ಗಳ (ಡಿಐಎಸ್) ವಿತರಣೆ, ಮರು-ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ, ಎನ್ ಎಸ್ ಡಿಎಲ್ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಡಿಪಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. NSDL/PI/2004/1401 ದಿನಾಂಕ ಆಗಸ್ಟ್ 5, 2004. ಡಿಪಿಗಳು ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿಐಎಸ್ ಕುರಿತು ಸೆಬಿ ಸುತ್ತೋಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್/ಪಾಲಿಸಿ/2007/0011 ದಿನಾಂಕ ಫೆಬ್ರವರಿ 15, 2007. ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಡಿಐಎಸ್ ಅನ್ನು "ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು" ಅಥವಾ "ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತು" ಎಂದು ಪೂರ್ವ-ಮುದ್ರೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಸಹ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ಕ್ಲೌಂಟ್ (ಗಳು) ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಡಿಐಎಸ್ ತಲುಪಿಸಲು ಡಿಪಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕು.

ಈ ಸುತ್ತೋಲೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ತೆರೆಯಲಾದ ಹೊಸ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಡಿಐಎಸ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಡಿಪಿಗಳು ಗಮನಿಸಲು ವಿನಂತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರವಾಗಿ
ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟೀಸ್ ಡಿಪಾಸಿಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್

SD/-

ಭೂಷಣ್ ಮೈಡಿಯೋ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ

ಮೂಲ: https://nsdl.co.in/business/cirRec_21Aug07.php

ಟಾಪ್

23. ಕುರುಡನ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟೀಸ್ ಡಿಪಾಸಿಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಭಾಗವಹಿಸುವವರ ಇಂಟರ್ಫೇಸ್

ಅನುಬಂಧ

'ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವಿಕೆ' ಕುರಿತು ಮಾಸ್ಟರ್ ಸುತ್ತೋಲೆ - ಆವೃತ್ತಿ 1

(9) ಅಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು (NSDL/POLICY/2007/0049 ದಿನಾಂಕ ಆಗಸ್ಟ್ 21, 2007)

(a) ಪಾಯಿಂಟ್ ನಂ. ನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಪಿಒಬಿ, ವಿಳಾಸದ ಪುರಾವೆ ಮತ್ತು ಕುರುಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯ (ಗಳ) ಛಾಯಾಚಿತ್ರವನ್ನು (ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕ್ಲೈಂಟ್ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ) ಪಡೆಯಿರಿ. (i) (1) 1.3. ಪಾಯಿಂಟ್ ನಂ. ನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಲೈಂಟ್ ನ 'ವೈಯಕ್ತಿಕ' ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಿ. (i) (1) 1.1. ಕ್ಲೈಂಟ್ ನ ಪ್ಯಾನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಪಡೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಪಾಯಿಂಟ್ ನಂಬರ್ ನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ. (i) (2) 2.1.

(b) ಗ್ರಾಹಕರು ವಿನಂತಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ಡಿಪಿ-ಕ್ಲೈಂಟ್ ಒಪ್ಪಂದದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಡಿಪಿ ಓದಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಕ್ಲೈಂಟ್ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥನಾಗಿದ್ದರೆ, ಪಾಯಿಂಟ್ ಸಂಖ್ಯೆ 8 ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಡಿಪಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

(c) DPM ಸಿಸ್ಟಮ್ ನಲ್ಲಿ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಹಿ(ಗಳನ್ನು) ಡಿಪಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕ್ಲೈಂಟ್ "ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ" ಎಂದು ಡಿಪಿಎಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ('ಸಹಿದಾರರ' ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ಸಹಿ ವಿವರಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ) ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕ್ಲೈಂಟ್ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥನಾಗಿದ್ದರೆ, ಡಿಪಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು "ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತು" ಎಂದು ಹಾಕಬೇಕು.

(d) ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರ ವಿತರಣಾ ಸೂಚನೆ ಸ್ಲಿಪ್ ಗಳ (ಡಿಐಎಸ್) ವಿತರಣೆ, ಮರು-ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ, ಎನ್ ಎಸ್ ಡಿಎಲ್ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಡಿಪಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. NSDL/PI/2004/1401 ದಿನಾಂಕ ಆಗಸ್ಟ್ 5, 2004. ಡಿಪಿಗಳು ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿಐಎಸ್ ಕುರಿತು ಸೆಬಿ ಸುತ್ತೋಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಎಲ್/ಪಾಲಿಸಿ/2007/0011 ದಿನಾಂಕ ಫೆಬ್ರವರಿ 15, 2007. ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಡಿಐಎಸ್ ಅನ್ನು "ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು" ಅಥವಾ "ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತು" ಎಂದು ಪೂರ್ವ-ಮುದ್ರೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಸಹ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ಕ್ಲೈಂಟ್ (ಗಳು) ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಡಿಐಎಸ್ ತಲುಪಿಸಲು ಡಿಪಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕು.

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು ಆಗಸ್ಟ್ 21, 2007 ರಿಂದ ತೆರೆಯಲಾದ ಹೊಸ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ (ಪರಿಷ್ಕೃತ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ವಿತರಣೆ) ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಡಿಐಎಸ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಡಿಪಿಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂಲ: https://nsdl.co.in/business/cirRec_19Dec07annex.php

ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಗಳು

24. ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿಯಮಗಳು, 2017
25. ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2016
26. UNCRPD ಬಾಧ್ಯತೆ
27. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್, 2001
28. ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯ್ದೆ, 1999
29. ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 2017
30. ವಿಕಲಚೇತನರ ಗುತ್ತಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
31. ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳು/ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು ಮತ್ತು ಅವಲಂಬಿತ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಪಿಂಚಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

24. ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿಯಮಗಳು, 2017

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯ

[ವಿಕಲಚೇತನರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ (ದಿವ್ಯಾಂಗನ್)]

ಅಧಿಸೂಚನೆ

ನವದೆಹಲಿ, 10ನೇ ಮಾರ್ಚ್, 2017

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿಯಮಗಳು, 2017 ಅನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದೆ.

- ನಿಯಮಗಳು ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಅದರ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.
- ಇದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರ, ಸಾರಿಗೆ, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ (ಇಪಿಯುಬಿ) ಅಥವಾ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಪಿಡಿಎಫ್ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿರಬೇಕು.

(ಸ.ನಂ.25) - ಆರ್.ಪಿ.ಡಿ.ಎ. ನಿಯಮಗಳು 2017 - ಅಧ್ಯಾಯ 3 - ಸೆಕ್ಷನ್ 7
ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮತ್ತು
ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಆದೇಶಿಸುತ್ತದೆ.

7. ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ದೂರುಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿಧಾನ:-
- (1) ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಯು ದೂರುಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮತ್ತು ಸಾಫ್ಟ್ ಕಾಪಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ದೂರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪುಟವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು.
- (0) ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು, ಅವುಗಳೆಂದರೆ:-
- (ಎ) ದೂರಿನ ದಿನಾಂಕ; (ಬಿ) ದೂರುದಾರರ ಹೆಸರು; (ಸಿ) ದೂರನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು; (ಡಿ) ಘಟನೆ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ; (ಇ) ದೂರು ನೀಡಿದ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು; (ಎಫ್) ದೂರಿನ ಸಾರಾಂಶ; (ಜಿ) ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ; (ಎಚ್) ಯಾವುದಾದರೂ ದಾಖಲೆ ಪುರಾವೆಗಳಿದ್ದರೆ; (i) ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ವಿಲೇವಾರಿಯ ದಿನಾಂಕ; (ಜಿ) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ವಿಲೇವಾರಿಯ ವಿವರಗಳು; ಮತ್ತು (ಕೆ) ಇತರ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿ.

ಮೂಲ: <http://www.egazette.nic.in/WriteReadData/2017/174740.pdf>

ಟಾಪ್

25. ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2016

ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಸಚಿವಾಲಯ

(ಶಾಸಕಾಂಗ ಇಲಾಖೆ)

ನವದೆಹಲಿ, 28 ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್, 2016 / ಪೌಶಾ 17, 1938 (ಸಾಕಾ)

ಸಂಸತ್ತಿನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾಯಿದೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.

27ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್, 2016, ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ:-

ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2016

(ಸಂಖ್ಯೆ 49 ಆಫ್ 2016)

[27ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್, 2016]

ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಕಾಯ್ದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಕಾಯ್ದೆ

ವಿಕಲಚೇತನರು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ.

ಆದರೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾಧಿವೇಶನವು ಹಕ್ಕುಗಳ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 13, 2006 ರಂದು ವಿಕಲಚೇತನರ ಸಂಖ್ಯೆ;

ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ

ವಿಕಲಚೇತನರ ಸಬಲೀಕರಣ, -

(a) ಅಂತರ್ಗತ ಘನತೆಗೆ ಗೌರವ, ಒಬ್ಬರ ಸ್ವಂತ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ;

(b) ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡದಿರುವುದು;

(c) ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ;

(d) ಭಿನ್ನತೆಗೆ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಮಾನವ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯ

ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಕಲಚೇತನರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು;

(e) ಅವಕಾಶಗಳ ಸಮಾನತೆ;

(f) ಪ್ರವೇಶಾರ್ಹತೆ;

(g) ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ನಡುವಿನ ಸಮಾನತೆ;

(h) ವಿಕಲಚೇತನ ಮಕ್ಕಳ ವಿಕಸನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಮತ್ತು ವಿಕಲಚೇತನ

ಮಕ್ಕಳ ಗುರುತನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಗೌರವ;

ಮತ್ತು ಭಾರತವು ಈ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ;

ಮತ್ತು ಭಾರತವು 2007 ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1 ನೇ ದಿನದಂದು ಈ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು

ಅನುಮೋದಿಸಿತು; ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದು

ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಅರವತ್ತೇಳನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತು

ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರಬಹುದು

(ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ (ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು, ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1995 ಅನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾರತವು ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ (ಯುಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಪಿಡಿ) ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2016 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.)

ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳ ವಿಧಗಳನ್ನು ಈಗಿರುವ 7 ರಿಂದ 21 ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. 21 ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:-

1. ಕುರುಡುತನ
2. ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ
3. ಕುಷ್ಮರೋಗದಿಂದ ಗುಣಮುಖರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು
4. ಶ್ರವಣ ದೋಷ (ಕಿವುಡು ಮತ್ತು ಶ್ರವಣ ಕಷ್ಟ)
5. ಲೋಕೊಮೋಟರ್ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ
6. ಕುಬ್ಜತೆ
7. ಬೌದ್ಧಿಕ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ
8. ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ
9. ಆಟಿಸಂ ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರಮ್ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ
10. ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲಿಸಿ
11. ಸ್ನಾಯು ಡಿಸ್ಟೋಫಿ
12. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ನರವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು
13. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಲಿಕೆಯ ನ್ಯೂನತೆಗಳು
14. ಮಲ್ಟಿಪಲ್ ಸ್ಕ್ಲೆರೋಸಿಸ್
15. ಮಾತು ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ
16. ಥಲಸ್ಸೆಮಿಯಾ
17. ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ
18. ಕುಡಗೋಲು ಕೋಶ ರೋಗ
19. ಕಿವುಡುತನ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳು
20. ಆಸಿಡ್ ದಾಳಿ ಸಂತ್ರಸ್ತೆ
21. ಪಾರ್ಕಿನ್ಸನ್ ಕಾಯಿಲೆ

"ಬೆಂಚ್‌ಮಾರ್ಕ್ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳು" ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಕನಿಷ್ಠ 40 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಪಿಡಿಎ 2016 ಸೆಕ್ಷನ್ 13 ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಹಕ್ಕು, ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲ, ಅಡಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ರೀತಿಯ ಹಣಕಾಸು ಸಾಲದ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ:

13. (1) ವಿಕಲಚೇತನರು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ, ಚರ ಅಥವಾ ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಥವಾ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಪಡೆಯಲು, ಅವರ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲಗಳು, ಅಡಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ರೀತಿಯ ಹಣಕಾಸು ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

(2) ವಿಕಲಚೇತನರು ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸಮಾನ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆರ್ ಪಿಡಿಎ 2016 ಸೆಕ್ಷನ್ 15 ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

15. (1) ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲು ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ವಿಕಲಚೇತನರು ತಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.

(2) ಉಪ-ವಿಭಾಗ (1) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ವಿಕಲಚೇತನರು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಂಬಲ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಕಾನೂನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆರ್ ಪಿಡಿಎ, 2016 ಸೆಕ್ಷನ್ 19 ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ:

19. (1) ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವರ ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ಆರ್ ಪಿಡಿಎ 2016 ಸೆಕ್ಷನ್ 21 ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ನೀತಿಯನ್ನು ತರುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ:

21. (1) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ನೀತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸೂಚಿಸಬಹುದಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

(2) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸದರಿ ನೀತಿಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಆರ್ ಪಿಡಿಎ 2016 ಸೆಕ್ಷನ್ 23 ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ:

23. (1) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಕಲಮು 19ರ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಯ ನೇಮಕದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಸೆಕ್ಷನ್ 20 ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನಗೊಂಡ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕುಂದುಕೊರತೆ ಪರಿಹಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು, ಅವರು ಅದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

(3) ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸೂಚಿಸಬಹುದಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೂರುಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಅನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ದೂರನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ಎರಡು ವಾರಗಳ ಒಳಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

(4) ಪೀಡಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ದೂರಿನ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮದಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಅಥವಾ ಅವಳು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಆರ್ ಪಿಡಿಎ 2016 ಸೆಕ್ಷನ್ 40, 42 ಮತ್ತು 43 ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಮಿತ ಪರಿಸರ, ಸೇವೆಗಳು, ಐಸಿಟಿ, ಗ್ರಾಹಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಕರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ:

40. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ರೂಪಿಸಬೇಕು ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಸೂಕ್ತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರ, ಸಾರಿಗೆ, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ನಿಯಮಗಳು.
42. ಇದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ:-
(i) ಆಡಿಯೋ, ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ;
(ii) ವಿಕಲಚೇತನರು ಆಡಿಯೋ ವಿವರಣೆ, ಸಂಕೇತ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ನಿಕಟ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ;
() ದೈನಂದಿನ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸರಕುಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
43. ವಿಕಲಚೇತನರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಗ್ರಾಹಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಕರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆರ್ ಪಿಡಿಎ 2016 ಸೆಕ್ಷನ್ 46 ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ:

46. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಅಂತಹ ನಿಯಮಗಳ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 40 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರೂಪಿಸಿದ ಪ್ರವೇಶದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ: ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಸದರಿ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ವರ್ಗದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಮಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.

ಆರ್ ಪಿಡಿಎ 2016 ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ XVI ಅಪರಾಧಗಳು ಮತ್ತು ದಂಡಗಳ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ

ವಿಕಲಚೇತನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಎಸಗಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೂಲ:

<http://www.disabilityaffairs.gov.in/upload/uploadfiles/files/RPWD%20ACT%202016.pdf>

[ಮೇಲ್ಕಾಣೆ](#)

26. ಯುಎನ್ಸಿಆರ್ಪಿಡಿ ಬಾಧ್ಯತೆ

ಭಾರತವು ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ, 2006[೪] (ಇನ್ನು ಮುಂದೆ, "ಯುಎನ್ಸಿಆರ್ಪಿಡಿ") ಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಬಾಧ್ಯತೆಯು ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಲು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ (ಯುಎನ್ಸಿಆರ್ಪಿಡಿ) ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಇತರರಂತೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ (ಯುಎನ್ ಸಿಆರ್ ಪಿಡಿ) ಅನುಚ್ಛೇದ 5.2 ರ ಪ್ರಕಾರ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಆಂತರಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥರು, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯರು, ಆಟಿಸಂ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

ಅನುಚ್ಛೇದ 5 - ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯರಹಿತತೆ

1. ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಮತ್ತು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾನರು ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಸಮಾನ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಹರು ಎಂದು ಪಕ್ಷಗಳು ಗುರುತಿಸುತ್ತವೆ.
2. ರಾಜ್ಯಗಳು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸಮಾನ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು.
3. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು, ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸಮಂಜಸವಾದ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಾ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
4. ವಿಕಲಚೇತನರ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸಲು ಅಥವಾ ಸಾಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೂಲ:

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/article-5-equality-and-non-discrimination.html>

ಅನುಚ್ಛೇದ 12 - ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನ ಮಾನ್ಯತೆ

1. ವಿಕಲಚೇತನರು ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಗುರುತಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುತ್ತವೆ.
2. ವಿಕಲಚೇತನರು ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.
3. ವಿಕಲಚೇತನರು ತಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
4. ಕಾನೂನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾನೂನಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತಹ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಕಾನೂನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ

ಕ್ರಮಗಳು ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಅನಗತ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿವೆ ಎಂದು
ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

1-ಆಗಸ್ಟ್-2017

-88-

ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಿಯಮಿತ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕ್ರಮಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳು ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

5. ಈ ಅನುಚ್ಛೇದದ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷಗಳು ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಥವಾ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಪಡೆಯಲು, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲಗಳು, ಅಡಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ರೀತಿಯ ಹಣಕಾಸು ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಮಾನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಾ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿ ವಂಚಿತರಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮೂಲ:

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/article-12-equal-recognition-before-the-law.html>

ಮೇಲ್ಕಾಣ

27. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್, 2001

11. ಪೋಷಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು?

1. ಪೋಷಕರು ಇಬ್ಬರೂ ಜಂಟಿಯಾಗಿ, ಅಥವಾ, ಮರಣ, ವಿಚ್ಛೇದನ, ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ, ತ್ಯಜಿಸುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಒಬ್ಬರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಪೋಷಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಪ್ರಕರಣವು 18 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಅವನ ವಾರ್ಡ್ ಆಗಿರಬಹುದು.
2. ಮರಣ, ಪರಿತ್ಯಕ್ತೆ, ಪೋಷಕರಿಬ್ಬರ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು (ಅರ್ಧ ಮತ್ತು ಮಲ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು ಸೇರಿದಂತೆ) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ (ಒಂದೇ ಅರ್ಜಿಯ ಕಾರಣವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕು) ಕುಟುಂಬದ ಅಂಗವಿಕಲ ಸದಸ್ಯರ ಪೋಷಕತ್ವಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
3. ಮೇಲಿನ (1) ಮತ್ತು (2) ಉಪ-ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧಿಕರು ಪೋಷಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
4. (1), (2) ಮತ್ತು (3) ಉಪ-ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ನೋಂದಾಯಿತ ಸಂಸ್ಥೆ ಪೋಷಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
5. ನಿರ್ಗತಿಕ ಅಥವಾ ಪರಿತ್ಯಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಪೋಷಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ನೋಂದಾಯಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಬಹುದು.

12. ಅರ್ಜಿದಾರರು ಯಾರನ್ನು ಪೋಷಕರಾಗಿ ಸೂಚಿಸಬಹುದು?

1. ಪೋಷಕರು ಇಬ್ಬರೂ ಜಂಟಿಯಾಗಿ, ಅಥವಾ, ಸಾವಿನಿಂದಾಗಿ ಒಬ್ಬರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ, ವಿಚ್ಛೇದನ, ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ, ಪಲಾಯನ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷೆ, ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪೋಷಕರಾಗಿರುವುದು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಥವಾ ತನ್ನನ್ನು ತಾವು 18 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಅವರ ಅಂಗವಿಕಲ ವಾರ್ಡ್ ನ ಪೋಷಕರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರನ್ನು ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸಿದ ಹೊರತು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - i. ಪೌರತ್ವ ನಷ್ಟ;
 - ii. ಅಸ್ವಸ್ಥ ಮನಸ್ಸಿನವರಾಗಿರುವುದು;
 - iii. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದವರು; ಅಥವಾ iv. ನಿರ್ಗತಿಕನಾಗಿರುವುದು.
2. ಅರ್ಜಿದಾರರು ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರನ್ನು, ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಪೋಷಕರಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ನೋಂದಾಯಿತ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅರ್ಹತೆಯ ಷರತ್ತುಗಳು (3), (4) ಮತ್ತು (5) ಉಪ-ನಿಬಂಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದಂತೆ ಇರಬೇಕು.
3. ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪೋಷಕರಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸಂಸ್ಥೆ ಹೀಗಿರಬೇಕು ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

4. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ, ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಪರ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು

ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರೈಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಕೈದಿ ಅಥವಾ ವಾರ್ಡ್ ನ ಸಾಕು ಆರೈಕೆಗಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು.

5. ಉಪ-ನಿಯಂತ್ರಣ (4) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಆರೈಕೆಯು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪೋಷಕತ್ವದಿಂದ ಇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

6. ಪೋಷಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರರು ವಾರ್ಡ್ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.

7. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನನ್ನು ಮಹಿಳಾ ವಾರ್ಡ್ ಗೆ ಪೋಷಕರಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ವಾರ್ಡ್ ಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಪುರುಷ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹ-ಪೋಷಕತ್ವವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು, ಅವರು ಮಾಸ್ಕರ್ ಸಹ-ಪೋಷಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

13. ಪೋಷಕರ ನೇಮಕಾತಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು, ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ದೃಢೀಕರಿಸಲು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

1. ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂನೆ ಡಿ ಅಥವಾ ಫಾರ್ಮ್ ಎ ನಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರ ನೇಮಕಾತಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಪೋಷಕರ ನೇಮಕಾತಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪೂರಕ ದಾಖಲೆ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತದೆ.

3. ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಪೋಷಕರಿಗಾಗಿ ಪೋಷಕರಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರ ಸಮಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು, ಪೋಷಕರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಪೋಷಕರನ್ನು ಹೊಂದುವ ನೈಜತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಅದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.

4. ಪೋಷಕರ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ವಲಸಿಗ ಅಥವಾ ನಿರ್ಗತಿಕ ಅಥವಾ ಪರಿತ್ಯಕ್ತರಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೋಷಕತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ನೋಂದಾಯಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು.

5. ಪೋಷಕರ ಅಗತ್ಯದ ನೈಜತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಸೇವೆಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

6. ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಪೋಷಕತ್ವವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವತಃ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

7. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಪೋಷಕತ್ವದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಲು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ:-

1. ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಅಗತ್ಯಗಳು;

2. ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳು;

3. ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳು;
4. ಶಿಕ್ಷಣ, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಅಗತ್ಯಗಳು;
5. ವಿರಾಮ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಅಗತ್ಯಗಳು;
6. ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿಂದನೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ;
7. ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ; ಮತ್ತು
8. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳು.

8. (1) ನೋಂದಾಯಿತ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಯ ಮೇಲೆ ಪೋಷಕರ ನೇಮಕಾತಿಯ ದೃಢೀಕರಣ; ಅಥವಾ (2) ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಾರ್ಮ್ ಬಿ ನಲ್ಲಿ ಹಾಜರುಪಡಿಸಬೇಕು.

14. ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶಗಳ ವಿವರಗಳು

ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಪ್ರತಿ ತ್ರೈಮಾಸಿಕಕ್ಕೂಮ್ಮೆ ತಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನೋಂದಾಯಿತ ಪೋಷಕರ ಸಂಘದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾದ ಪೋಷಕರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವರದಿಯನ್ನು ಮಂಡಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ:

http://disabilityaffairs.gov.in/upload/uploadfiles/files/The_National_Trust_Regulations_2001.pdf

[ಮೇಲ್ಕಾಣ](#)

28. ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯ್ದೆ, 1999

ಕಲಮು 14 ಪೋಷಕತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಕಾತಿ.-

(1) ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪೋಷಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ತಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

(2) ಯಾವುದೇ ನೋಂದಾಯಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೋಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗೆ ನಿಗದಿತ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು: ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪೋಷಕರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸಹ ಪಡೆಯದ ಹೊರತು, ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪೋಷಕರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸಹ ಪಡೆಯದ ಹೊರತು, ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

(3) ಪೋಷಕರ ನೇಮಕಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಾಗ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು-

(a) ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೋಷಕರ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ;

(b) ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೋಷಕತ್ವದ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಉದ್ದೇಶಗಳು.

(4) ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು (1) ಮತ್ತು (2) ಉಪ-ವಿಭಾಗಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು:

ಪೋಷಕರ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವಾಗ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ಪೋಷಕರಿಂದ ಪೂರೈಸಬೇಕಾದ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

(5) ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯು ತಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

** ಸೆಕ್ಷನ್ 15 ಪೋಷಕರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

15. ಪೋಷಕರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು - ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪೋಷಕರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ, ಅಂತಹ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವನ ಆಸ್ತಿಯ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

(** ಈ ವಿಭಾಗವು ಪೋಷಕರು, ನೇಮಕಗೊಂಡರೂ ಸಹ, ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆರೈಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.)

ಮೂಲ: http://disabilityaffairs.gov.in/upload/uploadfiles/files/National_Trust_act-englsih.pdf

29. ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ, 2017

ಅಧ್ಯಾಯ 1 - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

(i) "ಮಾಹಿತಿಯುತ ಸಮ್ಮತಿ" ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಬಲವಂತ, ಅನಗತ್ಯ ಪ್ರಭಾವ, ವಂಚನೆ, ಬೆದರಿಕೆ, ತಪ್ಪು ಅಥವಾ ತಪ್ಪಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸದೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಮ್ಮತಿ, ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶದ ಅಪಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ;

(ಎಸ್) "ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ" ಎಂದರೆ ಆಲೋಚನೆ, ಮನಸ್ಸಿತಿ, ಗ್ರಹಿಕೆ, ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಅಥವಾ ಸ್ಮರಣೆಯ ಗಣನೀಯ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ, ಇದು ನಿರ್ಣಯ, ನಡವಳಿಕೆ, ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಥವಾ ಜೀವನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮದ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾದಕವಸ್ತುಗಳ ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾನಸಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಆದರೆ ಮಾನಸಿಕ ಕುಂಠಿತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಸ್ಥಿರ ಅಥವಾ ಅಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಉಪ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ;

ಅಧ್ಯಾಯ II - ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

3.(1) ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಂತಹವುಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸೂಚಿಸಬಹುದಾದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳು (ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೋಗದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಆವೃತ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ).

(2) ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅಥವಾ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಾರದು.

(3) ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ-

(a) ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಜನಾಂಗೀಯ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯತ್ವ, ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ;

(b) ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರದಿರುವುದು.

(4) ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಥವಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದಾಖಲಾಗುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದ್ದರೂ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಥವಾ ಭವಿಷ್ಯದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

(5) ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಮರ್ಥ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಡದ ಹೊರತು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಅರ್ಥೈಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೂಲ:

<http://www.prsindia.org/uploads/media/Mental%20Health/Mental%20Healthcare%20Act,%202017.pdf>

[ಮೇಲ್ಕಾಣ](#)

30. ಭಾರತೀಯ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 11 ರ > ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುತ್ತಿಗೆ

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:-

ಬಹುಮತದ ವಯಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನರ್ಹರಲ್ಲದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಕಲಚೇತನ ವಯಸ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು 'ಅಸ್ವಸ್ಥ ಮನಸ್ಸು' ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ತೋರಿಸದ ಹೊರತು ಅವರು ಸೋಂಕಿಗೆ ಒಳಗಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂವಹನದ ವಿಧಾನವು ಅವರನ್ನು ಅಸ್ವಸ್ಥ ಮನಸ್ಸಿನವರು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಆಧಾರವಲ್ಲ.

> ಭಾರತೀಯ ಒಪ್ಪಂದದ 12ನೇ ಕಲಮು ಮನಸ್ಸಿನ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ:-

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಮನಸ್ಸಿನವನು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅವನು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ತರ್ಕಬದ್ಧ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥ, ಆದರೆ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಮನಸ್ಸಿನವನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಉತ್ತಮ ಮನಸ್ಸಿನವನಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಸ್ಥ ಮನಸ್ಸಿನ, ಆದರೆ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ವಸ್ಥ ಮನಸ್ಸಿನವನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಾನಸಿಕ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರಬಹುದು.

ವಿವರಣೆಗಳು

(a) ಹುಚ್ಚರ ಧಾಮದಲ್ಲಿರುವ ರೋಗಿಯು, ಮಧ್ಯಂತರಗಳಲ್ಲಿ, ಉತ್ತಮ ಮನಸ್ಸಿನವನಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಮಧ್ಯಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕುಚಿತಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

(b) ಜ್ವರದಿಂದ ಭ್ರಮನಿರಸನಗೊಂಡಿರುವ, ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ಕುಡಿದಿರುವ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ತರ್ಕಬದ್ಧ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಮನುಷ್ಯನು ಅಂತಹ ಭ್ರಮೆ ಅಥವಾ ಕುಡಿತವು ಇರುವವರೆಗೂ ಸಂಕುಚಿತಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಮೂಲ: <http://lawmin.nic.in/ld/P-ACT/1872/A1872-9.pdf>

ಟಿಪ್ಪಣಿ

31. ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳು / ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು ಮತ್ತು ಅವಲಂಬಿತ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಪಿಂಚಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣಿ ಸಚಿವಾಲಯ ಹೊರಡಿಸಿದ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ 1/27/2011-ಪಿ&ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂ (ಇ) ದಿನಾಂಕ 01.07.2013 ರ ಮೂಲಕ ಶಾಶ್ವತ ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳು / ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು ಮತ್ತು ಅವಲಂಬಿತ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಪಿಂಚಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸುವುದು

ವಯಸ್ಸಾದ ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳು / ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಿಂಚಣಿ ಪಾವತಿ ಆದೇಶಗಳನ್ನು (ಪಿಪಿಬಿ) ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು.

- > ಸಿಸಿಎಸ್ (ಪಿಂಚಣಿ) ನಿಯಮಗಳು, 1972 ರ ನಿಯಮ 54 ರ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲ ಮಗು / ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ಕೋರಿ ಉದ್ಯೋಗಿ / ಪಿಂಚಣಿದಾರರು ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಬಹುದು.
- > ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಮಗ ಅಥವಾ ಮಗಳಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ಅನುಮತಿಸುವ ಮೊದಲು, ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಂಗವಿಕಲತೆಯು ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದಿಂದ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕು.
- > ವಿಧವೆ ಅಥವಾ ಅರ್ಹ ಮಗು ಅಥವಾ ಅರ್ಹ ಪೋಷಕರಿಂದ ಬದುಕುಳಿಯದ ಪಿಂಚಣಿದಾರನ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂಗವಿಕಲ ಅವಲಂಬಿತ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- > ಅಂತಹ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ, ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳು / ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು / ಅವಲಂಬಿತ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಕಚೇರಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು (ಎಚ್‌ಒ) ತಕ್ಷಣ ಮಂಜೂರಾತಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗವಿಕಲ ಮಗು / ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು / ಅವಲಂಬಿತ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.
- > ಪಿಂಚಣಿ ವಿತರಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪಿಂಚಣಿದಾರರ ಮರಣದ ನಂತರ ಪಿಂಚಣಿ ಪಾವತಿ ಆದೇಶಗಳು (ಪಿಪಿಬಿಗಳು), ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣಿದಾರರ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲ ಮಗು / ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು ಅಥವಾ ಅವಲಂಬಿತ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ವಿತರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ.
- > ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು / ಪಿಂಚಣಿದಾರರು / ಸಂಗಾತಿಗಳು ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳು / ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು / ಪೋಷಕರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಬಹುದು ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣಿ ಪಾವತಿ ಆದೇಶಗಳಲ್ಲಿ (ಪಿಪಿಬಿ) ಸೇರಿಸಲು ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಚೇರಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಬಹುದು.

ಮೂಲ:

http://ccis.nic.in/CP_Circular_Report.asp?MinCode=2&DepCode=3&DivCode=10&SecCode=%280%29&CNCode=1&MctCode=5&SctCode=30&ArchCode=2

ಮೇಲ್ಕಾಗ

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶಗಳು

32. ಸಿಸಿಪಿಡಿ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 23.02.2012

33. ಸಿಸಿಪಿಡಿ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 05.09.2005

32. ಸಿಸಿಪಿಡಿ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 23.02.2012

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ
ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ಕಛೇರಿ

ಪ್ರಕರಣ ಸಂಖ್ಯೆ 21/1102/2011-12 ದಿನಾಂಕ: 23.02.2012
ರವಾನೆ ಸಂಖ್ಯೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ರಾಮ್ನಿ ತ್ರಿಪಾಠಿ
ಓಲ್ಡ್ ಎಚ್ /9, ಕಬೀರ್ ಕಾಲೋನಿ, ಬಿ.ಎಚ್.ಯು.,
- R1554
ವಾರಾನ್ಸಿ

ದೂರುದಾರ

ವಿರುದ್ಧ
ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
(ಮೂಲಕ: ಚೀಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್)
ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಶಾಖೆ
- R1555

ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಕ

ವಿಚಾರಣೆಯ ದಿನಾಂಕ: 21.02.2012

ಪ್ರಸ್ತುತ:

- i) ಶ್ರೀ ರಾಮ್ ಜಿ ತ್ರಿಪಾಠಿ.
- ii) ಶ್ರೀ ರಾಮ ಕಾಂತ್ ಗುಪ್ತಾ, ಮುಖ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಎಸ್ ಬಿಐ, ಬಿಎಚ್ ಯು, ವಾರಾನ್ಸಿ

ಕ್ರಮ

ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದಿಂದ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ 'ಕಾಯ್ದೆ' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ನಂತರ ವಿಕಲಚೇತನರ (ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು, ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ) ಕಾಯ್ದೆ 1995 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು 14.11.2011 ರಂದು ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಿಎಚ್ ಯು ಶಾಖೆ.

2. ದೂರುದಾರನು ತಾನು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾನೆ

ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಹಾಯಕ. ಅವರು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಬಿಎಚ್‌ಯು, ಶಾಖೆ, ಬನಾರಸ್ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ನೀಡಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

3. ದಿನಾಂಕ 01.12.2011 ರ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ 21/1102/11-12 ರ ಮೂಲಕ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

4. ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ದಿನಾಂಕ 12.01.2012ರ ಉತ್ತರದ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀ ತ್ರಿಪಾಠಿ ಅವರ ಸಹಿಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಕಲು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಎಟಿಎಂಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಉನ್ನತ ಸೂಚನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ

ಕಚೇರಿಗಳು, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ, ಶ್ರೀ ತ್ರಿಪಾಠಿ ಅವರಿಗೆ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜಿನಿ ಹೌಸ್, 6, ಭಗವಾನ್ ದಾಸ್ ರಸ್ತೆ, ನವದೆಹಲಿ-110001 ದೂರವಾಣಿ: 23386054, 23386154, ಟೆಲಿಫ್ಯಾಕ್ಸ್: 23386006

ಇ-ಮೇಲ್: ccpd@nic.in ವೆಬ್‌ಸೈಟ್: www.ccdisabilities.nic.in

(ಭವಿಷ್ಯದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಮೇಲಿನ ಫೈಲ್ / ಕೇಸ್ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ)

5. ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಲಿಖಿತ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ನಂತರ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು 21.02.2012 ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ, 13.02.2012 ರ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ, ದೂರುದಾರರು ಸೂಚಿಸಿದ ಪ್ರೊಫಾರ್ಮಾವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ ದೂರುದಾರರಿಗೆ 09 02 2012 ರಂದು ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ನಿಗದಿತ ಪ್ರೊಫಾರ್ಮಾದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಅವರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಿವಿಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ 5048 0980 0211 0000 018 ಅನ್ನು ಸಹ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ನೀಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಅವರು ಪೂರಕ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ

6. ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಲಿಖಿತ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದವು. ತನಗೆ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೇಳಿದಾಗ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ ನಂತರವೇ, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಭರವಸೆ ನೀಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರುದಾರರು ಹೇಳಿದರು. ದೇಶದ ಇತರ ನಾಗರಿಕರಿಂದ ಪಡೆಯದ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

7. ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಶಾಖೆಯು 06/07.05.2009 ರ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಎನ್‌ಜಿ / ಎಸ್ &ಪಿ-ಎಸ್ಪಿ / 4/2009-10 ರ ಮೂಲಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸೆಂಟರ್, ಮುಂಬೈ ಹೊರಡಿಸಿದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳು ಸ್ವಯಂ-ಚಾಲಿತ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ವಿತರಿಸಲು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಖಾತೆದಾರನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ:-

i. ನಾನು ನಾನು, ನಾವು ದೃಷ್ಟಿಹೀನರು / ಅಂಗವಿಕಲರು ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿನಂತಿಯ ಮೇರೆಗೆ, ನನ್ನ / ನಮ್ಮ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ 'ಸ್ವಯಂ ಚಾಲಿತ ಚೆಕ್' ಗಳ ಮೂಲಕ ನನ್ನ / ನಮ್ಮ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನನಗೆ / ನಮಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ನನಗೆ / ನಮಗೆ 'ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ' ನೀಡಲು / ಒದಗಿಸಲು ಬಿಎಚ್‌ಸಿ ಶಾಖೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸದರಿ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಅನ್ನು ನನ್ನ/ಸ್ವಂತ ಅಪಾಯ, ವೆಚ್ಚಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು/ನಾವು ಈ ಮೂಲಕ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ.

vi. ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಅಥವಾ ದುರುಪಯೋಗ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಮೂರನೇ ಪಕ್ಷದಿಂದ ನನಗೆ / ನಮಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

vii. ಈ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಸ್ನೇಹಿತನು ನನಗೆ ಓದಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನನಗೆ / ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು/ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ

ಎಡ/ಬಲಗೈ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಖಾತೆದಾರರ(ಗಳ) ಸಹಿ".

8 ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಮುಂಬೈನ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಎನ್ ಬಿಜಿ/ಎಸ್ ಅಂಡ್ ಪಿಎಂಐಸಿ/20/2009-10 ದಿನಾಂಕ 3110 ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು. 2009ರ ಪ್ರಕಾರ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರು ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಸ್ವಯಂ ಡ್ರಾ ಮಾಡಿದ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ಈಗ ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೊದಲು, ಕ್ರಾಸ್ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಪ್ಪಂದದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅಸಂಗತತೆಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಈ ನಿಷೇಧವು ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

9. ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ನ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. DBOD. ದಿನಾಂಕ 04.06.2008 ದಿನಾಂಕ 04.06.2008 ರಂದು ಆರ್ ಆರ್ ಬಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ನಿಗದಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ / ಎಟಿಎಂ, ಲಾಕರ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಥರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿ ಚೆಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಲಗಳು, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವಂತೆ ಕೋರಲಾಗಿದೆ.

10. ದಿನಾಂಕ 04.06.2008ರ ಆರ್.ಬಿ.ಐ. ಸುತ್ತೋಲೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಂಘ (ಐಬಿಎ) ತನ್ನ ಸುತ್ತೋಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ. CE/RB-1Nip/1766 dt. 18.11 2008 ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಸಹಿಯ ಬದಲಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಲಭ್ಯವಿರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ವಿಕಲಚೇತನರು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಾವೇಶದ (ಯುಎನ್ಐಆರ್ಸಿಡಿ) 9 ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಧ್ಯವಿರುವಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಟಾಕಿಂಗ್ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಆಪರೇಟಿಂಗ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಂತೆ ಐಬಿಎ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿದೆ. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಬಿಐನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವಂತೆಯೇ ಅದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಪಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬೇಕು, ಇದು ಅಂಗವಿಕಲರಲ್ಲದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಗುವಾಹಟಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು 2006ರ ಡಬ್ಲ್ಯೂಪಿ (ಸಿ) ಸಂಖ್ಯೆ 2215ರಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರತಿವಾದಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಒಬಿಐ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಗುವಾಹಟಿಗೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವಾಗ, ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಎಲ್ಒಬಿಐನ ಗುವಾಹಟಿ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಉಳಿತಾಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದೆ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಸದರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ / ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ಮಧ್ಯಂತರ ಆದೇಶವನ್ನು ಎಲ್ಒಬಿಐ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಕ್ಷರಶಃ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ದೇಶದ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ದೇಶದ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

1-ಆಗಸ್ಟ್-2017

-101-

11. ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅನುಸರಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅವನು / ಅವಳು ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಮೂಲಕ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾದ ಕಿರುಕುಳ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

12. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಎದುರಿಸುವ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಾವು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿವಾದಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತೇವೆ:

i) ದೂರುದಾರರು ಸೇರಿದಂತೆ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು, ಬಳಸಲು ಮತ್ತು ಆನಂದಿಸಲು ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯ, ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸೇರಿವೆ.

xiii) ವಿಕಲಚೇತನ ಗ್ರಾಹಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು

xiv) ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಹಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಅಸಂಗತತೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಫಿಂಗರ್ ಪ್ರೋಬ್ ಯಂತ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.

xv) ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಸಹಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

xvi) ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು (ಯಾವುದೇ ಅಂಗವಿಕಲರಲ್ಲದ ನಾಗರಿಕರಿಂದ ಪಡೆಯದ ಉದ್ಯಮ) ಪಡೆಯಬಾರದು; ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ನೀತಿಯು ಮಾನವೀಯ ಮುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

13. ಎಸ್ಸಿಬಿಎನ್ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಶಾಖೆಯು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕೇಂದ್ರವು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಮುಂಬೈನ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕೇಂದ್ರವು ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಸುತ್ತೋಲೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಆದೇಶದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಐಬಿಎಗೆ ಸಹ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು / ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿವಾದಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅನುಸರಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವು 04.01.2008 ರ ಆರ್ಬಿಐ ಸುತ್ತೋಲೆ ಮತ್ತು 18.11.2008 ರ ಐಬಿಎ ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ.

14. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

(ಪ್ರಸನ್ನ ಕುಮಾರ್ ಪಿಂಚಾ)
ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ
ಆಯುಕ್ತರು

ಇದಕ್ಕೆ ನಕಲಿಸು:

1. ಸಿಎಂಡಿ, ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ. ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸೆಂಟರ್, - ಆರ್ 1556 ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಭವನ, 8 ನೇ ಮಹಡಿ, ಮೇಡಮ್ ಕಾಮಾ ರಸ್ತೆ, ಮುಂಬೈ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ.
2. ಚೀಫ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ (ಎಚ್‌ಆರ್), ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ, 20 ನೇ ಮಹಡಿ, ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ ಕಟ್ಟಡ, ಶಾ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಮಾರ್ಗ, ಮುಂಬೈ - 400 001
3. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್, ವರ್ಲ್ಡ್ ಟ್ರೇಡ್ ಸೆಂಟರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸೆಂಟರ್-1 - ಆರ್ 1555, ಕಫಿ ಪೆರೇಡ್, ಮುಂಬೈ-400005.

[ಮೇಲ್ಕಾಗ](#)

33. ಸಿಸಿಪಿಡಿ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 05.09.2005

(2005) CCDJI

ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ

[ವಿಕಲಚೇತನರ (ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು, ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1995 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ]

ವಿ.ಪಿ. ಸಿಂಘಾನಿಯಾ ವಿರುದ್ಧ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಒಆರ್‌ಎಸ್.

2003 ರ ಪ್ರಕರಣ ಸಂಖ್ಯೆ 2791 - 05.09.2005 ರಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು

ವಿ.ಪಿ. ಸಿಂಘಾನಿಯಾ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫೆಡರೇಶನ್ ಆಫ್ ದಿ ಬ್ಲೈಂಡ್ (ಗಾಜಿಯಾಬಾದ್ ಘಟಕ)

D-51, ವಿಭಾಗ IX. ವಿಜಯ್ ನಗರ್

ಗಾಜಿಯಾಬಾದ್ (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ)

ದೂರು

V.

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ

(ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಮೂಲಕ)

ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ

ಜೀವನ್ ದೀಪ್ ಕಟ್ಟಡ

ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್

ನವದೆಹಲಿ

ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಕ ನಂ.1

ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್

(ಅದರ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ)

ವರ್ಲ್ಡ್ ಟ್ರೇಡ್ ಸೆಂಟರ್, 6ನೇ ಮಹಡಿ

ಕೇಂದ್ರ 1 Bldg., ವರ್ಲ್ಡ್ ಟ್ರೇಡ್ ಸೆಂಟರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್

ಕುಫೆ ಪೆರೇಡ್

ಮುಂಬೈ - 400005

ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಕ ಸಂಖ್ಯೆ 2

ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

(ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ)

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ

ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ, ಕೇಂದ್ರ 1

ಕುಫೆ ಪೆರೇಡ್, ಕೊಲಾಬಾ

ಮುಂಬೈ - 400005

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆ - ದೂರುದಾರನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ - ದೂರುಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದವರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸದ ಕಾರಣ ದೂರು ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪೋಸ್ಟ್-ಡೇಟೆಡ್ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ - ಪರಿಶೀಲನೆ / ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ನಂತರ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ದೂರುದಾರರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು ಎಡ್ಗೆ ಹೆಬ್ಬೆರಳು

ಗುರುತು (ಎಲ್‌ಎಚ್‌ಐ) / ಬಲಗೈ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತು (ಆರ್‌ಎಚ್‌ಐ) - ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1 ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ - ಇದಲ್ಲದೆ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾನ ಮಾಸಿಕ ಕಂತುಗಳನ್ನು (ಇಎಂಬಿ) ಪಾವತಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇಸಿಎಸ್ ಡೆಬಿಟ್ ನಂತಹ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 3 ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ - ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 3 ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಥವಾ ಎಟಿಎಂ / ಲಾಕರ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ - ಇದಲ್ಲದೆ, ಕರ್ತವ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ನೋಟರಿ ಪವರ್ ಆಫ್ ಅಟಾರ್ನಿ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಹಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು - ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ - ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 2 ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಿರಿಯ ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಗಳ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ, ಅದು ಯಾವುದೇ ತಕ್ಷಣದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿಲ್ಲ ದೂರುದಾರರು ಸೂಚಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳು ವಂಚನೆಯ ಅಪಾಯದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ - ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್, ಲಾಕರ್ ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ - ವಿವರವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅವಧಿ(ಗಳು): ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆ: ಚೆಕ್ ಬುಕ್: ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತು

ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು: ಖುದ್ದಾಗಿ ದೂರುದಾರರಾದ ಎಂ.ಕೆ.ರಸ್ತೋಗಿ ಮತ್ತು ಸುಭಾಷ್ ವಶಿಷ್ಠ, ವಕೀಲ (ದೂರುದಾರರ ಪರವಾಗಿ): ಎ.ಧಾಮಸ್, ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ವಿ.ಪಿ.ಗೋವರ್. ಹಿರಿಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧಿಕಾರಿ ರಾಮ್ ರಣ್ವರ್, ಸೆಕ್ಷನ್ ಆಫೀಸರ್ ಪ್ರೇಮ್ ಮಿಯುಯಲ್ ಮತ್ತು ಹೇಮ್ ಬ್ಲೂಟಿಯಾ ಸಹಾಯಕ (ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1): ವಿ.ರಾಮಚಂದ್ರನ್. ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ (ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 2 ಕ್ಕೆ): ಸುಬಾತಾ ದಾಸ್. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ (ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 3 ಗಾಗಿ)

ಟಿ.ಡಿ. ಧರಿಯಾಲ್, ಡಿಸಿಸಿ. - ಶ್ರೀ ವಿ.ಪಿ.ಸಿಂಘಾನಿಯಾ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿ 18.08.2003 ರಂದು ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫೆಡರೇಶನ್ ಆಫ್ ದಿ ಬ್ಲೈಂಡ್ (ಗಾಜಿಯಾಬಾದ್ ಘಟಕ) ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಲದಾತ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಲಗಾರರು ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಪೋಸ್ಟ್-ಡೇಟೆಡ್ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಚೆಕ್ ಲೀಫ್ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರ ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು (ಎಲ್‌ಎಚ್‌ಐ / ಬಲಗೈ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತು (ಆರ್‌ಎಚ್‌ಐ) ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ / ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತಮ್ಮ ಅಂಧ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1 ಮತ್ತು 3 ರೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರು ವಿನಂತಿಸಿದರು.

2. ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ಕಚೇರಿಯು ವಿಕಲಚೇತನರ ಅಧಿನಿಯಮ, 1955ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 59ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೂರು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಕಾಯಿದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕರಣದ ತನ್ನ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ 09.09.2003ರ ದಿನಾಂಕದಂದು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1ಕ್ಕೆ ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದೆ.

3. ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬರದ ಕಾರಣ, 21.01.2004 ರಂದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಿಭಾಗವು ನೋಟೀಸ್ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿತು, ಇದನ್ನು 21.01.2004 ರಂದು, ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1 ರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯವು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಕೋರಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ

ಮತ್ತು ದೂರುದಾರರು ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.

1-ಆಗಸ್ಟ್-2017

-105-

4. ಪ್ರತಿವಾದಿ ನಂ.1 ಅವರು ಮಾರ್ಚ್ 12, 2004ರಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ 3/2/2004-ಎಸ್ಸಿಟಿ (ಬಿ) ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಂಘದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಪ್ರಕರಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಿರ್ಲಿಂಗ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೌಂಟರ್ ನಾಡ್ಯಂತ ನಗದು ಪಾವತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಲದಾತರು ಸಮಾನ ಮಾಸಿಕ ಕಂತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಕ್ಲಿಯರಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ (ಇಸಿಎಸ್ ಡೆಬಿಟ್) ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಇಎಂಐ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಕ್ಲೇಮ್ ಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ಖಾತೆದಾರನು ತನ್ನ ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಈ ಮೇಲಿನವುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ. 2004ರ ಮಾರ್ಚ್ 17ರಂದು ನೀಡಿದ ದೂರಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಚೆಕ್ ಲೀಫ್ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ವಂಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಆರ್ಬಿಐ ಅಥವಾ ಐಬಿಎಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಲು ಅವರು ವಿನಂತಿಸಿದರು.

5. ಎರಡನೇ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು 14.05.2004 ರಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ನಂ.1 ಅವರು ಕಂತುಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಆರ್ಬಿಐ) ನೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಲಭ್ಯವಾದ ತಕ್ಷಣ, ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ ದೂರುದಾರರು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಏಜೆನ್ಸಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿಸುವುದು, ಪಾವತಿಯ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಯದ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ಶುಲ್ಕಗಳಂತಹ ಇತರ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪಾವತಿದಾರರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಹಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಖಾತೆದಾರರ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು.

6. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1 ದಿನಾಂಕ 25.06.2004ರ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ 3/2/2004-ಎಸ್ಒಟಿ(ಬಿ) ಮೂಲಕ ಐಬಿಎ ಆರ್ಬಿಐನೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಸದಸ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ ಎಂದು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. OPR/JSM/17-04/2008 ದಿನಾಂಕ 15.04.2004. ಪತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ, ಆರ್ಬಿಐ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಎಟಿಎಂ / ಲಾಕರ್ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ / ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಅಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು / ಕಡಿಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ನೋಟರಿ ಪವರ್ ಆಫ್ ಅಟಾರ್ನಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸೂಕ್ತ ಅಧಿಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿ / ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಹಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯ / ಲಾಕರ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಅನುಮತಿಸಿದರೆ ಅದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿ/ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎಟಿಎಂನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನವುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಅಂಧರ ಎಲ್‌ಎಚ್‌ಐ / ಆರ್‌ಎಚ್‌ಐ ಪರಿಶೀಲನೆ / ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ನಂತರ ಪೋಸ್ಟ್-ಡೇಟೆಡ್ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು ಎಂದು ಆರ್ಬಿಐ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಅವರು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯಬಹುದು.

7. ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ 04.08.2004ರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಅಂಧ/ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲು ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂ/ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಆರ್ಬಿಐನೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ನಂ.1 ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ 3/2/2004-ಎಸ್ಸಿಟಿ (ಬಿ) ದಿನಾಂಕ 27.08.2004ರ ಮೂಲಕ, ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1 ಆರ್ಬಿಐನ 14.08.2004ರ ಪತ್ರದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಐಬಿಎಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಯಿತು. ಪಾವತಿಯನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅಂಧರು ಚೆಕ್ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ ಚೆಕ್‌ಗಳ ದುರುಪಯೋಗ / ಮೋಸದ ಬಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಐಬಿಎ ಸಲಹೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಬಿಐ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಸಂಭಾವ್ಯ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ, ಅಂಧರು ವಿದ್ಯುತ್ ಬಿಲ್ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಇತರ ಬಿಲ್ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಚೆಕ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಬಹುದು, ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅಂಧರ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವ / ಗುರುತಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಐಬಿಎ ಅವರು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ಕಚೇರಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೋರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.

8. ಈ ವಿಷಯವು ಆಗಸ್ಟ್, 2003 ರಿಂದ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದೆ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ವಿಕಲಚೇತನರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ, ಆರ್ಬಿಐ, ಐಬಿಎ, ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಕ್ಕೂಟ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಅಂಧರ ಒಕ್ಕೂಟದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯನ್ನು 22.02.2005 ರಂದು ವಿಕಲಚೇತನರ ಆಯುಕ್ತರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ವಿವರವಾದ ಚರ್ಚೆಗಳ ನಂತರ, ಆರ್ಬಿಐನೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಐಬಿಎ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ನೀಡಲಾಯಿತು.

i) ಅಂಧತ್ವ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಖಾತೆ ಪಾವತಿಯ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಬೇಕು.

ii) ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ನೀಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಹಿಗಳು ಹೋಲಿಕೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಖಾತೆದಾರರ ಸಹಿ ಅಥವಾ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೃಢೀಕರಿಸಬೇಕು.

xvii) ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಲು "ದೃಷ್ಟಿಹೀನರ ಆರೈಕೆ-ಚೆಕ್" ನಂತಹ ಚೆಕ್ ಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಐಬಿಎ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

xviii) ಖಾತೆದಾರನು ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವಿತರಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನ / ಅವಳ ಸ್ವಂತ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ / ಅವಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡಬೇಕು.

xix) ಆರ್ಬಿಐನೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಲಾಕರ್ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಳವಳಗಳನ್ನು ಐಬಿಎ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಲಾಕರ್ ಅನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸ್ವತಃ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭದ್ರತಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

xx) ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಐಬಿಎ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಐಬಿಎ 2005ರ ಮಾರ್ಚ್ 31ರೊಳಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಅಂಧರ ಒಕ್ಕೂಟದ 2004ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 12ರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಲಾದ ಬರಹಗಾರರ ಅರ್ಹತಾ ಷರತ್ತುಗಳು, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಮಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಐಬಿಎಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಯಿತು, ಅದರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಅವರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು.

ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಅಂಧರ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಐಬಿಎಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.

9. ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂಲಕ. ಒಪಿಆರ್/17-04/007 ದಿನಾಂಕ 5ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 2005ರಂದು ಐಬಿಎ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಗಳ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ದಿನಾಂಕ 17.06.2005ರ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ, ಐಬಿಎ ತನ್ನ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಸಮಿತಿ, ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ:

ಸಮಿತಿಯು ಮೇಲಿನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿತು ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ (ಅಂಧ) ಗ್ರಾಹಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಾವಲು ಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಿಂಪಡೆಯುವ ನಮೂನೆಗಳು / ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಾವಲುದಾರರು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಹಿ / ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಹ ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಅವರು ಖಾತೆಯಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೊತ್ತದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದು ಅಪಾಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ಸಮಿತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಹೀನತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಂತಹ ಖಾತೆದಾರರ ಖಾತೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ / ಮೋಸದಿಂದ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು. ಗೃಹ ಸಾಲ, ಗ್ರಾಹಕ ಸಾಲಗಳು ಮುಂತಾದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವನಿರ್ಧಾರಿತ ಇಎಂಬಿಎಸ್ ಪಾವತಿಸಲು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಖಾತೆ ಪಾವತಿಯ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲಹೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂತಹ ವರ್ಗದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಖಾತೆಯಿಂದ ಮೋಸದಿಂದ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡದ ಹೊರತು ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಪ್ರಸ್ತಾವವಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮಿತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ.

ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಾಕರ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ, ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸೂಕ್ತ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಜಂಟಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಸಮಿತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಖಾತೆದಾರನು ತನ್ನ ಖಾತೆಯಿಂದ ಮೋಸದ ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆ ನಡೆದಾಗ ಖಾತೆದಾರನು ತನ್ನ ಸಹಿಯನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡಿದಾಗ ಖಾತೆದಾರನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿರಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಖಾತೆದಾರನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೀಡಿದ ಚೆಕ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ / ಸುರಕ್ಷಿತ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

27. ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಐಬಿಎಯ ಮೇಲಿನ ಶಿಫಾರಸುಗಳು / ನಿರ್ಧಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಲು ಒಲವು ತೋರದ ಕಾರಣ, ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಜುಲೈ 28, 2005 ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು, ಇದು ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಆಗಸ್ಟ್ 23, 2005 ರಂದು ನಡೆಯಿತು. ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಂಘದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ (ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ) ಶ್ರೀ ವಿ ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಅವರು, ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಐಬಿಎ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. BD/L&O/200 ದಿನಾಂಕ 17.06.2005. ಅವನ ಬಳಿ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಸೇರಿಸಲು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯದ (ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ) ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ನಂತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

28. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಿಭಾಗದ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಸೆಕ್ಷನ್ ಆಫೀಸರ್ ಶ್ರೀ ರಾಮ್ ಕನ್ವರ್ ಅವರು ಆರ್ಬಿಐ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಟಿಎಸ್ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

29. ಶ್ರೀ ವಿ. ದೂರುದಾರ ಪಿ.ಸಿಂಘಾನಿಯಾ, ಅಂತಹ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೋಟರಿ ಪವರ್ ಆಫ್ ಅಟಾರ್ನಿ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ, ಅವರ ಸಂಗಾತಿಯು ಕುರುಡರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿರುವ ಕುರುಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾಲದ ಪಾವತಿ, ಯುಟಿಲಿಟಿ ಬಿಲ್ ಗಳು ಮುಂತಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರಾಸ್ ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬಾರದು. ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಖಾತೆದಾರನಿಗೆ ಅವನ / ಅವಳ ಸ್ವಂತ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಭರವಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಖಾಲಿ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ದಾಟುವುದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಬಾರದು. ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಎಟಿಎಂ ಮತ್ತು ಲಾಕರ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

30. 22.02.2005 ರಂದು ನಡೆದ ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ಯಾರಾ 8 ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

31. ಐಬಿಎ, ಆರ್ಬಿಐ, ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ (ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ) ಮತ್ತು ದೂರುದಾರರ ಲಿಖಿತ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು, ದೃಷ್ಟಿಹೀನರಿಗೆ ಚೆಕ್ ಬುಕ್, ಲಾಕರ್ ಮತ್ತು ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ. ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಿವೆ. ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಂತಹ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಬಹುದಾದರೆ, ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಹ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ 45 ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸೂಕ್ತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಹಣಕಾಸು, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಆರ್ಬಿಐಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಎ) ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಚೆಕ್ ಬುಕ್ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ (ವಿತರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಾಟಬೇಕಾದ ಚೆಕ್ ಗಳು) ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಖಾತೆದಾರನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವಿತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡಬೇಕು. ಖಾತೆದಾರರ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಲಗಳು, ಯುಟಿಲಿಟಿ ಬಿಲ್ ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಾವತಿದಾರರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಚೆಕ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಖಾತೆದಾರರ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಗುರುತನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂಟಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ದೃಢೀಕರಿಸಬೇಕು.

ಎ) ನಗದು ಹಿಂಪಡೆಯುವಿಕೆಗಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು, ಅವರು "ಚೆಕ್ / ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಲಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

B) ಜಂಟಿ ಖಾತೆಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸದೆ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಲಾಕರ್ ಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಅನುಮತಿಸಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ತಿನ್ನುವವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಂಗಾತಿ ದೃಷ್ಟಿಹೀನರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಅಪ್ರಾಪ್ತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು.

C) ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಎಟಿಎಂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಅನುಮತಿಸಬೇಕು, ಇತರ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವಂತೆ, ಅವರು ಹೊಸದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡುವ ಎಟಿಎಂಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಎಟಿಎಂ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪುಣೆ / ಮುಂಬೈನ ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ.

ಇ) ಗಾಲಿಕುರ್ಚಿ ಬಳಕೆದಾರರಂತಹ ಇತರ ವರ್ಗದ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಎಟಿಎಂಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

[ಮೇಲ್ಕುಗ](#)

ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ

34. ಅಕ್ಸೆಸಬಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕ್ಯಾಂಪೇನ್ (ಸುಗಮ್ಯ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ್)
35. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು
36. ವೆಬ್ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ
37. ಮೊಬೈಲ್ ಪ್ರವೇಶಾರ್ಹತೆ
38. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಪ್ರವೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ
39. ಸೇವೆಗಳ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವಿತರಣೆ ಮಸೂದೆ, 2011
40. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಅಡೆತಡೆ ಮುಕ್ತ ಪರಿಸರಕ್ಕಾಗಿ ಸಮನ್ವಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ ಮಾನದಂಡಗಳು
41. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು - ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್

34. ಅಕ್ಸೆಸಬಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕ್ಯಾಂಪೇನ್ (ಸುಗಮ್ಯ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ್)

ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು

1. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ (ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ) ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರವೇಶವು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಗತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ವಿಕಲಚೇತನರ (ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು, ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1995 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 44, 45 ಮತ್ತು 46 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡದಿರುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಭಾರತವು ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ವಿಕಲಚೇತನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ (ಯುಎನ್‌ಇಆರ್‌ಪಿಡಿ), ಅನುಚ್ಛೇದ 9 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, (ಎ) ಮಾಹಿತಿ, (ಬಿ) ಸಾರಿಗೆ, (ಸಿ) ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರ, (ಡಿ) ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು (ಇ) ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಯುಎನ್‌ಇಎಸ್ಸಿಎಪಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ 2015 ರ ಮಾರ್ಚ್ 2-3 ರಂದು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ದಶಕದ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ದಶಕದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯೋಗದ (ಯುಎನ್‌ಇಎಸ್ಸಿಎಪಿ) ಕಾರ್ಯ ಗುಂಪಿನ ಎರಡನೇ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಇಲಾಖೆ ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗಾಗಿ ಇಂಚಿಯಾನ್ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಯುಎನ್‌ಇಎಸ್ಸಿಎಪಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ಈ ಕಾರ್ಯ ಗುಂಪನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಗುರಿ ಸಂಖ್ಯೆ. ಇಂಚಿಯಾನ್ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ '3' "ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ, ಜ್ಞಾನ, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು" ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

2. ಉತ್ಪಾದಕ, ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಘನತೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ವಿಕಲಚೇತನರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅಂತರ್ಗತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಾಗಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ವಿಕಲಚೇತನರು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ವಿಕಲಚೇತನರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆ (ಡಿಇಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ) "ಅಕ್ಸೆಸಬಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕ್ಯಾಂಪೇನ್ (ಸುಗಮ್ಯ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ್)" ಅನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಮುಖ ಅಭಿಯಾನವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದೆ, ಇದು ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಬದುಕಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ

ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಗತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಭಿಯಾನವು ನಿರ್ಮಿತ ಪರಿಸರ, ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

3. (ಎ) ಅಭಿಯಾನದ ನಾಯಕತ್ವದ ಅನುಮೋದನೆಗಳು, (ಬಿ) ಸಾಮೂಹಿಕ ಜಾಗೃತಿ, (ಸಿ) ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆ, (ಡಿ) ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು (ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪರಿಹಾರಗಳು, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೃಷ್ಟಿ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಮತ್ತು (ಇ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ವಲಯದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬಹುಮುಖ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

4. ವಿಕಲಚೇತನರ ಸಬಲೀಕರಣ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕಾ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ: <http://accessibleindia.gov.in/content/>

[top](#)

35. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ (ಎನ್‌ಐಸಿ) 'ಭಾರತೀಯ ಸರ್ಕಾರಿ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು (ಜಿಐಜಿಡಬ್ಲ್ಯೂ)' ರೂಪಿಸಿದೆ. ಜಿಐಜಿಡಬ್ಲ್ಯೂ ಅನ್ನು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಇಲಾಖೆ (ಡಿಎಆರ್‌ಪಿಜಿ) ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸರ್ಕಾರಿ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು ಯುಯುಯು ತ್ರಿವಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜನವರಿ 2009 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯದ ಕಚೇರಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಕೈಪಿಡಿಯ (ಸಿಎಸ್‌ಎಂಒಪಿ) ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಯಿತು.

ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡಿಜಿಟಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳು, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಬಳಕೆದಾರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಂಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು ವರ್ಲ್ಡ್‌ವೈಡ್ ವೆಬ್ ಕನ್ಸೋರ್ಟಿಯಂನ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರವೇಶ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಡಿಜಿಟಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು / ಪೋರ್ಟಲ್‌ಗಳು.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು ಜಿಐಜಿಡಬ್ಲ್ಯೂಗೆ ಅನುಸರಣೀಯಾಗಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು, ವಿವರವಾದ ಕೈಪಿಡಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ

ಇದು ಪರಿಕರಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು

- ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಪರಿಕರಗಳು: HTML, CSS, ಬ್ರೋಕರ್ ಲಿಂಕ್ ಗಳು
- ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ
- ಮೊಬೈಲ್ ಸ್ನೇಹಿ
- ಸಹಾಯಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು
- ಸ್ಕ್ರೀನ್ ರೀಡರ್ ಪ್ರವೇಶ

ಮೂಲ: <http://guidelines.gov.in/>

[top](#)

36. ವೆಬ್ ಪ್ರವೇಶ

ವೆಬ್ ಪ್ರವೇಶ ಎಂದರೆ ಅಂಗವಿಕಲರು ವೆಬ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ, ವೆಬ್ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ಎಂದರೆ ಅಂಗವಿಕಲರು ವೆಬ್ ಅನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ನ್ಯಾವಿಗೇಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ನಡೆಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವರು ವೆಬ್ ಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬಹುದು. ವೆಬ್ ಪ್ರವೇಶವು ವಯಸ್ಸಾದ ಕಾರಣ ಬದಲಾಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಯಸ್ಸಾದ ಜನರು ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ: <http://www.w3.org/WAI/intro/accessibility.php>

WCAG 2.0

ವೆಬ್ ವಿಷಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು (ಡಬ್ಲ್ಯುಸಿಎಜಿ) ಪ್ರಸ್ತುತ ಆವೃತ್ತಿ 2.0 ನಲ್ಲಿದೆ, ವೆಬ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವೆಬ್ಸೈಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಅಂಗವಿಕಲ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಕೆಲವು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ನವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಡಬ್ಲ್ಯುಸಿಎಜಿ 2.0 4 ತತ್ವಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುವ 12 ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ: ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾದ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ದೃಢವಾದ. ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ವೆಬ್ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚಿಎಮ್‌ಎಲ್ ಕೋಡ್‌ಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ತುಣುಕುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ವೆಬ್ಸೈಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವೆಬ್ಸೈಟ್ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದೆ

ವೆಬ್ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

<http://www.w3c.org/wai>

<http://www.w3.org/TR/WCAG/>

<http://www.w3.org/WAI/WCAG20/glance/>

[ಮೇಲ್ಕಾಣ](#)

37. ಮೊಬೈಲ್ ಪ್ರವೇಶ

ಮೊಬೈಲ್ ಪ್ರವೇಶದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

WCAG 2.0 ಮತ್ತು ಇತರ W3C/WAI ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮೊಬೈಲ್ ಗೆ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ

<https://www.w3.org/TR/mobile-accessibility-mapping/>

ನಿಮ್ಮ ಐಒಎಸ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಅನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು

https://developer.apple.com/library/content/documentation/UserExperience/Conceptual/iPhoneAccessibility/Making_Application_Accessible/Making_Application_Accessible.html

ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು | Android ಡೆವಲಪರ್ ಗಳು

<https://developer.android.com/training/accessibility/accessible-app.html>

ಮೊಬೈಲ್ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು - (ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು) 12 ಏಪ್ರಿಲ್, 2017

<https://cis-india.org/accessibility/files/mobile-accessibility-practices.pdf>

<https://cis-india.org/accessibility/files/mobile-accessibility-practices.pdf>

ಮೇಲ್ಕಾಣೆ

38. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಪ್ರವೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ

ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 03-ಅಕ್ಟೋಬರ್-2013 ರಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಪ್ರವೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು, ಇದು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ (ಐಸಿಟಿ) ಸಮಾನ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರಿಂದ ಕಾಮೆಂಟ್ ಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ನಂತರ ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನೀತಿಯು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತ್ತು ಐಸಿಟಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ (ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಲಚೇತನರು) ಸಮಾನ ಮತ್ತು ಅಡೆತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷಾ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಡೆತಡೆ ಮುಕ್ತ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಸಿಂಕ್ರೋನೈಸ್ ಮಾಡಲು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಐಸಿಟಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರವೇಶದ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಳಸಬಹುದು. ದೇಶಾದ್ಯಂತದ ವಿಕಲಚೇತನರು ಈ ನೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಲಿದ್ದಾರೆ

ಮೂಲ: <http://pib.nic.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=99845>

[ಮೇಲ್ಕಾಣೆ](#)

39. ಸೇವೆಗಳ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವಿತರಣೆ ಮಸೂದೆ, 2011

ಅಂತಹ ಸೇವೆಗಳ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವ, ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನವಾಗಿ ತಲುಪಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ಮೂಲ:

[http://meity.gov.in/sites/upload_files/dit/files/Electronic Delivery of Services Bill 2011 ನವೆಂಬರ್ 16 ಕಾನೂನು 17112011.pdf](http://meity.gov.in/sites/upload_files/dit/files/Electronic_Delivery_of_Services_Bill_2011_november_16_cannounu_17112011.pdf)

ಮೇಲ್ಕಾಣ

40. ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ತಡೆಗೋಡೆ ಮುಕ್ತ ಪರಿಸರಕ್ಕಾಗಿ ಸಮನ್ವಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ ಮಾನದಂಡಗಳು

ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗಾಗಿ ಅಡೆತಡೆ ಮುಕ್ತ ನಿರ್ಮಿತ ಪರಿಸರಕ್ಕಾಗಿ ಸಮನ್ವಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ ಮಾನದಂಡಗಳು

ಫೆಬ್ರವರಿ 2016

ಈ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಣಗಳು ಅಂಗವಿಕಲರು ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರವೇಶ, ಚಲನೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವವರು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಡೆಯಲು ಅಸಮರ್ಥತೆ ಅಥವಾ ನಡೆಯಲು ಕಷ್ಟ, ವಾಕಿಂಗ್ / ಚಲನಶೀಲತೆ ಸಾಧನಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ, ಕುರುಡುತನ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳು, ಮಾತು ಮತ್ತು ಶ್ರವಣ ದೋಷಗಳು, ಮೋಟಾರು ಚಲನೆಗಳ ಸೀಮಿತ ಸಮನ್ವಯ, ತಲುಪುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕುಶಲತೆ, ತ್ರಾಣದ ಕೊರತೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನಾ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಗಾತ್ರದ ತುದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

ಮೂಲ:

<http://cpwd.gov.in/Publication/Harmonisedguidelinesreleasedon23rdMarch2016.pdf>

ಮೇಲ್ಕಾಣ

41. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು - ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್

ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಅಮೇರಿಕಾ - ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್

<https://www.bankofamerica.com/accessiblebanking/overview.go>

ಬಾರ್ಕ್ಲೇಸ್ - ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಬೆಂಬಲ

<https://www.barclays.co.uk/accessibility/>

ಯು.ಎಸ್. ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ

<https://www.usbank.com/accessibility-banking/index.html>

ಲಾಯ್ಡ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ - ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ

<https://www.lloydsbank.com/accessibility.asp>

ANZ - ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್

<https://www.anz.com.au/personal/bank-accounts/your-account/accessible-banking/>

PNC - ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್

<https://www.pnc.com/en/customer-service/accessible-banking.html>

ನಿಯಮಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಗಳು

ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ:-

ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದೆ. ಇದು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ "ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರವೇಶ" ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ತಲುಪುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ವೃದ್ಧರು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪರ್ಯಾಯ ಸ್ವರೂಪಗಳು:-

ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬ್ರೈಲ್, ಲಾರ್ಜ್ ಪ್ರಿಂಟ್, ಎಚ್ಚಿಎಮ್‌ಎಲ್, ಪಠ್ಯ, ಪದ, ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾದ ಪಿಡಿಎಫ್ ಮುಂತಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಟೇಟೆಂಟ್ ಬೇಕಾಗಬಹುದು.

ಸಹಾಯಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ:-

ದೈಹಿಕ ಅಥವಾ ಅರಿವಿನ ತೊಂದರೆಗಳು, ದುರ್ಬಲತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಹಾಯಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಪರ್ಯಾಯ ಕೀಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಸಾಧನಗಳು, ಜಾಯ್‌ಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳು, ಟ್ರ್ಯಾಕ್‌ಬಾಲ್‌ಗಳು, ಟಚ್ ಸ್ಕ್ರೀನ್‌ಗಳು, ಬ್ರೈಲ್ ಎಂಬೋಸರ್‌ಗಳು, ಕೀಬೋರ್ಡ್ ಫಿಲ್ಟರ್‌ಗಳು, ಒಸಿಆರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಓದುವ ಸಾಧನಗಳು, ಲೈಟ್ ಅಲರ್ಟ್ ಮಾನಿಟರ್, ಆನ್-ಸ್ಕ್ರೀನ್ ಕೀಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು, ಓದುವ ಸಾಧನಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ನ್ಯೂನತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ರಿಫ್ರೆಶ್ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಬ್ರೈಲ್ ಡಿಸ್ಪ್ಲೇಗಳು, ಸ್ಕ್ರೀನ್ ನೋಟವರ್ಧಕಗಳು, ಸ್ಕ್ರೀನ್ ರೀಡರ್‌ಗಳು, ಸ್ಪೀಚ್ ರೆಕಗ್ನಿಷನ್ ಅಥವಾ ಧ್ವನಿ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಟೆಕ್ಸ್ಟ್-ಟು-ಸ್ಪೀಚ್ (ಟಿಟಿಎಸ್) ಅಥವಾ ಸ್ಪೀಚ್ ಸಿಂಥೆಸಿಸ್‌ಸರ್‌ಗಳು, ಟಾಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಲಾರ್ಜ್-ಪ್ರಿಂಟ್ ವರ್ಡ್ ಪ್ರೊಸೆಸರ್‌ಗಳು, ಟಿಟಿವೈ / ಟಿಡಿಡಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮೋಡೆಮ್‌ಗಳು, ಟಿಟಿವೈ / ಟಿಡಿಡಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮೋಡೆಮ್‌ಗಳು, ಟಿಟಿವೈ / ಟಿಡಿಡಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮೋಡೆಮ್‌ಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ.

CCPD:-

ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ಕಚೇರಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯ,
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ). ವಿಕಲಚೇತನರ (ಸಮಾನ) ಸೆಕ್ಷನ್ 57 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕಲಚೇತನರ ಮುಖ್ಯ
ಆಯುಕ್ತರ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ

ಅವಕಾಶಗಳು, ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1995 ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್:-

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು "ಆಟಿಸಂ, ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟ್ರಸ್ಟ್" ಕಾಯ್ದೆ (1999 ರ ಕಾಯ್ದೆ 44) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ:-

ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು (ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ) ಅರಿವಿನ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಬೌದ್ಧಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ದೈಹಿಕ, ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಅಥವಾ ಇವುಗಳ ಕೆಲವು ಸಂಯೋಜನೆಯ ದುರ್ಬಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಸಮಂಜಸವಾದ ವಸತಿ:-

"ಸಮಂಜಸವಾದ ವಸತಿ" ಎಂದರೆ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳು, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ, ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆನಂದ ಅಥವಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮತೋಲನ ಅಥವಾ ಅನಗತ್ಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ಟ್ರೀನ್ ರೀಡರ್:-

ಸ್ಟ್ರೀನ್ ರೀಡರ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್ ಬಳಕೆದಾರ ಇಂಟರ್‌ಫೇಸ್ (ಜಿಯುಐ) ಅನ್ನು ಆಡಿಯೊ ಇಂಟರ್‌ಫೇಸ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಕುರುಡರಾಗಿರುವ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನಗಳ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಸ್ಟ್ರೀನ್ ರೀಡರ್ ಗಳು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸ:-

1-ಆಗಸ್ಟ್-2017

-122-

"ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸ" ಎಂದರೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಪರಿಸರಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸವು ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ವಿನ್ಯಾಸದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ. "ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸ" ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಿಕಲಚೇತನರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

WCAG 2.0:-

ವೆಬ್ ವಿಷಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು (ಡಬ್ಲ್ಯುಸಿಎಜಿ) ಆವೃತ್ತಿ 2.0 ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ವರ್ಲ್ಡ್ ವೈಡ್ ವೆಬ್ ಕನ್ಸೋರ್ಟಿಯಂ (ಡಬ್ಲ್ಯು 3 ಸಿ) ನ ವೆಬ್ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ಉಪಕ್ರಮ (ಡಬ್ಲ್ಯುಎಐ) ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವೆಬ್ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಿಕೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಸರಣಿಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕಾಣ

□ □ □ □ □ □

ಇಂಡಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್

ವರ್ಲ್ಡ್ ಟ್ರೇಡ್ ಸೆಂಟರ್, 6 ನೇ ಮಹಡಿ ಸೆಂಟರ್ 1 ಕಟ್ಟಡ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಟ್ರೇಡ್ ಸೆಂಟರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕಫ್ ಪೆರೇಡ್, ಮುಂಬೈ - 400 005
ಇಮೇಲ್: mail@iba.org.in ದೂರವಾಣಿ: 91-22- 22174040, ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 91-22-22184222 ವೆಬ್ :
www.iba.org.in
